

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.6.14.
COM(2018) 460 final

2018/0243 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz létrehozásáról

{SEC(2018) 310 final} - {SWD(2018) 337 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• Indokok és célok

Ezt a javaslatot a Bizottság a „Modern költségvetés a polgárainak védelmet, biztonságot és lehetőségeket nyújtó Unió számára – A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret” című, az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak és a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának szóló bizottsági közleményben¹ körvonalazott, a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kereten (a továbbiakban: a többéves pénzügyi keret) belül terjeszti elő. A közlemény meghatározza az EU külső tevékenységi programjainak fő prioritásait és általános költségvetési keretét a „Szomszédság és a világ” fejezetben, beleértve a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz létrehozását.

A Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz célkitűzése az Unió értékeinek és érdekeinek világszintű védelme és érvényre juttatása a külső tevékenységére vonatkozóan az Európai Unióról szóló szerződés (a továbbiakban: EUSZ) 3. cikkének (5) bekezdésében, 8. cikkében és 21. cikkében megfogalmazott célkitűzések és elvek követése céljából.

Az elmúlt években megszorodtak a külső tevékenység által kezelendő kihívások. A világ – számos, az EU szomszédságában és azon túl jelentkező válság miatt – egyre instabilabbá vált. A regionális konfliktusok, a terrorizmus, a gazdasági egyenlőtlenségek és a növekvő migrációs nyomás mind részét képezi ennek az új realitásnak, amelyet tovább súlyosbít a népességnövekedés, az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás. Ugyanakkor míg a szegénység világszerte csökkent, a szegénységben élők száma továbbra is komoly problémát jelent, többek között a feltörekvő gazdaságokban. Míg egyes partnerek jelentős előrelépést tettek, mások helyzete változatlanul instabil.

A 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben több finanszírozási eszköz szerepel a Globális Európa fejezet alatt, melyek legtöbbje 2020. december 31-én hatályát veszti. Az eszközök célja eltérő az EU külső tevékenységének tágabb célkitűzésein belül, beleértve az alábbiakat:

- szegénység elleni küzdelem és fenntartható fejlődés (a fejlesztési együttműködési eszközt létrehozó 233/2014/EU rendelet),
- az Unió stratégiai érdekeinek előmozdítása (a Partnerségi Eszközt létrehozó 234/2014/EU rendelet),
- az Unió szomszédságának támogatása (az Európai Szomszédsági Támogatási Eszközt létrehozó 232/2014/EU rendelet),
- az emberi jogok védelme (a demokrácia és az emberi jogok világszintű előmozdításának finanszírozási eszközét létrehozó 235/2014/EU rendelet),
- válságelhárításra, konfliktusmegelőzésre és békeépítésre irányuló tevékenységek a partnerországokban (a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszközt létrehozó 230/2014/EU rendelet),
- a nukleáris biztonság szintjének növelése (a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszközt létrehozó 237/2014/Euratom rendelet),

¹ COM(2018) 321 final.

- a fenntartható pénzügyi helyzet helyreállításának támogatása gazdasági kiigazítási reformok ösztönzése mellett (makroszintű pénzügyi támogatás)²,
- célzott harmadik országok kis- és középvállalkozásainak támogatása és a szociális és gazdasági infrastruktúra fejlesztése, valamint az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó projektek támogatása (az EBB külső hitelezési megbízatásáról szóló, az (EU) 2018/412 határozattal módosított 466/2014/EU határozat),
- külső fellépésekre vonatkozó garanciaalap (2009/480/EK, Euratom rendelet), és
- az Európai Fenntartható Fejlődési Alap, annak garanciája és garanciaalapja ((EU) 2017/1601 rendelet).

A külső tevékenységek finanszírozására vonatkozó uniós eszközök végrehajtására vonatkozó közös szabályok és eljárások megállapításáról szóló közös végrehajtási rendelet (236/2014/EU rendelet) is hatályát fogja veszteni.

A 2020 végén hatályát veszítő 11. Európai Fejlesztési Alap³ az egyik legfontosabb külső finanszírozási eszköz, jóllehet finanszírozása jelenleg az uniós költségvetésen kívül történik. Célja az együttműködés biztosítása a Cotonoui Partnerségi Megállapodás szerződő feleivel, az afrikai, karibi és csendes-óceáni államokkal, valamint a tengerentúli országokkal és területekkel.

„Az Európai Unió új, korszerű többéves pénzügyi kerete a 2020 utáni prioritások megvalósításának hatékony szolgálatában” című közleménynek⁴ és az e rendeletet kísérő hatásvizsgálat⁵ megállapításainak megfelelően a makroszintű pénzügyi támogatások és a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz⁶ egy részének kivételével a fent említett összes eszközt egyetlen átfogó eszköz formájában egyszerűsíteni kell.

A külső eszközök közelmúltbeli felülvizsgálatai és értékelései⁷ bizonyították az eszközök hozzáadott értékét és relevanciáját. Ugyanakkor rávilágítottak javítási lehetőségekre is, különösen arra, hogy szükség van a munkamódszerek egyszerűsítésére, továbbá annak lehetővé tételére, hogy az EU nagyobb rugalmassággal reagálhasson előre nem látható körülményekre. A tanulságok és a növekvő kihívások arra ösztönözték a Bizottságot, hogy módosítsa a külső finanszírozási eszközök architektúráját, és a jelenleg az Európai Fejlesztési Alap által finanszírozott tevékenységeket beépítse a költségvetésbe. E javaslat révén az EU továbbra is aktív szerepet játszhat annak érdekében, hogy előmozdítsa egyebek mellett az emberi jogokat, a stabilizációt, a fejlesztést, a biztonságot, az irreguláris migráció mögötti okok kezelését, a kereskedelmet, az éghajlatváltozás elleni küzdelmet és a környezetvédelmet. Ugyanakkor minderre átfogóbb módon lesz lehetősége amellelt, hogy nagyobb rugalmasság áll rendelkezésére a forrásokat olyan területekre irányítani, ahova a nemzetközi környezet változásai azt szükségessé teszik.

² A makroszintű pénzügyi támogatás eseti alapon igénybe vett finanszírozási eszköz olyan országok megsegítésére, amelyek főleg földrajzilag állnak közel az EU-hoz, és súlyos fizetésimérleg-nehézségekkel küzdenek.

³ Belső megállapodás a 11. Európai Fejlesztési Alapról (HL L 210., 2013.8.6., 1. o.); a Tanács (EU) 2015/322 rendelete a 11. Európai Fejlesztési Alap végrehajtásáról; valamint a Tanács (EU) 2015/334 határozata a belső megállapodás módosításáról.

⁴ COM(2018)/092 final.

⁵ SWD(2018) 337.

⁶ A nukleáris vonatkozású tevékenységek sajátos jogalapot tesznek szükségessé, elfogadásukhoz pedig egy különleges eljárást kell követni az Euratom-Szerződés szerint.

⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/mid-term-review-report-external-financing-instruments_en

E javaslat az alkalmazás kezdőnapját 2021. január 1-jében rögzíti, és a javaslatot 27 tagállamból álló Unióra vonatkozóan terjesztik elő. Ez utóbbi összhangban áll azzal, hogy az Egyesült Királyság az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke alapján bejelentette az Európai Unióból és az Euratómból történő kilépésére irányuló szándékát, amely bejelentést az Európai Tanács 2017. március 29-én kapta meg.

- **Összhang a meglévő szakpolitikai rendelkezésekkel**

E javaslat olyan keretet hoz létre, amely lehetővé teszi a külső tevékenységgel kapcsolatos szakpolitikák és a nemzetközi kötelezettségek végrehajtását. A nemzetközi kötelezettségek közé tartozik a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend⁸, a Párizsi Megállapodás⁹, az addisz-abebai cselekvési program¹⁰, a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési keret¹¹, valamint a béke fenntartásáról szóló 2282 (2016) sz. ENSZ BT-határozat¹². Az EU-n belül a szakpolitikai keret a Szerződés külső tevékenységre vonatkozó rendelkezéseit tartalmazza, amelyeket – más szakpolitikai dokumentumok¹³ mellett – az EU kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégiája¹⁴, a fejlesztéspolitikáról szóló új európai konszenzus¹⁵, a megújított EU–Afrika partnerség¹⁶ és a felülvizsgált európai szomszédságpolitika¹⁷ részletez tovább. A rendelet emellett keretet fog biztosítani az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok csoportjának tagjai, valamint az Európai Unió és tagállamai közötti társulást és partnerséget jelenleg meghatározó Cotonoui Megállapodást¹⁸ felváltó partnerség végrehajtásának is.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

E rendelet végrehajtása során biztosított lesz az összhang a külső tevékenység más területeivel és más releváns uniós szakpolitikákkal, valamint biztosított lesz a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia is¹⁹. A 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendben foglaltak szerint ehhez figyelembe kell venni azt a hatást, amelyet az összes szakpolitika az összes szinten – nemzeti és uniós szinten, más országokban és globális szinten – a fenntartható fejlődésre gyakorol.

Ezenkívül az egyesített beavatkozások hatásának maximalizálása érdekében szinergiák kialakítására kell törekedni más uniós programok alá tartozó tevékenységekkel. Az ilyen

⁸ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

⁹ http://unfccc.int/paris_agreement/items/9485.php

¹⁰ http://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/08/AAAA_Outcome.pdf

¹¹ <https://www.unisdr.org/we/coordinate/sendai-framework>

¹² Amelyet a Biztonsági Tanács 2016. április 27-i 7680. ülésén fogadott el.

¹³ <http://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/sres2282.php>

Többek között az Északi-sarkvidékre vonatkozó politikával („Az Európai Unió Északi-sarkvidékre vonatkozó integrált politikája” című, 2016. április 27-i közös közlemény a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek, JOIN(2016) 21 final), valamint a fekete-tengeri szinergiával („Fekete-tengeri szinergia – Új regionális együttműködési kezdeményezés” című, 2007. április 11-i bizottsági közlemény a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek, COM(2007) 160 végleges) kapcsolatos dokumentumok.

¹⁴ <https://europa.eu/globalstrategy/en/global-strategy-foreign-and-security-policy-european-union>

¹⁵ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/european-consensus-on-development-final-20170626_en.pdf

¹⁶ <https://www.africa-eu-partnership.org/en>

¹⁷ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/neighbourhood/pdf/key-documents/151118_joint-communication_review-of-the-enp_en.pdf

¹⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/african-caribbean-and-pacific-acp-region/cotonou-agreement_en

¹⁹ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/policy-coherence-development_en

programokkal kialakított kölcsönhatásokon és komplementaritáson keresztül fokozott uniós hatás érhető el. Az e javaslat keretében finanszírozott tevékenységeknek összhangban kell állniuk a III. Előcsatlakozási Támogatási Eszköz²⁰, a tengerentúli országokról és területekről szóló határozat²¹, a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz tevékenységeit az Euratom-Szerződés alapján kiegészítő Európai Nukleáris Biztonsági Eszköz²², a közös kül- és biztonságpolitika és az újonnan javasolt, az uniós költségvetésen kívül finanszírozott Európai Békekeret²³ alapján megvalósuló tevékenységekkel. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 214. cikke szerinti humanitárius segítségnyújtás finanszírozása nem e javaslat keretében fog történni, a humanitárius segítségnyújtási tevékenységek finanszírozása továbbra is a humanitárius segítségnyújtásról szóló rendelet²⁴ alapján fog történni.

Az e rendelet és az IPA III által finanszírozott külső tevékenységi garancia fedezni fogja az érintett országok fizetésimérleg-válságainak kezelésére nyújtott makroszintű pénzügyi támogatás tartalékfeltöltését is. A külső tevékenységi garancia makroszintű pénzügyi támogatással kapcsolatos céltartalékának arányban kell állnia az ezen országokat érintő politikai kihívások és gazdasági instabilitás kezeléséhez szükséges mértékkel, hivatkozási pontként a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret félidős értékelésében elfogadott éves hitelezési volument véve. Ennek a nem programozható támogatásnak kiegészítő szerepet kell játszania az e rendeletben meghatározott egyéb támogatási módok mellett.

Az e rendelet keretében biztosított finanszírozást az Erasmus programon keresztül harmadik országokba irányuló, harmadik országokból kiinduló vagy harmadik országok közötti, tanulási célú mobilitással, valamint az ezen országokkal oktatással és kultúrával kapcsolatban folytatott együttműködéssel és szakpolitikai párbeszéddel kapcsolatos tevékenységek finanszírozására is igénybe kell venni oly módon, hogy az összhangban álljon az Erasmusról szóló rendelettel és a Kreatív Európáról szóló rendelettel.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

E javaslat az Európai Unió működéséről szóló szerződés 209., 212. és 322. cikkén alapul. E javaslatot a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkében megállapított eljárás szerint terjeszti elő.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés ötödik része III. címének 1. és 2. fejezete biztosítja a jogi keretet a partnerországokkal és -régiókkal folytatott együttműködéshez.

²⁰ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról, COM(2018) 465 final.

²¹ Javaslat – A Tanács határozata az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek közötti, az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokat is magában foglaló társulásról (tengerentúli társulási határozat), COM(2018) 461 final.

²² Javaslat – A Tanács rendelete a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz tevékenységeit az Euratom-Szerződés alapján kiegészítő Európai Nukleáris Biztonsági Eszköz létrehozásáról, COM(2018) 462 final.

²³ Az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslata a Tanácsnak – A Tanács határozata az Európai Békekeret létrehozásáról, C(2018) 3800 final.

²⁴ A Tanács 1257/96/EK rendelete (1996. június 20.) a humanitárius segítségnyújtásról (HL L 163., 1996.7.2., 1. o.).

- **Szubszidiaritás**

Az EU több okból is egyedülálló helyzetben van ahhoz, hogy külső támogatást nyújtson. Szupranacionális jellegéből kifolyólag politikai befolyással rendelkezik, és abból adódóan áttételes hatásokat képes kiváltani. Az EU küldöttségeinek köszönhetően világszintű jelenléttel bír, ami hatalmas információs hálózatot biztosít számára a világ különböző országait érintő fejlesztésekkel kapcsolatban. Az EU ezenkívül részes fele a globális kihívások kezelésére irányuló legtöbb multilaterális folyamatnak. Ennek révén az EU folyamatosan tudomással bír az új szükségletekről és problémákról, és ezért ennek megfelelően át tudja csoportosítani a forrásokat. Növekszik az uniós fellépés és a tagállamok által végrehajtott tevékenységek közötti komplementaritás. Ez javítja a partnerországokkal folytatott párbeszédet és együttműködést, amelyekre egyre inkább a tagállamokkal megvalósuló közös programozáson keresztül kerül sor.

Az EU fellépése emellett ki tudja egészíteni a tagállami tevékenységeket potenciálisan veszélyes helyzetek kezelése vagy különösen költséges beavatkozások esetén. Egyes olyan területeken, ahol a tagállamok nem aktívak, az EU marad a fő – és olykor egyetlen – beavatkozásra képes szereplő. Ez a helyzet az olyan érzékeny területek esetében, mint például az emberi jogok védelme és a választási megfigyelő missziók.

Az EU-nak lehetősége van párbeszédet és együttműködést kialakítani nemzetközi és regionális szervezetekkel, például az AKCS-államok csoportjával és az Afrikai Unióval.

Az EU az eszközei révén mozgósított források volumenén, viszonylag rugalmas irányítási módszerein és a források többéves pénzügyi keret időszakán belüli kiszámíthatóságán keresztül hozzáadott értéket tud teremteni.

Az EU jelentős szakértelemmel rendelkezik egyes területeken Európa történelméből adódóan (például regionális integráció és demokratikus átmenet), valamint sikeres szakpolitikáknak köszönhetően (például az élelmezésbiztonsággal kapcsolatosan a közös agrárpolitikából és a közös halászati politikából szerzett szakértelem, illetve az egységes piac műszaki szabványaival kapcsolatos szakértelem). Az EU a béke és a konfliktusmegelőzés előmozdítójaként és a szabad választások és az emberi jogok aktív támogatójaként nemzetközileg elismert hírnévnek örvend.

- **Arányosság**

Az arányosság elvének megfelelően a javasolt rendelet nem lépi túl a célkitűzései eléréséhez szükséges mértéket.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Összhangban az Európai Unió működéséről szóló szerződés 209. és 212. cikkével, amelyek a harmadik országokkal folytatott együttműködés végrehajtására szolgáló intézkedések elfogadására a rendes jogalkotási eljárást határozzák meg, a javaslat rendelet formáját ölti, ezáltal biztosítva egységes alkalmazását, teljes egészében kötelező jellegét és közvetlen alkalmazandóságát.

3. A VISSZAMENŐLEGES ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

• A jelenleg hatályban lévő jogszabályok visszamenőleges értékelése / célravezetőségi vizsgálata

A Bizottság által 10 külső finanszírozási eszközre²⁵ vonatkozóan elfogadott félidős felülvizsgálati jelentés²⁶, a makroszintű pénzügyi támogatásra vonatkozó utólagos értékelési jelentések és az Európai Beruházási Bank külső hitelezési megbízatásáról készített félidős felülvizsgálat²⁷ egyöntetűen megállapították, hogy a külső finanszírozási eszközök összességében véve megfeleltek a célnak, és kedvező tendenciák jelentek meg a célkitűzések teljesítése terén. A jelentések rámutattak arra, hogy a külső finanszírozási eszközök további forrásokat tesznek szükségessé, mivel elérték pénzügyi határukat.

Az eszközök a szakpolitikák végrehajtására vonatkozóan meghatározták a hatályt, a célkitűzéseket és az eljárásokat. A félidős felülvizsgálati jelentés rámutatott arra, hogy megengedő jellegük révén az eszközök képesek lefedni az EU külső tevékenységének legtöbb szükségletét és célját. Előnyükre válna, ha jobban tükröznének számos olyan fejleményt, mint például: az új szakpolitikai keret, beleértve a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend egyetemes hatályát, a migrációs/menekültügyi válság és a belső politikák külső megjelenítése. Ezenkívül jobban át kell tekinteni a fejlesztés és a biztonság közötti kapcsolatokat, valamint a békére és a biztonságra irányuló általános ambíciószintet a külső tevékenységben.

Azáltal, hogy bizonyos eszközök (például a fejlesztési együttműködési eszköz) esetében bevezetésre került a fejlesztési együttműködésből való kikerülés elve²⁸, hiányosságok keletkeztek az EU-nak a közepes jövedelmű országok felső sávjával bilaterális együttműködés keretében folytatott együttműködésre irányuló képességében. Mivel egyes, ilyen országokban kialakult helyzetek (például a válságot követő helyzetek) támogatást igényelhetnek, megállapítást nyert, hogy az EU-nak – miként azt a fejlesztéspolitikáról szóló új európai konszenzus²⁹ meghatározza – innovatív módokat kell találnia az együttműködésre az előrébb járó fejlődő országokkal és a stratégiai partnerekkel, összhangban a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend egyetemes hatályával.

Az alapvető értékek és az emberi jogok előmozdítása az eszközök központi eleme. Ugyanakkor egyes országokban nehézségekbe ütközött e kérdések előmozdítása és megvalósítása, és a társadalmi szervezetek számára rendelkezésre álló tér a megállapítások szerint sok országban leszűkült. Mindez megnehezíti az e kérdésekkel kapcsolatos munkát, és

²⁵ A 10 eszköz: a Fejlesztési Együttműködési Eszköz, az Európai Fejlesztési Alap (EFA), az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz (ENI), az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA II), a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz, a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze, a Partnerségi Eszköz, a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz, a Grönland határozat és a közös végrehajtási rendelet volt.

²⁶ A COM(2017) 720 final félidős felülvizsgálati jelentés tíz – egy-egy eszközzel (lásd a fenti listát) foglalkozó – bizottsági szolgálati munkadokumentumon alapult, amelyekhez tíz független értékelés nyújtott alapot. A félidős jelentés, a bizottsági szolgálati munkadokumentumok és a független értékelések itt találhatók: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

²⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016DC0584&from=EN>

²⁸ A jelenlegi uniós együttműködésben „a fejlesztési együttműködésből való kikerülés” azt jelenti, hogy a közepes jövedelmű országok felső sávjába tartozók már nem jogosultak az EU bilaterális együttműködésében való részvételre.

²⁹ 91–93. pont.

rávilágít arra a feszültségre, amivel az emberi jogi menetrendnek a partnerek saját kiemelt érdekeivel szembeni előmozdítása jár.

A többféle válság és konfliktus jelenlegi helyzetében az EU-nak képesnek kell lennie arra, hogy gyorsan reagáljon a változó eseményekre. Bizonyos eszközök esetében azonban a reagálást a pénzügyi rugalmasság hiánya hátráltatta. Amikor olyan új prioritások jelentkeztek, mint például a migrációs/menekültügyi válság, problémák adódtak a pénzeszközök eszközökön belüli költségvetési átcsoportosításával, mivel nagy összegek hosszú távú programokra voltak lekötve, így nem állt rendelkezésre elegendő mozgástér. Amint a félidős felülvizsgálati jelentés is megállapította: növelni kell a rugalmasságot.

Összhangra van szükség egy adott eszköz összetevői között, a különböző eszközök között és a donorokkal. A félidős felülvizsgálati jelentés összességében véve vegyes megállapításokat tett a koherenciára vonatkozóan. Az eszközökön belüli koherenciát illetően a megállapítások kielégítőek voltak. Az eszközök között fennállt bizonyos szintű összhang, de a programok sokfélesége néha egymást átfedő tevékenységeket eredményezett, mindenekelőtt összetett együttműködést az előrébb járó fejlődő országokkal. Ezenkívül a földrajzi és a tematikus megközelítések közötti kölcsönhatás esetenként következetlen válaszokhoz vezetett az egyes országok szintjén. Az uniós küldöttségek visszajelzései alapján nehézséget jelentett számukra a komplementaritások kezelése és kiaknázása, valamint a szinergiák létrehozása az eszközök között. Összességében véve megállapítást nyert, hogy az EU nem használta ki az egy adott országra/régióra vonatkozó stratégiák koordinációjával kapcsolatos lehetőségeket.

A tagállamokkal való összhang kapcsán a felülvizsgálat megállapította, hogy lehetőség van a közös programozás további megerősítésére. Ehhez azonban egyes esetekben nagyobb elkötelezettségre lenne szükség mind a partnerországok kormányai, mind a tagállamok részéről.

A félidős felülvizsgálati jelentés kedvező tendenciák megjelenéséről számol be az eredmények elérése terén. Azonban nehézségeket jelzett az eredmények mérése kapcsán. Az eszközök gyakran korlátozott információkat tartalmaztak a nyomkövetési rendszerekről. Hiányosak voltak az annak mérésére szolgáló adatok (az alapadatokat is beleértve), hogy az eszközök jó úton haladtak-e egyes célkitűzéseik teljesítése felé (különösen a magas szintű célkitűzések esetében), illetve hiányzott az a szemlélet, hogy sok külső tényező (például a partnerországi szakpolitikák és más donorok) hatással van a célkitűzések teljesítésére.

Az uniós prioritások érvényesítését illetően jelentős előrehaladás volt megállapítható a meglévő eszközök körében az éghajlatváltozás területén³⁰, míg további fellépésre van szükség más olyan környezetvédelmi kihívások léptékének kezelésére, mint például a biológiai sokféleség csökkenése és a természeti erőforrások kimerülése. Az emberi jogokat – többek között a nemek közötti egyenlőséget és a nők társadalmi szerepvállalásának növelését – illető érvényesítés az esetek többségében a „folyamatban lévő munka” kategóriájába került azzal, hogy a partnerországok kormányai néha nem mutattak érdeklődést – vagy ellenállást mutattak – ezekkel a területekkel kapcsolatban.

Míg általában véve a szervezeti teljesítmény a megállapítások szerint hatékony volt, egyes szereplők úgy ítélték meg, hogy néhány eszköz végrehajtása adminisztratív szempontból megterhelő volt.

³⁰ Például a 11. EFA éghajlatváltozással kapcsolatos hozzájárulásai 3,3 %-ról 23,3 %-ra nőttek 2014 és 2016 között, míg a Fejlesztési Együttműködési Eszközé 17,7 %-ról 24,9 %-ra emelkedtek 2014 és 2016 között. Forrás: 12b mutató, az EU fejlesztési és együttműködési eredménykerete az OECD Fejlesztési Támogatási Bizottsága által fenntartott hitelezői tájékoztatórendszerrel kapott információk alapján.

Tőkeáttétel szempontjából a külső beruházási terv jelentős mértékű magánberuházást vonzott be korlátozott közfinanszírozás mellett olyan életképes üzleti javaslatokra, amelyek célja a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos szükségletek kezelése volt. Az Európai Fenntartható Fejlődési Alap garanciája hozzájárul a partnerországokban – egyebek mellett magas kockázatú területeken és ágazatokban – szükséges beruházások növeléséhez, és indulása ígéretes volt. Az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusznak (a továbbiakban: EFFA+) és a külső tevékenységi garanciának is erre a pozitív tapasztalatra kell építenie.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A félidős felülvizsgálati jelentéshez információkkal szolgáló értékelési dokumentumok elkészítésekor három típusú konzultációra került sor az érdekelt felekkel. Az értékelők mintegy ezer strukturált vagy félig strukturált interjút készítettek uniós tisztviselőkkel és uniós intézmények, tagállamok és partnerországok képviselőivel. Számos technikai munkaértekezletre került sor az értékelések tervezetének bemutatása és megvitatása céljából az Európai Parlament, a tanácsi munkacsoportok, a tagállami bizottságok, a társadalmi szervezetek és a helyi hatóságok képviselőinek részvételével. A Bizottság 2017-ben nyilvános konzultációt tartott³¹. A konzultáció célja az volt, hogy visszajelzést kapjon az érdekelt felektől az eszközök értékeléseiből származó megállapításokról és a 2020 utáni, jövőbeni külső finanszírozási eszközökről³².

A megkérdezett érdekelt felektől származó legfontosabb üzeneteket az alábbiakban foglaljuk össze.

Rugalmasság: Az érdekelt felek egyetértettek abban, hogy az új finanszírozási eszközöknek rugalmasabbnak kell lenniük a váratlan kihívásokra és válságokra történő reagálás terén. Mindenekelőtt kiemelték annak szükségességét, hogy könnyebb legyen a pénzeszközök régiók és támogatási módozatok közötti átcsoportosítása. Ugyanakkor arra is felhívták a figyelmet, hogy a rugalmasság növelésének nem lehet az az ára, hogy csökken a kiszámíthatóság, gyengül az adott ország felelősségvállalása, és kisebb hangsúly helyeződik a hosszú távú fejlesztési célkitűzések teljesítésére. Néhány válaszadó azzal érvelt, hogy a rugalmasság és a kiszámíthatóság biztosításához elegendő tartalékot kell fenntartani.

Koherencia: Az érdekelt felek nagyobb fokú összhang biztosítását tartották szükségesnek az EU belső és külső politikái, illetve maguk a külső finanszírozási eszközök között. Néhányan kiemelték a földrajzi és a tematikus eszközök közötti komplementaritás és szinergia megerősítésének szükségességét. Mások azzal érveltek, hogy a fenntartható fejlesztési célok biztosítják a legmegfelelőbb alapot a belső és külső politikák közötti összhang növeléséhez. A legtöbben azt ajánlották, hogy az EU vállaljon vezető szerepet a különböző – EU-n kívüli és belüli – érdekelt felek közötti komplementaritás javítása terén.

Néhány válaszadó kiemelte az átfedések kockázatát abban az esetben, ha többféle eszközön keresztül kapnak finanszírozást ugyanazok a szakpolitikai célkitűzések. A válaszadók emellett az eszközök egyértelmű elhatárolására is felszólítottak, míg kiemelték annak szükségességét, hogy a földrajzi és tematikus programok kiaknázzák az ágazatokon átívelő szinergiákat és köztük fennálló kapcsolatokat.

Komplementaritás: A jövőbeni eszközök szerkezetével kapcsolatban az érdekelt felek egyetértettek abban, hogy a földrajzi és a tematikus programok ötvözése pozitív

³¹ https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

³² A nyilvános konzultációról további információk itt találhatók: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

eredményekkel jár. Hangsúlyozták, hogy a földrajzilag strukturált eszközök értéke arra irányuló kapacitásukban rejlik, hogy testre szabott módon kezelik a partnerországok egyedi szükségleteit. Ez döntő fontosságú az ezekben az országokban megjelenő kihívások és szükségletek sokfélesége miatt. Az érdekelt felek ezenkívül értékelték azokat a globális, célzott beavatkozásokat, amelyeket például a Partnerségi Eszköz és a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz kínál.

Egyszerűsítés: Az érdekelt felek határozottan arra ösztönözték az EU-t, hogy tovább egyszerűsítse az eszközök általános architektúráját. Az EU-nak arra irányuló törekvéseit is folytatnia kell, hogy egyszerűsítse nehézkes adminisztratív és pénzügyi eljárásait. A civil társadalom és a helyi hatóságok hangsúlyozták, hogy a jelenleg érvényben lévő eljárások és szabályok komolyan befolyásolják a fejlesztési együttműködésben való nagyobb fokú részvételük lehetőségeit.

Tőkeáttétel: Az érdekelt felek egyetértettek abban, hogy az innovatív finanszírozási eszközök fontos szerepet játszhatnak az uniós külső támogatás számára történő köz- és magánfinanszírozás mozgósítása terén. A vegyes finanszírozás közelmúltbeli értékelése³³ keretében az ilyen eszközök tőkeáttételi hatására és pénzügyi adicionalitására vonatkozóan tett kedvező megállapítások ösztönző erejűek. A civil társadalom válaszában azonban aggodalmunknak adtak hangot azzal kapcsolatban, hogy a magánszektor prioritásai felülírják a szegénységcsökkentésre irányuló célkitűzéseket a partnerországokban.

Ez a javaslat megoldással szolgál az érdekelt felek által megfogalmazott aggodalmak legnagyobb részére.

- **Külső szakvélemény**

A féldős felülvizsgálati jelentés és a kapcsolódó bizottsági szolgálati munkadokumentumok nagyjából egy sor, 2016 és 2017 között készült független értékelési jelentésen alapultak (eszközönként egy értékelés). Ugyanakkor készült egy olyan független jelentés is, amely a féldős felülvizsgálati jelentés által lefedett külső tevékenységi eszközökkel foglalkozott, megfogalmazva a legfontosabb tanulságait és üzeneteiket³⁴.

Ezek a közelmúltbeli jelentéseken kívül az OECD Fejlesztési Támogatási Bizottságának az EU fejlesztési együttműködéséről készített 2012. évi szakértői értékelése³⁵ is egy sor ajánlást fogalmazott meg az EU külső pénzügyi eszközeinek architektúrájával, szabályaival és eljárásaival kapcsolatban. Az OECD például az együttműködés további egyszerűsítésére és korszerűsítésére kérte fel az EU-t oly módon, hogy csökkentse a költségvetési jogcímek számát, összehangolja a fejlesztési együttműködési eszköz és az Európai Fejlesztési Alap szabályait, egyszerűsíti a jóváhagyási eljárásokat, és növeli az összehangot a regionális és tematikus programok között. Arra kérte fel az EU-t, hogy legyen eredményesebb, időszerűbb és rugalmasabb programszinten és az eszközök teljes körét illetően. Ez utóbbit különösen instabil és válsághelyzetekkel összefüggésben szorgalmazta az OECD, amely szerint bőven lenne még mit tenni e téren.

³³ Lásd: https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-blending_en

³⁴ Lásd: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

³⁵ <http://www.oecd.org/dac/peer-reviews/europeanunion2012dacpeerreviewmainfindingsandrecommendations.htm>

• **Hatásvizsgálat**

A Bizottság 2018-ban hatásvizsgálatot³⁶ készített a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret külső tevékenységgel kapcsolatos Globális Európa fejezetére vonatkozóan, amelyben a külső tevékenység tekintetében javasolt főbb változtatásokra, ezen belül számos eszköznek egyetlen átfogó eszköz formájában történő egyszerűsítésére, valamint az Európai Fejlesztési Alap által jelenleg finanszírozott tevékenységeknek az uniós költségvetésbe foglalására összpontosított.

Az elemzés azt állapította meg, hogy bizonyos előfeltételek teljesülése esetén több lenne az előnye mint a hátránya annak, ha véget érne az Európai Fejlesztési Alap fejlesztési tevékenységeinek az uniós költségvetésen kívüli finanszírozása. Ezen előfeltételek körébe a következők tartoznak:

- a külső tevékenységre előirányzott összeg nem lehet kisebb az EFA és a többi külső finanszírozási eszköz együttes összegénél,
- az EFA rugalmassági mechanizmusait, amennyire lehetséges, át kell vinni az uniós költségvetésbe, és
- az Európai Fejlesztési Alap Afrikai Békekeretének révén finanszírozott katonai műveleteket egy másik, költségvetésen kívüli mechanizmus – a külön javaslat tárgyát képező Európai Békekeret – keretein belül kell folytatni.

A hatásvizsgálat azt is megállapította, hogy a nagyon sajátos jellegű, például a humanitárius segítségnyújtás semlegességének elvét követő eszközökön kívül egyetlen eszközbe lehetne összevonni a legtöbb eszközt, nevezetesen a közös végrehajtási rendeletet, a fejlesztési együttműködési eszközt, az Európai Fejlesztési Alapot, az Európai Fenntartható Fejlődési Alapot, az EBB külső hitelezési megbízatását, az Európai Szomszédsági Támogatási Eszközt, a demokrácia és az emberi jogok európai eszközét, a garanciaalapot, a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszközt és a Partnerségi Eszközt. A különállóként megőrzendő eszközök körébe az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz, a humanitárius segítségnyújtás, a közös kül- és biztonságpolitika költségvetése, a tengerentúli országok és területek (Grönlandot is beleértve), az EU uniós polgári védelmi mechanizmusa, az Európai Önkéntes Humanitárius Segítségnyújtási Hadtest programja, a ciprusi török közösségnek nyújtott támogatás, a sürgősségisegély-tartalék és az új Európai Békekeret tartozik.

Miként azt a Bizottság is megjegyezte³⁷, és a nyilvános konzultáció keretében a partnerek által adott visszajelzések is támogatták: a külső finanszírozási eszközök jelenlegi architektúrája túlságosan összetett. Több eszköz egyetlen átfogó eszköz formájában történő egyszerűsítése lehetőséget adna igazgatásuk és felügyeleti rendszereik észszerűsítésére és ezáltal az adminisztratív terhek csökkentésére minden érdekelt fél számára. Egyszerűsített felügyeleti rendszer révén az érintett intézményeknek jobb és átfogóbb rálátása nyílna az EU külső kiadásaira.

Egy átfogó eszköz földrajzi és tematikus tekintetben is átfogóbb megközelítést nyújtana, lehetővé téve különböző szakpolitikák térségeken átnyúló, multiszektoralis és globális módon történő végrehajtását. Az EU koherens reagálást és szinergiákat tenne lehetővé, megszüntetve a tematikus és földrajzi silógondolkodást.

³⁶ SWD(2018) 337.

³⁷ Mindenekelőtt az Európai Unió pénzügyeinek jövőjéről szóló vitaanyagban (2017. június) és az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak szóló bizottsági közleményben (2018. február).

Megszűnnének az átfedések – különösen a jelenlegi Partnerségi Eszköz és a fejlesztési együttműködési eszköz között – az előrébb járó fejlődő országokkal folytatott innovatív együttműködéssel kapcsolatosan, valamint a földrajzi és a tematikus programok (például az Európai Fejlesztési Alap földrajzi programjai és a fejlesztési együttműködési eszköz tematikus programjai) között.

2018. április 25-én a Szabályozói Ellenőrzési Testület megvizsgálta a hatásvizsgálatot, és arról ahhoz a feltételhez kötött, fenntartásokat³⁸ tartalmazó pozitív véleményt fogalmazott meg, hogy a hatásvizsgálatot ki kell igazítani a testület bizonyos szempontokra vonatkozóan tett ajánlásainak beillesztése céljából. Ebből kifolyólag megtörtént a hatásvizsgálat felülvizsgálata annak érdekében, hogy az:

- bővebb információkat nyújtson az új eszköz irányítási struktúrájával, ezen belül a döntéshozatali eljárásokkal kapcsolatban,
- további magyarázattal szolgáljon több finanszírozási kérdéssel, így a pénzügyi keretösszeg alapadataival, a régiókra és a tematikus területekre vonatkozó elkülönítéssel, valamint az Európai Fejlesztési Alaphoz alkalmazott tagállami hozzájárulási kulccsal kapcsolatban, és
- kifejtse, miként működnek majd a jövőbeni nyomonkövetési és értékelési rendszerek.

A testület véleményét és a hatásvizsgálatban ahhoz kapcsolódóan tett módosításokat a hatásvizsgálat 1. melléklete részletezi.

• **Egyszerűsítés**

A Bizottság számára a többéves pénzügyi keret egészét tekintve prioritást jelent a szabályozási környezetének egyszerűsítése.

Több eszköz egyetlen átfogó eszköz formájában történő egyszerűsítése lehetőséget fog adni az igazgatási és felügyeleti rendszerek észszerűsítésére és ezáltal az adminisztratív terhek csökkentésére az uniós intézmények és a tagállamok számára. A viták a többféle programozási eljárás helyett a szakpolitikai célkitűzésekre és a külső partnerekkel történő együttműködésre összpontosíthatnának. Ezenkívül a különböző uniós programok keretében kumulatív finanszírozást kapó tevékenységek csak egyetlen audit tárgyat képezik majd, amely kiter az összes érintett programra és azok alkalmazandó szabályaira.

Az egyszerűsítés nem azt jelenti, hogy gyengülne az ellenőrzés vagy az elszámoltathatóság. Teljeskörűen fennmaradna az intézményközi egyensúly. Sőt, az Európai Parlament költségvetési és ellenőrzési hatásköre bővülne azáltal, hogy az Európai Fejlesztési Alap által jelenleg finanszírozott tevékenységek beépülnének az uniós költségvetésbe.

A szabályok összehangolását illetően elmondható, hogy a közös végrehajtási rendelet rendelkezéseinek az átvétele az új eszközt elvek koherens rendszerével ruházza fel valamennyi összetevője tekintetében, továbbá növeli az érthetőséget a partnerek és a végrehajtó szereplők számára.

• **Alapjogok**

Az EU az alapvető jogok, az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság előmozdítása és védelme iránti erős elkötelezettségen alapul. Aktívan támogatja ezeket a jogokat és elveket határain belül, illetve harmadik országokkal folytatott kapcsolatok kialakítása során is.

³⁸ Beillesztendő szöveg

Ez a rendelet felváltja a demokrácia és az emberi jogok jelenlegi európai eszközét, és támogatja az emberi jogok, az alapvető szabadságok és a demokrácia területén harmadik országokban eszközölt beavatkozásokat. A javaslatot úgy alakították ki, hogy támogassa a civil társadalmat, mint a politikai reform és az emberi jogok hatékony közegét.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

2018. május 2-i közleményében³⁹ az Európai Bizottság (folyó áron) 89 200 000 000 EUR elkülönítését javasolta a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz számára a 2021 és 2027 közötti időszakra.

5. EGYÉB ELEMEK

- **A javasolt rendelet hozzájárulása az Unió éghajlatváltozás elleni küzdelem terén tett kötelezettségvállalásához**

A Párizsi Megállapodás és az ENSZ fenntartható fejlesztési céljai kapcsán tett kötelezettségvállalások keretében e rendeletnek hozzá kell járulnia az éghajlati szempontok uniós szakpolitikákban történő érvényesítéséhez. Az éghajlatváltozás elleni küzdelem a világ előtt álló legnagyobb kihívások közé tartozik, és sürgős nemzeti és nemzetközi fellépést igényel. E tekintetben az Unió célkitűzése az, hogy költségvetésének legalább 25 %-át az éghajlatváltozás elleni küzdelemre fordítsa. Az említett célkitűzés teljesítése érdekében az e rendelet keretében megvalósuló tevékenységeknek hozzá kell járulniuk ahhoz, hogy a rendelet átfogó pénzügyi keretösszegének 25 %-a éghajlat-politikai célkitűzésekre irányuljon.

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A Bizottság rendszeresen nyomon fogja követni tevékenységeit, és áttekinti az eredmények elérése terén tett előrehaladást. A 2016. április 13-i intézményközi megállapodás⁴⁰ (22) és (23) bekezdésének megfelelően, amelyekben a három intézmény megerősítette, hogy a hatályos joganyag és szakpolitikák értékelései képezik a további intézkedési lehetőségek hatásvizsgálatainak alapját, a Bizottság időközi és végső értékelést végez. Az értékelések releváns mutatók, valamint egy azt vizsgáló elemzés alapján méri majd fel az eszköz tényleges hatását, hogy az eszköz milyen mértékben tekinthető relevánsnak, eredményesnek és hatékonnak, elegendő uniós hozzáadott értéket teremt-e és koherens-e más uniós szakpolitikákkal. Az értékelések magukba fogják foglalni a levont tanulságokat az esetleges problémák azonosítása, illetőleg a tevékenységek vagy eredményeik továbbfejlesztési lehetőségeinek feltérképezése, valamint hatásuk maximalizálása érdekében.

A Bizottság az értékelések megállapításait észrevételek kíséretében közli majd az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal.

Az előrehaladás nyomon követése a javaslat célkitűzéseivel összehangolt mutatók alapján fog történni. A Bizottság 2022-től kezdődően éves jelentést küld az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a rendelet célkitűzéseinek teljesítéséről.

³⁹ COM(2018) 321, 2018.5.2.

⁴⁰ Intézményközi megállapodás az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a jogalkotás minőségének javításáról, 2016. április 13. (HL L 123., 2016.5.12., 1–14. o.).

Az értékeléseket időben fogják elvégezni ahhoz, hogy azok felhasználhatók legyenek a döntéshozatali folyamatban. A Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz értékelését azt követően kell elvégezni, hogy teljesítményéről elegendő információ áll rendelkezésére.

- **Földrajzi hatály és harmadik országok részvétele**

A javasolt rendelet világméretű földrajzi hatállyal rendelkezik. Ezért tagállami és Unión kívüli szereplők széles köre hozzáférhet az általa biztosított pénzeszközökhöz és/vagy partnerként részt vehet végrehajtásukban.

A pénzeszközök Unión kívüli címzettjei körében a fejlődő országok és területek jogalanyai, azaz az e rendelet fő kedvezményezettjei jogosultak uniós finanszírozásra. Más harmadik országok szintén részvételre jogosultak lehetnek az e javaslat 24. cikkében lefektetett, az Unió segélyhatékonysággal kapcsolatos nemzetközi kötelezettségvállalásaival, különösen az OECD feltételektől való függetlenítésre vonatkozó ajánlásaival⁴¹ és a 2016-os nairobi magas szintű fórummal összhangban lévő feltételeknek megfelelően. A 24. cikk megállapítja, hogy általános szabályként harmadik fejlődő országok jogalanyai csak azon az alapon lehetnek e rendelet keretében pénzeszközök címzettjei, ha bizottsági határozattal elismert kölcsönös hozzáférést biztosítanak saját fejlesztési támogatásukhoz. A Stabilitás és béke program, illetve az Emberi jogok és demokrácia program, ahogy a gyorsreagálási tevékenységek is nyitva állnak minden ország jogalanyai előtt, mivel az Unió érdeke azt diktálja, hogy a tevékenységek világméretű hatályára, a segítségnyújtást szükségessé tevő nehéz körülményekre és a gyors reagálás szükségességére tekintettel a lehető legszélesebb kínálat álljon rendelkezésre. A nemzetközi szervezetek szintén jogosultak a részvételre.

Unión kívüli partnerek választását illetően a Bizottság dönthet úgy is, hogy nemzetközi szervezetekkel, partnerországokkal vagy harmadik országbeli jogalanyokkal dolgozik együtt közvetett irányítás keretében egy egyedi tevékenység végrehajtásán, amennyiben az az Unió és a szóban forgó tevékenység célkitűzései érdekében áll, és arra a költségvetési rendeletben foglalt szabályok és feltételek szerint kerül sor. Ez a döntés bizottsági határozatot igényelne. Ezenkívül a tagállamok és harmadik országok hozzájárulhatnak a külső tevékenységi garanciához, és így jogalanyaik potenciálisan végrehajtására jogosult partnerekké válhatnak. Az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás szerződő feleitől eltérő harmadik országok esetében az ilyen hozzájáruláshoz a Bizottság előzetes jóváhagyása szükséges. Az ilyen hozzájárulás feltételeit egy, a Bizottság és a harmadik ország között létrejött megállapodásnak kell rögzítenie.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

I. CÍM: ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Tárgy – Az 1. cikk meghatározza a rendelettel létrehozott eszközt, amely egyike a külső tevékenységre vonatkozó uniós programoknak.

Fogalm meghatározások – A 2. cikk tartalmazza a rendeletben használt alapterminológia fogalmainak meghatározását.

⁴¹ A Fejlesztési Támogatási Bizottság 2014. augusztus 12-i felülvizsgált ajánlása a legkevésbé fejlett országoknak és a súlyosan eladósodott szegény országoknak nyújtott hivatalos fejlesztési támogatás feltételekhez kötésének megszüntetéséről (DCD/DAC(2014)37/FINAL).

Célkitűzések – A 3. cikk meghatározza az eszköz összes pillérére alkalmazandó általános célkitűzést, valamint az egyedi célkitűzéseket.

Hatály és szerkezet – A 4. cikk leírja az eszköz különböző összetevőit: a földrajzi összetevőt, a tematikus összetevőt és a gyorsreagálási tevékenységet. Meghatározza az egyes összetevők földrajzi és tárgyi hatályát, és elmagyarázza az összetevők közötti kapcsolatot.

A földrajzi összetevő az európai szomszédság, a Szubszaharai-Afrika, Ázsia és a csendes-óceáni térség, valamint Amerika és a karib-tengeri térség részére szóló földrajzi programokból áll. A szomszédságpolitikai térségbe tartozó országokat az I. melléklet sorolja fel; a felsorolás alapul szolgál a közvetlenül határos területeken elhelyezkedő országok meghatározásához. A többi országra a standard földrajzi területi meghatározás vonatkozik. A földrajzi programok tárgyi hatályát – az együttműködési területekkel – a II. melléklet határozza meg.

A tematikus összetevő globális kihívásokra összpontosít, különösen az Emberi jogok és demokrácia, a Társadalmi szervezetek, a Stabilitás és béke, továbbá a Globális kihívások célzott tematikus programokon keresztül, olyan témákat lefedve, mint az egészségügy, az oktatás és képzés, a nők és gyermekek, a tisztességes munka és a szociális védelem, a kultúra, a migráció, a környezetvédelem és az éghajlatváltozás, a fenntartható energia, a fenntartható és inkluzív növekedés, a magánszektor és a helyi hatóságok. Ezek a programok kiegészítik a földrajzi programokat, és világméretű hatállyal rendelkeznek. A tematikus programok tárgyi hatályát – különösen a beavatkozás területeit – a III. melléklet határozza meg.

A gyors reagálásra vonatkozó összetevő a válságkezelés, a konfliktusmegelőzés és a békeépítés esetén szükséges gyorsreagálási kapacitásra; a reziliencia megerősítésére, valamint a humanitárius és fejlesztési tevékenységek összekapcsolására; továbbá a külpolitikai tevékenységekkel kapcsolatos szükségletekre és prioritásokra irányul. Ez az összetevő is világméretű hatállyal rendelkezik. A beavatkozási területeket a IV. melléklet határozza meg. Ennek az összetevőnek a keretében nincs szükség programozásra; a végrehajtásra rendkívüli támogatási intézkedések, cselekvési tervek és egyedi intézkedések közvetlen elfogadása formájában kerül sor.

Koherencia, összhang és komplementaritás – Az 5. cikk elmagyarázza ezen eszköz és a külső tevékenység más eszközei közötti kapcsolatot, meghatározva más belső uniós programokkal kialakított kapcsolatait és az azokkal való összhangot.

Költségvetés – A 6. cikk megadja az eszköz átfogó keretösszegét, és részletes lebontással szolgál földrajzi terület, tematikus programok és gyorsreagálási tevékenység szerint. Említést tesz az „újonnan felmerülő kihívások és prioritások számára képzett tartalékról” is, amely növelheti a cikkben említett összegeket.

Szakpolitikai keret – A 7. cikk megadja az eszköz végrehajtásához kapcsolódó általános szakpolitikai keretet. Meglévő megállapodások, stratégiák, következtetések, állásfoglalások és más hasonló dokumentumok határozzák meg az eszköz végrehajtásához alapul szolgáló szakpolitikát.

Általános elvek – A 8. cikk felsorolja az eszköz egészére alkalmazandó különféle elveket, amelyek körébe például a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok tiszteletben tartása és az alapvető szabadságok, a jogokon alapuló megközelítés, az együttműködés, a párbeszéd, a partnerség, a fejlesztéshatékonyság, az éghajlati szempontok érvényesítése, a

környezetvédelem és a nemek közötti egyenlőség tartozik. A cikk emellett kihangsúlyozza a tagállamokkal folytatott együttműködés szükségességét. A cikk kötelezettséget fogalmaz meg az Európai Parlament tájékoztatását és az Európai Parlamenttel folytatott rendszeres véleménycserét illetően, ami lehetővé tenné, hogy a Bizottság és az Európai Parlament rendszeres megbeszéléseket tartson a szakpolitikával és az eszköz végrehajtásával kapcsolatban.

Katonai szereplők fejlesztést és fejlesztésbiztonságot szolgáló kapacitásépítése

– A 9. cikk célja lehatárolni az eszköz keretében támogatható, biztonsággal kapcsolatos tevékenységeket az uniós költségvetésből nem finanszírozható tevékenységektől.

II. CÍM – AZ ESZKÖZ VÉGREHAJTÁSA

A II. cím az eszköz végrehajtásához kapcsolódó fejezeteket fogja össze, a többéves programozásra is kitérve.

I. fejezet – Programozás (10–15. cikk). A fejezet a többéves programozásra vonatkozó különféle rendelkezéseket tartalmazza, különösen az általános megközelítés, a földrajzi programozás egyedi elvei, a földrajzi és a tematikus programok programozási dokumentumainak tartalma és az elfogadásukra vonatkozó eljárás tekintetében. A 15. cikk meghatározza az újonnan felmerülő kihívások és prioritások számára képzett tartalék működését.

II. fejezet – Külön rendelkezések a szomszédság tekintetében (16–18. cikk). A fejezet meghatározza a szomszédságpolitikai térségre vonatkozó egyedi rendelkezéseket, különösen az allokációs kritériumok, a teljesítményalapú megközelítés és a határon átnyúló együttműködés tekintetében.

III. fejezet – Cselekvési tervek, intézkedések és végrehajtási módszerek (19–25. cikk). A fejezet olyan, a külső tevékenység sajátos jellege miatt szükséges rendelkezéseket tartalmaz, amelyek kiegészítik a költségvetési rendeletet. A 25. cikk az EFA rugalmassági mechanizmusainak az átvételéhez szükséges rendelkezéseket tartalmazza.

IV. fejezet – EFFA+, költségvetési garanciák és harmadik országoknak nyújtott pénzügyi támogatás (26–30. cikk). A fejezet összevonja és felváltja az Európai Fenntartható Fejlődési Alap, az EBB külső hitelezési megbízatása és a külső fellépésekre vonatkozó garanciaalap jelenlegi rendelkezéseit.

V. fejezet – Nyomon követés, jelentéstétel és értékelés (31–32. cikk). A fejezet a külső tevékenység nyomon követése és értékelése során alkalmazott mutatókra és eredménykeretekre, valamint az éves jelentésre, továbbá az időközi és a végső értékelő jelentésre vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

III. CÍM – ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A III. cím (33–41. cikk) nagyjából a belső szakpolitikai programok intézményi kérdésekre, tájékoztatásra, kommunikációra és közzétételre, hatályon kívül helyezésre és hatálybalépésre vonatkozó rendelkezéseit követi. A fejezet tartalmaz egy láthatóságra vonatkozó eltérést, egy, az Európai Külügyi Szolgálatról szóló záradékot, valamint rendelkezéseket fogalmaz meg a rendelet hatályába nem tartozó országok és területek részvételéről.

Az e címbe tartozó 34. cikk foglalkozik a felhatalmazás gyakorlásával a tartalékfeltöltési rátát (a 26. cikk (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás), a II., III. és a IV. mellékletben

meghatározott együttműködési és beavatkozási területeket (a 4. cikk (6) bekezdésében foglalt felhatalmazás), az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz műveleteinek az V. mellékletben szereplő kiemelt területeit és az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz VI. melléklet szerinti irányítását (a 27. cikk (9) bekezdésében foglalt felhatalmazás); a VII. mellékletben felsorolt mutatókat és a nyomonkövetési és értékelési keret kialakítását (a 31. cikk (9) bekezdésében foglalt felhatalmazás) illetően.

További lényeges kérdést jelent a bizottsági eljárás: a 35. cikk létrehozza a 182/2011/EU rendelet szerinti Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Bizottságot. A szóban forgó bizottság felelős véleményt nyilvánítani a többéves programozási dokumentumokról és az éves munkaprogramokról (cselekvési tervek és intézkedések).

A javaslatnak hét melléklete van a következők szerint:

- I. melléklet – A szomszédságpolitikai térségbe tartozó országok és területek jegyzéke
- II. melléklet – A földrajzi programok együttműködési területei
- III. melléklet – A tematikus programok beavatkozási területei
- IV. melléklet – A gyorsreagálási tevékenységek beavatkozási területei
- V. melléklet – Az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz műveleteinek kiemelt területei
- VI. melléklet – Az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz irányítása
- VII. melléklet – A fő teljesítménymutatók jegyzéke

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE**a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz létrehozásáról**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 209. és 212. cikkére, valamint 322. cikkének (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére⁴²,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére⁴³,

tekintettel a Számvevőszék véleményére⁴⁴,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A „Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz” program (a továbbiakban: az eszköz) általános célkitűzésének az uniós értékek és érdekek világszintű védelmének és érvényre juttatásának kell lennie az Unió külső tevékenységére vonatkozóan az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkének (5) bekezdésében, 8. cikkében és 21. cikkében megfogalmazott célkitűzések és elvek követése céljából.
- (2) Az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkével összhangban az Unió biztosítja, hogy külső tevékenységének különböző területei egymással, illetve az egyéb uniós politikákkal összhangban legyenek, és a nemzetközi kapcsolatok minden területén magas szintű együttműködés kialakításán munkálkodik. Az e rendelet által lehetővé tett tevékenységek széles köre hozzá kell, hogy járuljon a Szerződés említett cikkében meghatározott célkitűzésekhez.
- (3) Az Európai Unióról szóló szerződés 8. cikke értelmében az Unió a vele szomszédos országokkal különleges kapcsolatokat épít ki a jólét és a jószomszédi viszonyok egy olyan térségének a létrehozása céljából, amely az Unió értékeire épül, és amelyet az együttműködésen alapuló szoros és békés kapcsolatok jellemeznek. E rendeletnek hozzá kell járulnia ehhez a célkitűzéshez.
- (4) Az Unió fejlesztési együttműködési politikájának elsődleges célja – amint azt az Európai Unió működéséről szóló szerződés 208. cikke kimondja – a szegénység mérséklése, idővel pedig annak felszámolása. Az Unió fejlesztési együttműködési

⁴² HL C , , . o.

⁴³ HL C , , . o.

⁴⁴ Beillesztendő szöveg

politikája emellett az Unió külső tevékenységére vonatkozó célkitűzésekhez is hozzájárul, különösen ahhoz, hogy az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikke (2) bekezdésének d) pontja szerint elősegítse a fejlődő országok fenntartható gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődését, elsődlegesen a szegénység felszámolása céljából.

- (5) Az Unió fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciát biztosít az Európai Unió működéséről szóló szerződés 208. cikkének követelményei szerint. Az Uniónak figyelembe kell vennie a fejlesztési együttműködés célkitűzéseit azon szakpolitikák esetében, amelyek valószínűsíthetően érintik a fejlődő országokat, ami kulcsfontosságú eleme lesz az ENSZ által 2015 szeptemberében elfogadott, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendben (a továbbiakban: a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend)⁴⁵ meghatározott fenntartható fejlesztési célok elérésére szolgáló stratégiának. A fenntartható fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciának a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendben foglaltak szerinti biztosításához figyelembe kell venni azt a hatást, amelyet az összes szakpolitika az összes szinten – nemzeti és uniós szinten, más országokban és globális szinten – a fenntartható fejlődésre gyakorol.
- (6) Ez az eszköz az említett célkitűzéseket és a külső tevékenységgel kapcsolatos szakpolitikákat támogató tevékenységekről rendelkezik olyan tevékenységekre építve, amelyeket korábban a 233/2014/EU rendelet⁴⁶, a 11. Európai Fejlesztési Alap belső megállapodása⁴⁷ és végrehajtási rendelete⁴⁸, a 232/2014/EU rendelet⁴⁹, a 230/2014/EU rendelet⁵⁰, a 235/2014/EU rendelet⁵¹, a 234/2014/EU rendelet⁵², a 237/2014/Euratom rendelet⁵³, a 236/2014/EU rendelet⁵⁴, a 466/2014/EU határozat, a 480/2009/EK, Euratom rendelet⁵⁵ és az (EU) 2017/1601 rendelet⁵⁶ támogatott.

⁴⁵ „Alakítsuk át világunkat: A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend”, amelyet az ENSZ fenntartható fejlődésről szóló csúcstalálkozóján fogadtak el 2015. szeptember 25-én (A/RES/70/1).

⁴⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 233/2014/EU rendelete (2014. március 11.) a 2014–2020-as időszakra szóló fejlesztési együttműködési finanszírozási eszköz létrehozásáról (HL L 77., 2014.3.15., 44. o.).

⁴⁷ Belső megállapodás az Európai Unió tagállamai kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői között az AKCS–EU partnerségi megállapodással összhangban a 2014–2020 közötti időtartamra szóló többéves pénzügyi keret értelmében nyújtandó európai uniós támogatás finanszírozásáról, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés negyedik részének hatálya alá tartozó tengerentúli országok és területek számára nyújtandó pénzügyi támogatás elosztásáról (HL L 210., 2013.8.6., 1. o.).

⁴⁸ A Tanács (EU) 2015/322 rendelete (2015. március 2.) a 11. Európai Fejlesztési Alap végrehajtásáról (HL L 58., 2015.3.3., 1. o.).

⁴⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 232/2014/EU rendelete (2014. március 11.) az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz létrehozásáról (HL L 77., 2014.3.15., 27. o.).

⁵⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 230/2014/EU rendelete (2014. március 11.) a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz létrehozásáról (HL L 77., 2014.3.15., 1. o.).

⁵¹ Az Európai Parlament és a Tanács 235/2014/EU rendelete (2014. március 11.) a demokrácia és az emberi jogok világszintű előmozdítását szolgáló finanszírozási eszköz létrehozásáról (HL L 77., 2014.3.15., 85. o.).

⁵² Az Európai Parlament és a Tanács 234/2014/EU rendelete (2014. március 11.) a harmadik országokkal folytatott együttműködésre irányuló Partnerségi Eszköz létrehozásáról (HL L 77., 2014.3.15., 77. o.).

⁵³ A Tanács 237/2014/Euratom rendelete (2013. december 13.) a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz létrehozásáról (HL L 77., 2014.3.15., 109. o.).

⁵⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 236/2014/EU rendelete a külső tevékenységek finanszírozására vonatkozó uniós eszközök végrehajtására vonatkozó közös szabályok és eljárások megállapításáról (HL L 77., 2014.3.15., 95. o.).

⁵⁵ A Tanács 2009/480/EK, Euratom rendelete (2009. május 25.) a külső fellépésekre vonatkozó garanciaalap létrehozásáról (HL L 145., 2009.6.10., 10. o.).

- (7) A fellépés globális környezetét a szabályalapú globális rendre törekvés határozza meg, amelynek a multilateralizmus a fő elve és az Egyesült Nemzetek Szervezete a gerince. A 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend, valamint a Párizsi Megállapodás⁵⁷ és az addisz-abebei cselekvési program⁵⁸ a nemzetközi közösség válasza a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos globális kihívásokra és tendenciákra. A 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend, amelynek gerincét a fenntartható fejlesztési célok adják, átalakító hatású politikai keretet kínál a szegénység felszámolásához és a fenntartható fejlődés globális szinten való eléréséhez. Hatályát tekintve egyetemes, és olyan átfogó közös keretet biztosít a fellépésre, amely az Unióra, tagállamaira és partnereire egyaránt alkalmazandó. Egyensúlyt teremt a fenntartható fejlődés gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi dimenziói között, miközben elismeri a céljai és célszámai közötti alapvető összefüggéseket. A 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend célja az, hogy senki ne maradjon ki a fejlődés folyamatából. A 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend végrehajtása szorosan össze lesz hangolva az Unió más releváns nemzetközi kötelezettségvállalásaival. Az e rendelet keretében vállalt tevékenységeknek különös figyelmet kell fordítaniuk a fenntartható fejlesztési célok közötti összefüggésekre és azokra az integrált tevékenységekre, amelyek járulékos előnyt teremthetnek és koherens módon többféle célkitűzést teljesíthetnek.
- (8) E rendelet végrehajtását az EU kül- és biztonságpolitikára vonatkozó, 2016. június 19-én előterjesztett azon globális stratégiájában (a továbbiakban: a globális stratégia)⁵⁹ megállapított öt prioritásnak kell vezérelnie, amely az Unió jövőképét tartalmazza, és egyben keretet ad az egységes és felelős, másokkal partnerségben történő külső szerepvállaláshoz, amelynek révén az EU érvényt tud szerezni értékeinek és érdekeinek. Az Uniónak tartalommal kell megtöltenie a partnerségeket, elő kell mozdítania a szakpolitikai párbeszédet és a globális mértékben aggályos kihívások közös kezelését. Tevékenységének minden szempontból támogatnia kell az uniós érdekeket és értékeket, beleértve a béke megőrzését, a konfliktusok kialakulásának megelőzését, a nemzetközi biztonság erősítését, az irreguláris migráció okainak kezelését és a természeti vagy ember által okozott katasztrófákkal sújtott embercsoportoknak, országoknak vagy régióknak nyújtott segítséget, a kereskedelempolitika támogatását, a gazdasági diplomáciát és a gazdasági együttműködést, a digitális megoldások és technológiák előmozdítását, valamint az uniós szakpolitikák nemzetközi dimenzióinak megerősítését. Érdekei előmozdítása során az Uniónak be kell tartania és elő kell mozdítania a magas színvonalú szociális és környezetvédelmi normák, a jogállamiság, a nemzetközi jog és az emberi jogok tiszteletben tartásának elveit.
- (9) A 2017. június 7-én aláírt új európai konszenzus a fejlesztéspolitikáról (a továbbiakban: konszenzus)⁶⁰ keretet ad egy közös megközelítéshez az Unió és a

⁵⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1601 rendelete (2017. szeptember 26.) az Európai Fenntartható Fejlődési Alap (EFFA), az EFFA-garancia és az EFFA-garanciaalap létrehozásáról.

⁵⁷ Aláírása 2016. április 22-én New Yorkban történt.

⁵⁸ „A harmadik nemzetközi fejlesztésfinanszírozási konferencia addisz-abebei cselekvési programja”, amelyet 2015. június 16-án fogadtak el és az ENSZ Közgyűlése 2015. július 27-én hagyott jóvá (A/RES/69/313).

⁵⁹ „Közös jövőkép, közös fellépés: Erősebb Európa – Az EU kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégiája” 2016. június.

⁶⁰ „Az új európai konszenzus a fejlesztéspolitikáról »A mi világunk, a mi méltóságunk, a mi jövőnk«” – a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament és az Európai Bizottság 2017. június 8-i együttes nyilatkozata.

tagállamai általi fejlesztési együttműködés számára a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és az addisz-abeai cselekvési program végrehajtásához. A szegénység felszámolása, a megkülönböztetés és az egyenlőtlenségek kiküszöbölése, az az alapelv, hogy „senki sem maradhat ki a fejlődés folyamatából”, valamint a reziliencia megerősítése képezik a fejlesztési együttműködési politika gerincét.

- (10) A 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend, a globális stratégia és a konszenzus által létrehozott új nemzetközi keret végrehajtása érdekében e rendeletnek arra kell irányulnia, hogy növelje az Unió külső tevékenységének koherenciáját és biztosítsa eredményességét azáltal, hogy erőfeszítéseit egy egyszerűsített eszközre összpontosítva javítja a külső tevékenységre vonatkozó különböző szakpolitikák végrehajtását.
- (11) A globális stratégiával és a 2015. március 18-án elfogadott, a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési kerettel⁶¹ összhangban el kell ismerni annak szükségességét, hogy a válságelhárítástól és az elszigeteléstől egy olyan strukturáltabb, hosszú távú megközelítés fel kell elmozdulni, amely eredményesebben kezeli az instabil helyzeteket, a természeti és az ember okozta katasztrófákat és az elhúzódó válságokat. Nagyobb nyomatókra és kollektív megközelítésekre van szükség a kockázatcsökkentést, megelőzést, mérséklést és készülséget illetően, és további erőfeszítések szükségesek a gyors reagálás és a tartós helyreállítás előmozdítására. E rendeletnek ezért hozzá kell járulnia a reziliencia megerősítéséhez, valamint a humanitárius segítségnyújtás és a fejlesztési tevékenység gyorsreagálási tevékenységeken keresztül történő összekapcsolásához.
- (12) Az Unió a 2011-ben Puszanban elfogadott majd a 2016-os nairobi magas szintű fórumon megújított és a konszenzus által újra megerősített, fejlesztéshatékonyssággal kapcsolatos nemzetközi kötelezettségvállalásaival összhangban az Unió fejlesztési együttműködésére a következő fejlesztéshatékonyssági alelveket kell alkalmazni: a fejlődő országok fejlesztési prioritásokkal kapcsolatos felelősségvállalása, eredményorientáltság, inkluzív fejlesztési partnerségek, átláthatóság és elszámoltathatóság.
- (13) A fenntartható fejlesztési céloknak megfelelően e rendeletnek hozzá kell járulnia az eredményekre összpontosító megerősített nyomon követéshez és jelentéstételhez, amely kiterjed az Unió külső pénzügyi támogatásában részesülő partnerországokban megvalósuló eredményekre, hozadékokra és hatásokra. Különösen – amint arról a konszenzusban megállapodás született – az e rendelet szerinti tevékenységeknek a rendelet keretében finanszírozott hivatalos fejlesztési támogatás 20 %-át társadalmi befogadásra és humán fejlődésre, többek között nemek közötti egyenlőségre és a nők társadalmi szerepvállalásának növelésére kell fordítaniuk.
- (14) Valahányszor lehetséges és helyénvaló, az Unió külső tevékenységének eredményeit olyan előre meghatározott, átlátható, országspecifikus és mérhető mutatók alapján kell nyomon követni és értékelni, amelyek igazodnak az eszköz egyedi jellemzőihez és célkitűzéseire, és lehetőleg a partnerország eredménykeretén alapulnak.
- (15) E rendeletnek hozzá kell járulnia ahhoz a kollektív uniós célkitűzéshez, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend időkeretében a bruttó nemzeti jövedelem 0,7 %-át hivatalos fejlesztési támogatásra fordítsák. E tekintetben a rendelet keretében

⁶¹ „A sendai katasztrófakockázat-csökkentési keret”, amelyet 2015. március 18-án fogadtak el és az ENSZ Közgyűlése 2015. június 3-án hagyott jóvá (A/RES/69/283).

biztosított finanszírozás legalább 92 %-ának olyan tevékenységekhez kell hozzájárulnia, amelyek teljesítik a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet Fejlesztési Támogatási Bizottsága által a hivatalos fejlesztési támogatásra vonatkozóan meghatározott kritériumokat.

- (16) Annak biztosítására, hogy a forrásokat oda irányítsák, ahol azokra a legnagyobb szükség van – így különösen a legkevésbé fejlett országokba, valamint az instabil helyzetű és konfliktus sújtotta országokba –, ennek a rendeletnek hozzá kell járulnia ahhoz a kollektív célhoz, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend időkeretében az Unió bruttó nemzeti jövedelemének 0,20 %-át a legkevésbé fejlett országoknak juttassák.
- (17) E rendeletnek mind földrajzi – európai szomszédság és Afrika, valamint az instabil és a leginkább rászoruló országok –, mind tematikus szempontból – biztonság, migráció, éghajlatváltozás és emberi jogok – tükröznie kell a stratégiai prioritásokra való összpontosítás szükségességét.
- (18) E rendeletnek támogatnia kell a 2015-ben felülvizsgált európai szomszédságpolitika végrehajtását, valamint a regionális együttműködési keretek végrehajtását, például a határon átnyúló együttműködést, és a vonatkozó makroregionális és tengermedencéket érintő stratégiák és szakpolitikák külső vonatkozásait. Ezek a kezdeményezések politikai keretet biztosítanak a partnerországokkal kialakított, illetve a partnerországok közötti kapcsolatok elmélyítéséhez a kölcsönös elszámoltathatóság, valamint a megosztott szerep- illetve felelősségvállalás elve alapján.
- (19) A 2015-ben felülvizsgált európai szomszédságpolitika⁶² az Unió fő politikai prioritásai szerint a szomszédos országok stabilizációjára és a reziliencia megerősítésére irányul, különösen a gazdasági fejlődés élénkítése révén. Célkitűzésének teljesítéséhez a felülvizsgált európai szomszédságpolitika a következő négy prioritási területre összpontosított: jó kormányzás, demokrácia, jogállamiság és emberi jogok, kiemelt figyelemmel a civil társadalommal történő fokozottabb együttműködésre; gazdaságfejlesztés; biztonság; migráció és mobilitás, beleértve az irreguláris migráció és a kényszerű lakóhelyelhagyás okainak kezelését. A differenciálás és a fokozott kölcsönös felelősségvállalás az európai szomszédságpolitika ismertetőjegyei, amelyek elismerik az elkötelezettség különböző szintjeit, és tükrözik az egyes országok érdekeit az Unióval folytatott partnerségük természete és fókusza szerint.
- (20) E rendeletnek támogatnia kell az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok csoportjával (AKCS-csoporttal) kialakított korszerűsített társulási megállapodás végrehajtását, illetve lehetővé kell tennie az EU és AKCS-partnerei számára, hogy további erős szövetségeket hozzanak létre a főbb globális kihívásokkal kapcsolatban. Konkrétabban, e rendeletnek támogatnia kell az Unió és az Afrikai Unió között létrehozott együttműködés folytatását az EU–Afrika közös stratégiának megfelelően, és a 2020 utáni jövőbeni EU–AKCS megállapodásra kell építenie, egyebek mellett az Afrikára irányuló kontinentális megközelítés révén.
- (21) Az Uniónak a külső tevékenység hatásainak optimalizálása érdekében a rendelkezésre álló források leghatékonyabb kihasználására kell törekednie. Ezt az Unió külső

⁶²

Közös közlemény az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai szomszédságpolitika felülvizsgálata, 2015. november 18.

finanszírozási eszközei – különösen a III. Előcsatlakozási Támogatási Eszköz⁶³, a Humanitárius Segítségnyújtási Eszköz⁶⁴, a tengerentúli országokról és területekről szóló határozat⁶⁵, a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz tevékenységeit az Euratom-Szerződés alapján kiegészítő Európai Nukleáris Biztonsági Eszköz⁶⁶, a közös kül- és biztonságpolitika és az újonnan javasolt, az uniós költségvetésen kívül finanszírozott Európai Békekeret⁶⁷ – közötti koherencia és komplementaritás, valamint az egyéb uniós szakpolitikák és programok közötti szinergiák megteremtése révén kell elérni. Ez magában foglalja az adott esetben a makroszintű pénzügyi támogatással kialakított koherenciát és komplementaritást is. Annak érdekében, hogy maximalizálni lehessen a kombinált beavatkozások egy közös célkitűzés elérésével kapcsolatos hatását, e rendeletnek lehetővé kell tennie a finanszírozás más uniós programokkal való kombinálását, feltéve, hogy a hozzájárulások nem ugyanazokat a költségeket fedezik.

- (22) Az e rendelet által biztosított pénzeszközöket az Erasmus nemzetközi dimenziója keretében megvalósuló tevékenységek finanszírozására is igénybe kell venni oly módon, hogy annak végrehajtása összhangban álljon az Erasmusról szóló rendelettel⁶⁸.
- (23) Az e rendelet keretében finanszírozott tevékenységek esetében fő megközelítésként a földrajzi programokat kell alkalmazni annak érdekében, hogy maximalizálni lehessen az uniós támogatás hatását, és az uniós fellépést közelebb lehessen vinni a partnerországokhoz és azok lakosságához. Ezt az általános megközelítést adott esetben tematikus programokkal és gyorsreagálási tevékenységekkel kell kiegészíteni.
- (24) A konszenzusnak megfelelően az Uniónak és tagállamainak a kollektív hatás növelése érdekében forrásaik és kapacitásaik összevonása révén javítaniuk kell a közös programozást. A közös programozásnak a partnerországok részvételére, valamint felelősség- és szerepvállalására kell építenie. Az Uniónak és tagállamainak arra kell törekedniük, hogy – minden lehetséges esetben – közös végrehajtás útján nyújtsanak támogatást a partnerországoknak.
- (25) Míg a demokráciának és az emberi jogoknak, többek között a nemek közötti egyenlőségnek és a nők társadalmi szerepvállalásának mindenütt meg kell jelennie e rendelet végrehajtásában, az Emberi jogok és demokrácia és a Társadalmi szervezetek tematikus programok keretében nyújtott uniós támogatásnak – globális jellegénél és az érintett harmadik országok kormányainak és egyéb állami hatóságainak hozzájárulásától való cselekvési függetlenségénél fogva – egyedi kiegészítő és pótlólagos jellegű szereppel kell rendelkeznie.

⁶³ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról, COM(2018) 465 final.

⁶⁴ A Tanács 1257/96/EK rendelete (1996. június 20.) a humanitárius segítségnyújtásról (HL L 163., 1996.7.2., 1. o.).

⁶⁵ Javaslat – A Tanács határozata az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek közötti, az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokat is magában foglaló társulásról (tengerentúli társulási határozat), COM(2018) 461 final.

⁶⁶ Javaslat – A Tanács rendelete a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz tevékenységeit az Euratom-Szerződés alapján kiegészítő Európai Nukleáris Biztonsági Eszköz létrehozásáról, COM(2018) 462 final.

⁶⁷ Az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslata a Tanácsnak – A Tanács határozata az Európai Békekeret létrehozásáról, C(2018) 3800 final.

⁶⁸ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az „Erasmus” elnevezésű uniós oktatási, képzési, ifjúsági és sportprogram létrehozásáról és az 1288/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről, COM (2018) 367 final.

- (26) A társadalmi szervezetek fogalmának különböző feladatkörökkel és megbízással rendelkező szereplők széles körét magába kell foglalnia, és minden olyan nem állami, nonprofit szervezetet fel kell ölelnie, amelyek pártsemlegesek és erőszakmentesek, és amelyek keretében az emberek közös célok és elképzelések megvalósítása érdekében szerveződnek, függetlenül attól, hogy ezek politikai, kulturális vagy gazdasági jellegűek. Tevékenységi körük lehet helyi, nemzeti, regionális vagy nemzetközi szintű, és városi, vidéki, formális és informális szervezetek egyaránt találhatók soraikban.
- (27) Ez a rendelet meghatározza az eszköz pénzügyi keretösszegét, amely a költségvetési fegyelemtől, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló, az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti 2013. december 2-i intézményközi megállapodás⁶⁹ 17. pontja értelmében az éves költségvetési eljárás során az elsődleges referenciaösszeget jelenti az Európai Parlament és a Tanács számára.
- (28) Figyelemmel az éghajlatváltozás okozta problémáknak a Párizsi Megállapodás és az ENSZ fenntartható fejlesztési céljai kapcsán tett uniós kötelezettségvállalások szerinti kezelésének fontosságára, e rendeletnek hozzá kell járulnia az éghajlati szempontok uniós szakpolitikákban történő érvényesítéséhez, valamint annak az átfogó célkitűzésnek a teljesítéséhez, hogy az uniós költségvetés kiadásainak 25 %-át éghajlat-politikai célkitűzések támogatására fordítsák. Az e rendelet keretében megvalósuló tevékenységeknek hozzá kell járulniuk ahhoz, hogy a rendelet átfogó pénzügyi keretösszegének 25 %-a éghajlat-politikai célkitűzésekre irányuljon. A vonatkozó tevékenységek e rendelet végrehajtása során kerülnek beazonosításra, és a rendeletről tett általános hozzájárulásnak részét kell képeznie a vonatkozó értékeléseknek és felülvizsgálati eljárásoknak.
- (29) Alapvető fontosságú a partnerországokkal a migrációval kapcsolatosan folytatott együttműködés megerősítése, kihasználva a jól kezelt és reguláris migráció előnyeit, illetve eredményesen kezelve az irreguláris migrációt. Az ilyen jellegű együttműködés hozzájárul a nemzetközi védelemhez való jog biztosításához, az irreguláris migráció okainak kezeléséhez, a határigazgatás fokozásához, valamint az irreguláris migráció, az emberkereskedelem és a migráncsempészség elleni küzdelem terén tett erőfeszítésekhez, továbbá esettől függően a visszaküldéssel, visszafogadással vagy reintegrációval kapcsolatos munkához, mindezt kölcsönös elszámoltathatóság alapján, valamint a humanitárius és emberi jogi kötelezettségek teljes körű tiszteletben tartása mellett. Ezért a harmadik országok e területre irányuló, Unióval folytatott eredményes együttműködésének szerves részét kell képeznie e rendelet általános elveinek. Fontos a migrációs és a fejlesztési együttműködési szakpolitikák közötti koherencia növelése annak biztosításához, hogy a fejlesztési támogatás segítse a partnerországokat a migráció eredményesebb kezelésében. E rendeletnek hozzá kell járulnia a migrációval kapcsolatos koordinált, holisztikus és strukturált megközelítéshez, amely maximalizálja a szinergiákat, és alkalmazza a szükséges áttételi hatásokat.
- (30) E rendeletnek lehetővé kell tennie az Unió számára, hogy az uniós migrációs politikát kiegészítve reagáljon a migrációhoz kapcsolódó kihívásokra, szükségletekre és lehetőségekre. E célból – és az előre nem látható körülmények sérelme nélkül – pénzügyi keretösszegének 10 %-át az irreguláris migráció és a kényszerű lakóhelyelhagyás okainak kezelésére, valamint a migrációkezelésre és -irányításra,

⁶⁹

HL C 373., 2013.12.20., 1. o.

többek között a menekültek és migránsok jogainak védelmére kell fordítani a rendelet célkitűzésein belül.

- (31) E rendeletre alkalmazandók az Európai Parlament és a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 322. cikke alapján elfogadott horizontális pénzügyi szabályok. E szabályokat a költségvetési rendelet rögzíti, és azok meghatározzák különösen a költségvetés elkészítésére és annak vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzés, pénzdíjak, közvetett végrehajtás, pénzügyi támogatás, költségvetés-támogatás, vagyionkezelői alapok, finanszírozási eszközök és költségvetési garancia révén történő végrehajtására vonatkozó eljárást, valamint rendelkeznek a pénzügyi szereplők felelősségére vonatkozó ellenőrzésekről. Az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott szabályok érintik emellett az uniós költségvetésnek a tagállamokban és harmadik országokban a jogállamiság tekintetében fennálló, általánossá vált hiányosságok esetén történő védelmét, mivel a jogállamiság tiszteletben tartása elengedhetetlen a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás, valamint a hatékony uniós finanszírozás szempontjából.
- (32) Az e rendelet szerinti finanszírozási formákat és végrehajtási módokat annak alapján kell megválasztani, hogy mennyire alkalmasak a tevékenységek egyedi célkitűzéseinek megvalósítására és eredmények elérésére, figyelemmel különösen az ellenőrzések költségeire, az adminisztratív terhekre és a szabályok be nem tartásának várható kockázataira. Ennek keretében mérlegelni kell az egyösszegű átalány, az átalányfinanszírozás és az egységköltség alkalmazását, valamint a költségekhez nem kapcsolódó finanszírozás alkalmazását a költségvetési rendelet 125. cikkének (1) bekezdésében említettek szerint.
- (33) Az új Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusznak (a továbbiakban: EFFA+) sikeres elődjére, az EFFA-ra⁷⁰ építve olyan integrált pénzügyi csomagot kell alkotnia, amely vissza nem térítendő támogatások, költségvetési garanciák és finanszírozási eszközök formájában világszintű finanszírozási kapacitást biztosít. Az EFFA+-nak támogatnia kell a külső beruházási tervet, és ötvöznie kell a külső tevékenységi garancia által lefedett vegyesfinanszírozási és költségvetésigarancia-műveleteket, beleértve azokat is, amelyek hitelezési műveletekhez kapcsolódó államadósság-kockázatokra vonatkoznak, és amelyekre korábban az Európai Beruházási Bank külső hitelezési megbízatásának keretében került sor. Tekintettel a Szerződésekben meghatározott szerepére és az uniós szakpolitikák támogatása terén az elmúlt évtizedekben szerzett tapasztalatára, az Európai Beruházási Banknak továbbra is a Bizottság természetes partnereként kell eljárnia a külső tevékenységi garancia keretében megvalósuló műveletek végrehajtása során.
- (34) Az EFFA+-nak a fenntartható fejlesztési célok teljesítéséhez való hozzájárulásként a beruházások támogatására kell irányulnia a fenntartható és inkluzív gazdasági és társadalmi fejlődés fokozása és a partnerországok társadalmi-gazdasági ellenálló képességének előmozdítása révén, különösen a szegénység felszámolására, a fenntartható és inkluzív növekedésre, a tisztességes munka létrehozására, a gazdasági lehetőségekre, a készségekre és a vállalkozói készségre, a társadalmi-gazdasági ágazatokra, a mikro-, kis- és középvállalkozásokra, valamint az irreguláris migráció egyedi társadalmi-gazdasági okaira összpontosítva a vonatkozó indikatív programozási dokumentumok alapján. Különös figyelmet kell fordítani azokra az

⁷⁰

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1601 rendelete (2017. szeptember 26.) az Európai Fenntartható Fejlődési Alap (EFFA), az EFFA-garancia és az EFFA-garanciaalap létrehozásáról.

országokra, amelyek instabil vagy konfliktus sújtotta országnak, legkevésbé fejlett országnak és súlyosan eladósodott szegény országnak minősülnek.

- (35) Az EFFA+-nak maximalizálnia kell a finanszírozás adicionalitását, kezelnie kell a piaci hiányosságokat és az optimálistól elmaradó beruházási helyzeteket, innovatív termékeket kell nyújtania, valamint magánszektorbeli forrásokat kell bevonnia. A magánszektorban az EFFA+ révén történő bevonása az Unió partnerországokkal folytatott együttműködésébe mérhető és további fejlesztési hatással kell, hogy járjon a piac torzítása nélkül, és a kölcsönös elszámoltathatóság, valamint a kockázat és a költségek megosztása alapján költséghatékonyaknak kell lennie. Az EFFA+-nak egyablakos rendszerként kell működnie, amely fogadja a pénzügyi intézményektől és az állami vagy magánbefektetőktől érkező finanszírozási javaslatokat, és széles körű pénzügyi támogatást biztosít a támogatható beruházások számára.
- (36) A jelenlegi EFFA-garanciára és a külső fellépésekre vonatkozó garanciaalapra építve létre kell hozni egy külső tevékenységi garanciát. A külső tevékenységi garanciának támogatnia kell a költségvetési garanciákkal lefedett EFFA+-műveleteket, a makroszintű pénzügyi támogatást és a 77/270/Euratom tanácsi határozat⁷¹ alapján harmadik országok számára nyújtott kölcsönöket. Ezeket a műveleteket a jelen rendelet, valamint az (EU) .../... rendelet (IPA III) és az (EU) .../... rendelet (ENBE) által biztosított előirányzatok révén kell támogatni, és az előirányzatoknak fedezniük kell a makroszintű pénzügyi támogatás keretében nyújtott hitelek és az ENBE-rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében említett, harmadik országoknak nyújtott kölcsönök tartalékfeltöltését és a kapcsolódó kötelezettségeket. Az EFFA+-műveletek finanszírozása során prioritást kell biztosítani azon műveletek számára, amelyek nagy hatást gyakorolnak a munkahelyteremtésre, és amelyek költség-haszon aránya fokozza a beruházás fenntarthatóságát. A külső tevékenységi garancia által támogatott műveleteket környezeti, pénzügyi és társadalmi szempontokat vizsgáló alapos előzetes értékelésnek kell kísérnie szükség szerint és a jogalkotás minőségének javításával kapcsolatos követelményeknek megfelelően. A külső tevékenységi garanciát nem lehet alapvető közszolgáltatások nyújtására felhasználni, az ilyen szolgáltatások nyújtása továbbra is kormányzati felelősségi körbe tartozik.
- (37) Annak érdekében, hogy az eszköz rugalmas és a magánszektor számára vonzóbb legyen, valamint a beruházások maximális hatást fejtsenek ki, a részvételre jogosult partnereket illetően eltérést kell biztosítani az uniós költségvetés végrehajtásának módjaira vonatkozó, a költségvetési rendeletben meghatározott szabályoktól. Ezek a részvételre jogosult partnerek lehetnek olyan szervek is, amelyek nincsenek megbízva köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával, illetve amelyek valamely partnerország magánjoga szerint működnek.
- (38) A külső tevékenységi garancia hatásának növelése érdekében a tagállamok és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás szerződő felei részére lehetővé kell tenni, hogy készpénz vagy garancia formájában hozzájárulásokat tegyenek. A garancia formájában tett hozzájárulás nem lépheti túl az Unió által garantált műveletek összegének 50 %-át. Az ilyen garanciából származó pénzügyi kötelezettségekre nem lehet céltartalékot képezni, és a likviditási tartalékot a közös tartalékfeltöltési alapnak kell biztosítania.

⁷¹

A Tanács 77/270/Euratom határozata (1977. március 29.) az atomerőművek finanszírozásához való hozzájárulás céljából nyújtott Euratom-kölcsönökre vonatkozó szerződéskötésnek a Bizottság részére történő engedélyezéséről (HL L 88., 1977.4.6., 9. o.).

- (39) A külső tevékenységek végrehajtása gyakran rendkívül változékony környezetben történik, és folyamatos és gyors alkalmazkodást igényel az uniós partnerek alakuló szükségleteihez, illetőleg az emberi jogokat, a demokráciát és a jó kormányzást, a biztonságot és stabilitást, az éghajlatváltozást és környezetet, az óceánokat, valamint a migrációs válságot és annak okait érintő globális kihívásokhoz. A kiszámíthatóság elvének és az új igényekre való gyors reagálás szükségességének összeegyeztetése következtében a programok pénzügyi végrehajtásának kiigazítása szükséges. Az EU előre nem látható szükségletekre való reagálási képességének növelése érdekében – az Európai Fejlesztési Alap (EFA) sikeres tapasztalataira építve – kiosztatlanul kell hagyni egy összeget az újonnan felmerülő kihívások és prioritások számára képzett tartalékként. A tartalék mozgósítására az e rendeletben meghatározott eljárásokkal összhangban kerülhet sor.
- (40) Ennélfogva – tiszteletben tartva az uniós költségvetés évenkénti meghatározására vonatkozó elvet – e rendeletnek fenn kell tartania a költségvetési rendelet által más szakpolitikák számára már lehetővé tett rugalmassági mechanizmusok alkalmazásának – nevezetesen a pénzeszközök átvitelének és újbóli lekötésének – lehetőségét annak érdekében, hogy biztosított legyen az uniós pénzeszközök hatékony felhasználása mind az uniós polgárok, mind a partnerországok számára, így maximalizálva az Unió külső tevékenységi beavatkozásaira rendelkezésre álló uniós pénzeszközöket.
- (41) A .../... tanácsi határozat (TOT-ok) 83. cikke alapján a tengerentúli országokban és területeken letelepedett személyeknek és szervezeteknek jogosultságot kell biztosítani az e rendelet keretében nyújtott finanszírozásra, figyelemmel annak szabályaira és célkitűzéseire, valamint azon tagállam esetleges megállapodásaira is, amelyhez az érintett tengerentúli ország vagy terület kapcsolódik. Ezenkívül a közös érdekű területeken bátorítani kell az együttműködést a partnerországok és a tengerentúli országok és területek, valamint az Uniónak az Európai Unió működéséről szóló szerződés 349. cikke szerinti legkülső régiói között.
- (42) Annak érdekében, hogy a partnerországok fokozott felelősséget vállaljanak a saját fejlesztési folyamataik és a külső segély fenntarthatósága iránt, az Uniónak – adott esetben – előnyben kell részesítenie a partnerországok saját intézményeinek és rendszereinek igénybevételét és eljárásainak alkalmazását az együttműködési projektciklus minden aspektusát illetően.
- (43) A 19. cikkben említett éves vagy többéves cselekvési tervek és intézkedések a költségvetési rendelet keretébe tartozó munkaprogramokat képeznek. Az éves vagy többéves cselekvési tervek több, egyetlen dokumentumba rendezett intézkedésből állnak.
- (44) A költségvetési rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁷², a 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelettel⁷³, a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel⁷⁴ és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel⁷⁵ összhangban, az Unió

⁷² Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

⁷³ A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o.).

⁷⁴ A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o.).

pénzügyi érdekeit eredményes és arányos intézkedésekkel kell védeni, ideértve a szabálytalanságok és a csalás megelőzését, feltárását, korrekcióját és kivizsgálását, az eltűnt, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált pénzeszközök visszafizettetését és adott esetben közigazgatási szankciók alkalmazását. Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel és a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel összhangban igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és szemléket – végezhet annak megállapítása céljából, hogy történt-e csalás, korrupció vagy bármilyen más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban az Európai Ügyészség kinyomozhatja és büntetőeljárás alá vonhatja az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁷⁶ szerinti, az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalást és más bűncselekményeket. A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, amely uniós finanszírozásban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelmében, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF és az Európai Számvevőszék számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak; e célból a harmadik országokkal és területekkel és nemzetközi szervezetekkel kötött megállapodásoknak, továbbá a rendelet végrehajtása keretében létrejött bármely szerződésnek vagy megállapodásnak olyan rendelkezéseket kell tartalmaznia, amelyek kifejezetten felhatalmazzák a Bizottságot, a Számvevőszéket és az OLAF-ot arra, hogy saját hatáskörüknek megfelelően lefolytassák az említett ellenőrzéseket, helyszíni ellenőrzéseket és szemléket, és gondoskodnak róla, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.

- (45) E rendelet vonatkozó rendelkezéseinek egységes feltételek mellett történő végrehajtása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni. Ezeket a hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek⁷⁷ megfelelően kell gyakorolni.
- (46) E rendelet nem alapvető elemeinek kiegészítése vagy módosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a 26. cikk (3) bekezdésében meghatározott tartalékfeltöltési rátát, a II., III. és a IV. mellékletben meghatározott együttműködési és beavatkozási területeket, az EFFA+-műveletek V. mellékletben szereplő kiemelt területeit, az EFFA+ VI. melléklet szerinti irányítását, a VII. mellékletben felsorolt mutatók szükség esetén történő felülvizsgálatát és kiegészítését, valamint e rendelet nyomkövetési és értékelési keret kialakításáról szóló rendelkezésekkel való kiegészítését illetően.
- (47) A jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodás⁷⁸ (22) és (23) bekezdése értelmében a programot egyedi

⁷⁵ HL L 283., 2017.10.31., 1. o.

⁷⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemlről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

⁷⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

⁷⁸ Intézményközi megállapodás az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a jogalkotás minőségének javításáról, 2016. április 13. (HL L 123., 2016.5.12., 1–14. o.).

nyomonkövetési követelmények útján gyűjtött információk alapján értékelni kell, kerülve a túlszabályozást és – főként a tagállamokra nehezedő – adminisztratív terheket. Ezek a követelmények – adott esetben – a program tényleges hatásainak értékeléséhez alapul szolgáló mérhető mutatókat is magukban foglalhatnak. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.

- (48) A 2010/427/EU tanácsi határozat⁷⁹ 9. cikkében szereplő, e rendelettel felváltott uniós eszközökre tett hivatkozásokat e rendeletre történő hivatkozásokként kell értelmezni, és a Bizottságnak biztosítani kell, hogy e rendelet végrehajtása az EKSZ említett határozatban meghatározott szerepével összhangban történjen.
- (49) Az alábbiakban előírányzott tevékenységeknek szigorúan követniük kell az Unió korlátozó intézkedései által meghatározott feltételeket és eljárásokat,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. CÍM

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet létrehozza a „Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz” programot (a továbbiakban: az eszköz).

A rendelet megállapítja az eszköz célkitűzéseit, a 2021–2027 közötti időszakra szóló költségvetést, az uniós finanszírozás formáit, valamint az e finanszírozás nyújtására vonatkozó szabályokat.

Ezenkívül létrehozza az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Pluszt (a továbbiakban: EFFA+), valamint a külső tevékenységi garanciát.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „országprogram”: egy országra kiterjedő indikatív program;
2. „több országra irányuló program”: egynél több országra kiterjedő indikatív program;
3. „határon átnyúló együttműködés”: egy vagy több tagállam és az Unió külső határain elhelyezkedő egy vagy több harmadik ország és terület közötti együttműködés;

⁷⁹

A Tanács 2010/427/EU határozata (2010. július 26.) az Európai Külügyi Szolgálat szervezetének és működésének megállapításáról (HL L 201., 2010.8.3., 30. o.).

4. „regionális program”: olyan több országra irányuló indikatív program, amely a 4. cikk (2) bekezdésében meghatározott ugyanazon földrajzi területen belül egynél több harmadik országra terjed ki;
5. „térsegeken átnyúló program”: olyan több országra irányuló indikatív program, amely az e rendelet 4. cikke (2) bekezdésében meghatározott eltérő területeken elhelyezkedő egynél több harmadik országra terjed ki;
6. „jogalany”: minden olyan természetes személy, valamint a nemzeti jog, az uniós jog vagy a nemzetközi jog alapján létrehozott olyan jogi személy, amely jogi személyiséggel rendelkezik, és saját nevében jogokat gyakorolhat és kötelezettségeket vállalhat, illetve a költségvetési rendelet 197. cikke (2) bekezdésének c) pontja szerinti, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet;
7. „beruházási keret”: az EFFA+-garancia célzott támogatási területe, amely konkrét régiókra, országokra vagy ágazatokra vonatkozó beruházási portfóliókra irányul;
8. „hozzájáruló”: olyan tagállam, nemzetközi pénzügyi intézmény vagy egy tagállam állami intézménye, állami ügynökség vagy más szervezet, amely készpénzzel vagy garanciával járul hozzá a közös tartalékfeltöltési alaphoz.

3. cikk *Célkitűzések*

- (1) E rendelet általános célkitűzése az Unió értékeinek és érdekeinek világszintű védelme és érvényre juttatása az Unió külső tevékenységére vonatkozóan az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkének (5) bekezdésében, 8. cikkében és 21. cikkében megfogalmazott célkitűzések és elvek követése céljából.
- (2) Az (1) bekezdéssel összhangban e rendelet egyedi célkitűzései a következők:
 - a) párbeszéd és együttműködés támogatása és előmozdítása a szomszédságban, a Szubszaharai-Afrikában, Ázsiában és a csendes-óceáni térségben, valamint Amerikában és a karib-tengeri térségben elhelyezkedő harmadik országokkal és régiókkal;
 - b) globális szinten a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok megszilárdítása és támogatása, a társadalmi szervezetek támogatása, a stabilitás és béke előmozdítása, valamint más globális kihívások kezelése, beleértve a migrációt és a mobilitást is;
 - c) gyors reagálás válság-, instabil és konfliktushelyzetekre; rezilienciával kapcsolatos kihívások kezelése, valamint a humanitárius segítségnyújtás és a fejlesztési tevékenység összekapcsolása; továbbá külpolitikai szükségletek és prioritások figyelembevétele.

Ezeknek a célkitűzéseknek a teljesítését a 31. cikkben említett vonatkozó mutatók használatával kell értékelni.
- (3) Az e rendelet szerinti kiadások legalább 92 %-ának teljesítenie kell a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet Fejlesztési Támogatási Bizottsága által a hivatalos fejlesztési támogatásra vonatkozóan létrehozott kritériumokat.

4. cikk
Hatály és szerkezet

- (1) Az e rendelet alapján nyújtott uniós finanszírozás megvalósítása a következőkön keresztül történik:
- a) földrajzi programok;
 - b) tematikus programok;
 - c) gyorsreagálási tevékenységek.
- (2) A földrajzi programok az egy vagy több országgal a következő térségekben folytatott együttműködést foglalják magukba:
- a) Szomszédság;
 - b) Szubszaharai-Afrika;
 - c) Ázsia és a csendes-óceáni térség;
 - d) Amerika és a karib-tengeri térség.
- A földrajzi programok az összes harmadik országra kiterjedhetnek az (EU) .../... rendeletben (IPA)⁸⁰ meghatározott tagjelöltek és potenciális tagjelöltek, valamint az (EU) .../... tanácsi határozatban meghatározott tengerentúli országok és területek kivételével.
- A szomszédságpolitikai térségen belül megvalósuló földrajzi programok az I. mellékletben említett bármelyik országra kiterjedhetnek.
- A 3. cikkben meghatározott célkitűzések elérése érdekében a földrajzi programoknak a II. mellékletben felsorolt együttműködési területeken kell alapulniuk.
- (3) A tematikus programok a fenntartható fejlesztési célok globális szintű teljesítéséhez kapcsolódó tevékenységeket foglalják magukba a következő területeken:
- a) Emberi jogok és demokrácia;
 - b) Társadalmi szervezetek;
 - c) Stabilitás és béke;
 - d) Globális kihívások.
- A tematikus programok az összes harmadik országra, valamint az (EU) .../... tanácsi határozatban meghatározott tengerentúli országokra és területekre is kiterjedhetnek.
- A 3. cikkben meghatározott célkitűzések elérése érdekében a tematikus programoknak a III. mellékletben felsorolt beavatkozási területeken kell alapulniuk.
- (4) A gyorsreagálási tevékenységek korai fellépést tesznek lehetővé az alábbiak érdekében:
- a) hozzájárulás a stabilitáshoz és a konfliktusmegelőzéshez sürgős helyzetben, kialakuló válsághelyzetben, válsághelyzetben vagy válságot követő helyzetben;

⁸⁰

Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz létrehozásáról (HL L...).

- b) hozzájárulás államok, társadalmak, közösségek és egyének rezilienciájának megerősítéséhez, valamint a humanitárius segítségnyújtás és a fejlesztési tevékenység összekapcsolása;
- c) külpolitikai szükségletek és prioritások kezelése.

A gyorsreagálási tevékenységek az összes harmadik országra, valamint az (EU) .../... tanácsi határozatban meghatározott tengerentúli országokra és területekre is kiterjedhetnek.

A 3. cikkben meghatározott célkitűzések elérése érdekében a gyorsreagálási tevékenységeknek a IV. mellékletben felsorolt beavatkozási területeken kell alapulniuk.

- (5) Az e rendelet keretében megvalósuló tevékenységeket elsődlegesen földrajzi programokon keresztül kell végrehajtani.

A tematikus programokon keresztül végrehajtott tevékenységeknek ki kell egészíteniük a földrajzi programok keretében finanszírozott tevékenységeket, és támogatniuk kell a nemzetközileg elfogadott célok, különösen a fenntartható fejlesztési célok teljesítésére, a globális közjavak védelmére és a globális kihívások kezelésére irányuló globális és térségeken átnyúló kezdeményezéseket. Akkor is lehet tematikus programokon keresztül tevékenységeket végrehajtani, ha nem létezik földrajzi program, vagy ha azt felfüggesztették, vagy ha a tevékenységről nincs megállapodás az érintett partnerországgal, vagy ha a tevékenységet nem lehet megfelelően kezelni földrajzi programokkal.

A gyorsreagálási tevékenységek kiegészítik a földrajzi és a tematikus programokat. Ezeket a tevékenységeket úgy kell kialakítani és végrehajtani, hogy lehetővé váljon – adott esetben – a földrajzi vagy a tematikus programokon keresztüli folytonosságuk.

- (6) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 34. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a II., III. és IV. melléklet kiegészítése vagy módosítása céljából.

5. cikk

Koherencia, összhang és komplementaritás

- (1) E rendelet végrehajtása során összhangot, szinergiákat és komplementaritást kell biztosítani az Unió külső tevékenységének egyéb területeivel és a többi érintett uniós szakpolitikával és programmal, valamint gondoskodni kell a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciáról.
- (2) Az 1257/96/EK tanácsi rendelet hatálya alá tartozó tevékenységek e rendelet keretében nem kapnak finanszírozást.
- (3) Adott esetben más uniós programok is hozzájárulhatnak az e rendelet keretében létrehozott tevékenységekhez, feltéve, hogy a hozzájárulások nem ugyanazokat a költségeket fedezik. E rendelet emellett hozzájárulhat más uniós programok keretében létrehozott intézkedésekhez, feltéve, hogy a hozzájárulások nem ugyanazokat a költségeket fedezik. Ilyen esetekben az ezekre a tevékenységekre kiterjedő munkaprogramoknak meg kell határozniuk, melyik szabályrendszer alkalmazandó.

6. cikk
Költségvetés

- (1) E rendeletnek a 2021–2027 közötti időszakban történő végrehajtására szánt pénzügyi keretösszeg folyó áron 89 200 millió EUR.
- (2) Az (1) bekezdésben említett pénzügyi keretösszeg a következőkből áll:
 - a) 68 000 millió EUR földrajzi programokra:
 - Szomszédság: legalább 22 000 millió EUR,
 - Szubszaharai-Afrika: legalább 32 000 millió EUR,
 - Ázsia és a csendes-óceáni térség: 10 000 millió EUR,
 - Amerika és a karib-tengeri térség: 4 000 millió EUR,
 - b) 7 000 millió EUR tematikus programokra:
 - Emberi jogok és demokrácia: 1 500 millió EUR,
 - Társadalmi szervezetek: 1 500 millió EUR,
 - Stabilitás és béke: 1 000 millió EUR,
 - Globális kihívások: 3 000 millió EUR,
 - (a) 4 000 millió EUR gyorsreagálási tevékenységekre.
- (3) A 10 200 millió EUR összegű, újonnan felmerülő kihívások és prioritások számára képzett tartalék a 15. cikkel összhangban növeli a (2) bekezdésben említett összegeket.
- (4) A (2) bekezdés a) pontjában említett pénzügyi keretösszeg az (1) bekezdésben említett pénzügyi keretösszeg legalább 75 %-ának felel meg.

7. cikk
Szakpolitikai keret

Az e rendelet végrehajtására vonatkozó átfogó szakpolitikai keretet a társulási megállapodások, a partnerségi és együttműködési megállapodások, a multilaterális megállapodások és a partnerországokkal jogilag kötelező erejű kapcsolatot létrehozó egyéb megállapodások, valamint az Európai Tanács következtetései és a Tanács következtetései, a csúcstalálkozókon tett nyilatkozatok, illetve a partnerországokkal folytatott magas szintű találkozók következtetései, az Európai Parlament vonatkozó állásfoglalásai, a Bizottság közleményei, továbbá a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének közös közleményei adják.

8. cikk
Általános elvek

- (1) Az Unió a partnerországokkal és -régiókkal folytatott párbeszéd és együttműködés révén törekszik az Unió alapjául szolgáló elvek, vagyis a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának előmozdítására, fejlesztésére és megszilárdítására.

- (2) Olyan, jogokon alapuló megközelítést kell alkalmazni, amely minden – polgári, politikai vagy gazdasági, társadalmi és kulturális – emberi jogra kiterjed annak érdekében, hogy integrálja az emberi jogi elveket, a szegényebb és kiszolgáltatottabb csoportokra összpontosítva támogassa a jogaik megszerzésében azokat, akiket a jogok megilletnek, és segítséget nyújtson a partnerországoknak a nemzetközi emberi jogi kötelezettségeik teljesítéséhez. E rendeletnek elő kell mozdítania a nemek közötti egyenlőséget és a nők társadalmi szerepvállalásának növelését.

- (3) Az Unió támogatja – adott esetben – a bilaterális, regionális és multilaterális együttműködést és párbeszédet, a partnerségi megállapodásokat és a háromoldalú együttműködést.

Az Unió multilaterális és szabályalapú megközelítést mozdít elő a globális javakra és kihívásokra vonatkozóan, és e tekintetben együttműködést folytat a tagállamokkal, partnerországokkal, nemzetközi szervezetekkel és más donorokkal.

Az Unió ösztönzi az együttműködést a nemzetközi szervezetekkel és más donorokkal.

A partnerországokkal fennálló kapcsolatokban figyelembe kell venni ezen országoknak a kötelezettségvállalások, a nemzetközi megállapodások és az Unióval meglévő szerződéses kapcsolatok teljesítése terén elért eredményeit.

- (4) Az egyrészről az Unió és tagállamai, másrészről a partnerországok közötti együttműködés – adott esetben – a következő fejlesztéshatékonysági alapelveket veszi alapul és mozdítja elő: a partnerországok fejlesztési prioritásokkal kapcsolatos felelősségvállalása, eredményorientáltság, inkluzív fejlesztési partnerségek, átláthatóság és kölcsönös elszámoltathatóság. Az Unió előmozdítja a források eredményes és hatékony mozgósítását és felhasználását.

Az inkluzív partnerség elvével összhangban a Bizottság – adott esetben – gondoskodik arról, hogy megfelelő konzultációra kerüljön sor a partnerországokból származó érintett érdekelt felekkel, beleértve a társadalmi szervezeteket és a helyi hatóságokat is, valamint gondoskodik arról, hogy ezen érdekelt felek időben hozzáférjenek a vonatkozó információkhoz, hogy ennek révén érdemi szerepet játszassanak a programok kialakítására, végrehajtására és kapcsolódó nyomon követésére vonatkozó eljárásokban.

A felelősségvállalás elvével összhangban a Bizottság – adott esetben – a partnerországok rendszereinek igénybevételét részesíti előnyben a programok végrehajtásához.

- (5) Tevékenységeik komplementaritásának és eredményességének előmozdítása érdekében az Unió és a tagállamok – nemzetközi szervezetek és nemzetközi konferenciák keretében is – összehangolják szakpolitikáikat, és konzultálnak egymással támogatási programjaikról.

- (6) Az e rendelet szerinti programok és tevékenységek érvényesítik az éghajlatváltozás, a környezetvédelem és a nemek közötti egyenlőség szempontjait, és kezelik a fenntartható fejlesztési célok közötti összefüggéseket, hogy előmozdítsák azokat az integrált tevékenységeket, amelyek járulékos előnyt teremthetnek és koherens módon többféle célkitűzést teljesíthetnek. Ezeknek a programoknak és tevékenységeknek kockázati és sebezhetőségi elemzésen kell alapulniuk, rezilienciára vonatkozó megközelítést kell magukba foglalniuk, továbbá konfliktusérzékenynek kell lenniük. Azt az alapelvet kell követniük, hogy „senki sem maradhat ki a fejlődés folyamatából”.

- (7) A partnerekkel koordináltabb, holisztikusabb és strukturáltabb megközelítést kell követni a migrációval kapcsolatban, és annak eredményességét rendszeres értékelésnek kell alávetni.
- (8) A Bizottság tájékoztatja az Európai Parlamentet, és rendszeresen véleménycserét folytat vele.

9. cikk

Katonai szereplők fejlesztést és fejlesztésbiztonságot szolgáló kapacitásépítése

- (1) Az Európai Unióról szóló szerződés 41. cikke (2) bekezdésének megfelelően az e rendelet keretében nyújtott uniós finanszírozás nem használható fel fegyverek vagy lőszer beszerzésére, sem pedig katonai vagy védelmi vonatkozású műveletekre.
- (2) A fenntartható fejlődéshez való hozzájárulás érdekében, amelyhez stabil, békés és befogadó társadalmakra van szükség, az e rendelet szerinti uniós támogatást a (4) bekezdésben foglalt rendkívüli körülmények esetén fel lehet használni egy szélesebb körű biztonsági ágazati reformmal összefüggésben, vagy a partnerországokban a katonai szereplők kapacitásépítéséhez fejlesztést és fejlesztésbiztonságot célzó tevékenységek végrehajtása érdekében.
- (3) Az e cikk szerinti támogatás kiterjedhet különösen a fejlesztést és a fejlesztésbiztonságot szolgáló kapacitásépítési programokra, beleértve a képzést, a mentorálást és a tanácsadást, valamint felszerelések biztosítását, infrastrukturális fejlesztéseket és az e támogatáshoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatásokat.
- (4) Az e cikk szerinti támogatás csak akkor nyújtható:
 - a) amennyiben az e rendelet szerinti uniós célkitűzések megfelelő megvalósítása olyan követelményeket támaszt, amelyek katonai szereplők bevonása nélkül nem teljesíthetők, és veszély fenyegeti a működő állami intézmények fennállását vagy az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelmezését, és az állami intézmények nem képesek kezelni ezt a veszélyt; és
 - b) amennyiben az érintett partnerország és az Unió között konszenzus alakult ki azt illetően, hogy a katonai szereplők kulcsfontosságúak a fenntartható fejlődéshez nélkülözhetetlen feltételek megőrzése, megteremtése vagy helyreállítása szempontjából, többek között válsághelyzetekben és bizonytalan vagy destabilizált helyzetekben és körülmények között.
- (5) Az e cikk szerinti uniós támogatást csak akkor lehet felhasználni katonai szereplők kapacitásépítésére, ha az fejlesztést és fejlesztésbiztonságot célzó tevékenységek végrehajtására szolgál. Nem használható fel különösen az alábbiak finanszírozására:
 - a) rendszeres katonai kiadás;
 - b) fegyverek és lőszer vagy az emberi élet kioltására tervezett egyéb felszerelések beszerzése;
 - c) olyan képzés, amelynek célja kifejezetten a fegyveres erők harcképességéhez való hozzájárulás.
- (6) Az e cikk szerinti intézkedések megtervezése és végrehajtása során a Bizottság a partnerország felelősségvállalását állítja előtérbe. A Bizottság kidolgozza azokat az elemeket és bevált gyakorlatokat is, amelyek a közép- és hosszú távú fenntarthatóság

biztosításához szükségesek, valamint előmozdítja a jogállamiságot és az elfogadott nemzetközi jogi jogelvek betartását.

- (7) A Bizottság megfelelő kockázatértékelési, nyomonkövetési és értékelési eljárásokat dolgoz ki az e cikk szerinti intézkedések tekintetében.

II. CÍM

E RENDELET VÉGREHAJTÁSA

I. fejezet

Programozás

10. cikk

Általános programozási megközelítés

- (1) Az e rendelet szerinti együttműködést és beavatkozást programozni kell, a 4. cikk (4) bekezdésében hivatkozott gyorsreagálási tevékenységek kivételével.
- (2) A 7. cikk alapján az e rendelet szerinti programozás a következőkön alapul:
- a) a programozási dokumentumok összefüggő keretet biztosítanak az Unió és a partnerország vagy -régió közötti együttműködéshez az e rendeletben rögzített átfogó célokkal és alkalmazási körrel, célkitűzésekkel és alapelvekkel összhangban;
 - b) az Unió és a tagállamok a programozási folyamat korai szakaszában és a teljes folyamat során konzultálnak egymással abból a célból, hogy előmozdítsák az együttműködési tevékenységeik koherenciáját, komplementaritását és összhangját. A közös programozás az előnyben részesített megközelítés az országokra irányuló programozás esetében. A közös programozás adott esetben nyitva áll más donorok előtt is;
 - c) az Unió konzultál továbbá a többi donorral és szereplővel, beleértve a civil társadalom és a helyi hatóságok képviselőit is;
 - d) a 4. cikk (3) bekezdésének a) és b) pontjában említett Emberi jogok és demokrácia, valamint Társadalmi szervezetek tematikus programok az érintett harmadik országok kormányainak vagy más állami hatóságainak jóváhagyásától függetlenül nyújtanak támogatást. Ezek a tematikus programok elsősorban társadalmi szervezeteket támogatnak.

11. cikk

A földrajzi programokra vonatkozó programozási elvek

- (1) A földrajzi programok programozása a következő elveken alapul:
- a) a (4) bekezdés sérelme nélkül a tevékenységek a lehető legnagyobb mértékben az Unió, a tagállamok és az érintett partnerországok – ideértve a nemzeti és helyi hatóságokat – közötti párbeszédre alapulnak a civil társadalom, a nemzeti és helyi parlamentek és más érdekelt felek bevonásával annak érdekében, hogy

az érintettek minél jobban felelősséget vállaljanak a folyamatért, valamint a nemzeti és regionális stratégiák támogatásának bátorítása céljából;

- b) a programozási időszakot adott esetben a partnerországok stratégiájának ciklusához kell igazítani;
 - c) a programozás olyan együttműködési tevékenységeket is előírhat, amelyeket a 6. cikk (2) bekezdésében felsorolt más költségvetési juttatásból, más uniós programokból, azok alap-jogiaktusának megfelelően finanszíroznak.
- (2) A földrajzi programok programozása konkrét, testreszabott együttműködési keretet biztosít, a következőket figyelembe véve:
- a) a partnerek egyedi kritériumok alapján azonosított szükségletei, figyelembe véve a lakosságot, a szegénységet, az egyenlőtlenséget, a humán fejlődést, a gazdasági és környezeti sebezhetőséget, valamint az állam és a társadalom rezilienciáját;
 - b) a partnerek pénzügyi források előteremtésére és forráshoz jutásra, továbbá forrásfelvételre irányuló képessége;
 - c) a partnerek kötelezettségvállalásai és olyan kritériumok alapján meghatározott teljesítménye, mint például a politikai reform, vagy a gazdasági és társadalmi fejlődés;
 - d) az uniós finanszírozás potenciális hatása a partnerországokban és -régiókban;
 - e) a partnerek kapacitása és elkötelezettsége a közös érdekek és értékek előmozdítását, valamint a közös célkitűzések és a multilaterális szövetségek támogatását, továbbá az Unió prioritásainak megvalósítását illetően.
- (3) A leginkább rászoruló, így különösen a legkevésbé fejlett, alacsony jövedelmű, valamint a válság sújtotta, illetve válságot követő, instabil vagy kiszolgáltatott helyzetben lévő országok, többek között a fejlődő kis szigetállamok elsőbbséget élveznek a forráselosztás során.
- (4) Az iparosodott országokkal folytatott együttműködés az uniós és a kölcsönös érdekek előmozdítására koncentrál.
- (5) A földrajzi programok programozási dokumentumai eredményalapúak, és adott esetben figyelembe veszik a nemzetközi szinten megállapított célokat és mutatókat, különös tekintettel a fenntartható fejlesztési célok számára meghatározottakra, továbbá az országszintű eredménykereteket, hogy az eredmények, a hozadékok és a hatás szintjén lehessen értékelni és kommunikálni az Unió által az elért eredményekhez tett hozzájárulást.
- (6) A válság sújtotta, illetve válságot követő, instabil vagy kiszolgáltatott helyzetben lévő országokra és régiókra vonatkozó programozási dokumentumok kidolgozásakor megfelelően figyelembe kell venni az érintett országok vagy régiók sajátos szükségleteit és körülményeit.
- Amennyiben a partnerországokat vagy -régiókat válság sújtja, illetve válság utáni vagy instabil helyzetbe kerülnek, vagy ilyen helyzet közvetlenül érinti őket, a szükséghelyzettől a fejlesztési szakaszba való átmenet elősegítése érdekében külön hangsúlyt kell helyezni a koordináció fokozására az összes érintett szereplő körében.
- (7) Ez a rendelet hozzájárul az (EU) .../... (Erasmus) rendelet alapján létrehozott intézkedésekhez. E rendelet alapján egységes programozási dokumentum készül hét

évre, amely kiterjed az (EU) .../... (IPA III) rendelet alapján elkülönített pénzeszközökre is. E pénzeszközök felhasználására az (EU) .../... (Erasmus) rendelet alkalmazandó.

12. cikk

A földrajzi programokra vonatkozó programozási dokumentumok

- (1) E rendelet végrehajtása a földrajzi programok tekintetében egy és több országra vonatkozó többéves indikatív programokon keresztül történik.
- (2) A többéves indikatív programok meghatározzák az uniós finanszírozásra kiválasztott, prioritást élvező területeket, az egyedi célkitűzéseket, az elvárt eredményeket, a világos és konkrét teljesítménymutatókat, valamint az indikatív pénzügyi támogatást is, átfogóan és az egyes prioritást élvező területekre vonatkozóan egyaránt.
- (3) A többéves indikatív programok a következőkre épülnek:
 - a) nemzeti vagy regionális stratégia akár fejlesztési terv, akár egy ahhoz hasonló, a Bizottság által a többéves indikatív program elfogadása időpontjában a program alapjául elfogadott dokumentum formájában;
 - b) az érintett partnerre vagy partnerekre vonatkozó uniós szakpolitikát lefektető keretdokumentum, ideértve az Unió és a tagállamok közötti közös dokumentumot is;
 - c) a közös prioritásokat meghatározó, az Unió és az érintett partner vagy partnerek közötti közös dokumentum.
- (4) A kollektív uniós együttműködés hatásának fokozása érdekében az Unió és a tagállamok programozási dokumentumainak helyébe egy közös programozási dokumentum lép. Az Unió többéves indikatív programja helyébe közös programozási dokumentum léphet, amennyiben az megfelel a 10. és 11. cikknek, tartalmazza a jelen cikk (2) bekezdésében felsorolt elemeket, továbbá meghatározza az Unió és a tagállamok közötti munkamegosztást.

13. cikk

A tematikus programokra vonatkozó programozási dokumentumok

- (1) E rendelet végrehajtása a tematikus programok tekintetében többéves indikatív programokon keresztül történik.
- (2) A tematikus programokhoz fűződő többéves indikatív programok rögzítik az uniós stratégiát, az uniós finanszírozásra kiválasztott prioritásokat, az egyedi célkitűzéseket, az elvárt eredményeket, a világos és konkrét teljesítménymutatókat, a nemzetközi helyzetet és a főbb partnerek érintett témához kapcsolódó tevékenységeit.

A globális kezdeményezésekben való részvételre vonatkozóan adott esetben meghatározásra kerülnek a források és az intervenció kiemelt területei.

A tematikus programokra vonatkozó többéves indikatív programok átfogó módon, együttműködési területenként és prioritásonként határozzák meg az indikatív

pénzügyi támogatást. Ez az indikatív pénzügyi támogatás összecsáv formájában is megadható.

14. cikk

A többéves indikatív programok elfogadása és módosítása

- (1) A Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján fogadja el a 12. és 13. cikkben említett többéves indikatív programokat. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 35. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárással összhangban kell elfogadni. Ez az eljárás alkalmazandó a jelen cikk (3), (4) és (5) bekezdésében említett azon felülvizsgálatokra is, amelyek jelentősen módosítják a többéves indikatív program tartalmát.
- (2) A 12. cikkben hivatkozott közös többéves programozási dokumentumok elfogadása esetén a bizottsági határozat csak a közös többéves programozási dokumentumhoz tett uniós hozzájárulásra vonatkozik.
- (3) A földrajzi programokra vonatkozó többéves indikatív programok felülvizsgálhatók, amennyiben ez a hatékony végrehajtás érdekében szükséges, különösen, amennyiben jelentős változások következnek be a 7. cikk szerinti szakpolitikai keretben, vagy válság után, illetve válságot követő helyzetben.
- (4) A tematikus programokra vonatkozó többéves indikatív programok felülvizsgálhatók, amennyiben ez a hatékony végrehajtás érdekében szükséges, különösen, amennyiben jelentős változások következnek be a 7. cikk szerinti szakpolitikai keretben.
- (5) Kellően indokolt, rendkívül sürgős esetben – mint például válságok esetén vagy a demokráciát, a jogállamiságot, az emberi jogokat vagy az alapvető szabadságokat fenyegető közvetlen veszély esetén – a Bizottság a 35. cikk (4) bekezdésében szereplő sürgősségi eljárás szerint elfogadott végrehajtási jogi aktusok útján módosíthatja a jelen rendelet 12. és 13. cikkében említett többéves indikatív programokat.

15. cikk

Újonnan felmerülő kihívások és prioritások számára képzett tartalék

- (1) A 6. cikk (3) bekezdésében hivatkozott összeg többek között a következőkre használható fel:
 - a) az Unió megfelelő reagálásának biztosítása előre nem látható körülmények bekövetkezésekor;
 - b) új szükségletek vagy újonnan felmerülő kihívások kezelése, mint például az Unió vagy szomszédainak határain felmerülő válságokkal vagy válság utáni helyzetekkel, illetve migrációs nyomással kapcsolatos kihívásoké;
 - c) új, uniós vezetésű vagy nemzetközi kezdeményezések vagy prioritások.
- (2) E pénzeszközök felhasználásáról a 14. és 21. cikkben meghatározott eljárás szerint kell határozni.

II. fejezet

Külön rendelkezések a szomszédság tekintetében

16. cikk

Programozási dokumentumok és allokációs kritériumok

- (1) Az I. mellékletben felsorolt partnerországok tekintetében az uniós finanszírozás prioritási területeit elsősorban a 12. cikk (3) bekezdésének c) pontjában hivatkozott dokumentumokban megállapítottak közül kell kiválasztani, a szomszédságpolitikai térségre vonatkozó, II. mellékletben meghatározott együttműködési területekkel összhangban.
- (2) A 11. cikk (2) bekezdésétől eltérve a földrajzi programok keretében a szomszédságpolitikai térségnek nyújtandó uniós támogatás formáját és összegét tekintve felosztásra kerül, a következő elemek figyelembevételével, tükrözve a partnerországoknak:
 - a) a szükségleteit – olyan mutatók alapján, mint a népesség és a fejlettség szintje;
 - b) a politikai, gazdasági és társadalmi reformmal kapcsolatban együttesen elfogadott célkitűzések iránti elkötelezettségét, valamint az ezen a téren tett előrelépését;
 - c) a valódi és tartós demokrácia iránti elkötelezettségét, valamint az ezen a téren tett előrelépését;
 - d) az Unióval való partnerségét, ideértve e partnerség ambíciójának szintjét;
 - e) a felvevőképességét, valamint az e rendelet szerinti uniós támogatás potenciális hatását.
- (3) A (2) bekezdésben említett támogatásnak a 12. cikkben hivatkozott programozási dokumentumokban is tükröződnie kell.

17. cikk

Teljesítményalapú megközelítés

- (1) A 12. cikkben hivatkozott, országokra vonatkozó pénzügyi allokációk kiegészítését célzó, a 4. cikk (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott pénzügyi keretösszeg 10 %-át az I. mellékletben szereplő partnerországok számára indikatív jelleggel el kell különíteni a teljesítményalapú megközelítés végrehajtása céljából. A teljesítményalapú allokációkról az országoknak a demokrácia, az emberi jogok, a jogállamiság, a migráció területén folytatott együttműködés, a gazdasági kormányzás és a reformok irányába tett előrelépése alapján határoznak. A partnerországok előrelépését évente értékelni kell.
- (2) A teljesítményalapú megközelítés nem alkalmazandó a civil társadalom, illetve az emberek közötti kapcsolatok támogatására – ideértve a helyi hatóságok közötti együttműködést –, az emberi jogok előmozdítását célzó támogatásokra és a válságokhoz kapcsolódó kísérő intézkedésekre. A demokrácia, az emberi jogok vagy a jogállamiság helyzetének tartós romlása esetén növelhető az ilyen tevékenységek támogatása.

18. cikk

Határon átnyúló együttműködés

- (1) A 2. cikk (3) bekezdésében meghatározott határon átnyúló együttműködés kiterjed a szomszédos szárazföldi határok mentén folyó együttműködésre, a nagyobb, több országot átfogó területek közötti transznacionális együttműködésre, a tengermedencék körül megvalósuló tengeri együttműködésre, valamint az interregionális együttműködésre.
- (2) A szomszédságpolitikai térség az (1) bekezdésben említett [ETE-rendelet⁸¹] keretében az Európai Regionális Fejlesztési Alappal társfinanszírozott határon átnyúló együttműködési programokhoz járul hozzá. A szomszédságpolitikai térség pénzügyi keretösszegének legfeljebb 4 %-át indikatív jelleggel ezen programok támogatására kell elkülöníteni.
- (3) A határon átnyúló együttműködési programokhoz történő hozzájárulást az [ETE-rendelet] 10. cikkének (3) bekezdése alapján kell meghatározni és felhasználni.
- (4) Az uniós társfinanszírozási arány nem lehet magasabb a határon átnyúló együttműködési program elszámolható kiadásainak 90 %-ánál. Technikai segítségnyújtás esetében a társfinanszírozási arány 100 %.
- (5) A határon átnyúló együttműködési program előfinanszírozását a munkaprogramban kell meghatározni a részt vevő harmadik országok és területek szükségleteinek megfelelően, és az előfinanszírozás meghaladhatja az [ETE-rendelet] 49. cikkében hivatkozott százalékos arányt.
- (6) Az [ETE-rendelet] 10. cikkének (1) bekezdésével összhangban elfogadásra kerül a határon átnyúló együttműködés többéves indikatív stratégiai dokumentuma, amely a jelen rendelet 12. cikkének (2) bekezdésében említett elemeket rögzíti.
- (7) Amennyiben a határon átnyúló együttműködési programok az [ETE-rendelet] 12. cikkének megfelelően megszűnnek, a szomszédságpolitikai térségből a megszünt program számára nyújtott támogatásból megmaradt, rendelkezésre álló források a szomszédságpolitikai térség bármely más tevékenységének finanszírozására felhasználhatók.

III. fejezet

Cselekvési tervek, intézkedések és végrehajtási módszerek

19. cikk

Cselekvési tervek és intézkedések

- (1) A Bizottság éves vagy többéves cselekvési terveket vagy intézkedéseket fogad el. Az intézkedések egyedi intézkedés, különleges intézkedés, kísérő intézkedés vagy rendkívüli támogatási intézkedés formáját ölthetik. A cselekvési tervek és intézkedések keretében minden egyes tevékenység tekintetében meg kell határozni a

⁸¹

Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács Rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alap és külső finanszírozási eszközök által támogatott európai területi együttműködési célkitűzésre (Interreg) vonatkozó egyedi rendelkezésekről, COM(2018) 374 final.

célkitűzéseket, az elvárt eredményeket és a főbb tevékenységeket, a végrehajtás módjait, a költségvetést és minden kapcsolódó működési kiadást.

- (2) A cselekvési tervek a programozási dokumentumokon alapulnak, kivéve a (3) és (4) bekezdésben hivatkozott esetekben.

Szükség esetén a tevékenységek a cselekvési tervek elfogadása előtt vagy után egyedi intézkedésként is elfogadhatók. Az egyedi intézkedések a programozási dokumentumokon alapulnak, kivéve a (3) bekezdésben hivatkozott és más kellően indokolt esetekben.

Előre nem látható szükségletek vagy körülmények felmerülése esetén, és ha a finanszírozás nem lehetséges megfelelőbb forrásokból, a Bizottság a programozási dokumentumokban nem szereplő különleges intézkedéseket fogadhat el.

- (3) Az éves vagy többéves cselekvési tervek és az egyedi intézkedések használhatók a 4. cikk (4) bekezdésének b) és c) pontjában hivatkozott gyorsreagálási tevékenységek végrehajtására.

- (4) A Bizottság rendkívüli támogatási intézkedéseket is elfogadhat a 4. cikk (4) bekezdésének a) pontjában hivatkozott gyorsreagálási tevékenységek céljából.

A rendkívüli támogatási intézkedések időtartama legfeljebb 18 hónap lehet, de a végrehajtásukat hátráltató objektív és előre nem látható akadályok esetén ez az időtartam kétszer – alkalmanként legfeljebb hat hónappal – meghosszabbítható összesen legfeljebb 30 hónapra, feltéve, hogy nem emelik meg az adott intézkedés pénzügyi összegét.

Elhúzódó válság és konfliktus esetén a Bizottság egy második, legfeljebb 18 hónap időtartamú rendkívüli támogatási intézkedést is elfogadhat. Megfelelően indokolt esetekben további intézkedések is elfogadhatók, amennyiben az uniós tevékenység folytatása alapvető fontosságú, és egyéb eszközök útján nem biztosítható.

20. cikk

Kísérő intézkedések

- (1) Az uniós finanszírozás fedezheti az eszköz végrehajtásával és célkitűzéseinek megvalósításával kapcsolatos működési kiadásokat, ideértve a végrehajtáshoz szükséges előkészítési, figyelemmel kíséresi, nyomonkövetési, ellenőrzési és értékelési tevékenységekhez kapcsolódó igazgatási támogatás költségeit, valamint az Unió székhelyén és küldöttségeinél a programhoz szükséges igazgatási támogatás kapcsán felmerülő, valamint az e rendelet alapján finanszírozott műveletek igazgatásához kapcsolódó kiadásokat – ideértve az információs és kommunikációs tevékenységeket, valamint a szervezeti információtechnológiai rendszereket is.
- (2) Amennyiben a működési kiadásokat nem foglalták bele a 21. cikkben hivatkozott cselekvési tervekbe vagy intézkedésekbe, a Bizottság adott esetben kísérő intézkedéseket fogadhat el. A kísérő intézkedések keretében történő uniós finanszírozás a következőkre terjedhet ki:
- a) tanulmányok, találkozók, tájékoztatás, figyelemfelkeltés, képzés, előkészítés, a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok megosztása, publikáció, továbbá bármilyen más igazgatási vagy technikai segítségnyújtási kiadás, amely a

programozáshoz és a tevékenységek igazgatásához szükséges, a javadalmazott külső szakértőket is ideértve;

- b) a releváns kérdésekre vonatkozó kutatási és innovációs tevékenységek és tanulmányok, valamint azok terjesztése;
- c) tájékoztatás nyújtásához és kommunikációs tevékenységekhez, többek között a kommunikációs stratégiák kialakításához és az Unió politikai prioritásainak intézményi kommunikációjához és láthatóságához kapcsolódó kiadások.

21. cikk

Cselekvési tervek és intézkedések elfogadása

- (1) A cselekvési tervek és intézkedések a 35. cikk (2) bekezdésében meghatározott vizsgálóbizottsági eljárás szerint elfogadott végrehajtási jogi aktusok útján kerülnek elfogadásra.
- (2) Az (1) bekezdésben említett eljárást nem kell alkalmazni:
 - a) az olyan cselekvési tervekre, egyedi intézkedésekre és kísérő intézkedésekre, amelyek esetében az uniós finanszírozás nem haladja meg a 10 millió EUR-t;
 - b) az olyan különleges intézkedésekre, valamint a gyorsreagálási tevékenységek végrehajtása céljából elfogadott olyan cselekvési tervekre és intézkedésekre, amelyek esetében az uniós finanszírozás nem haladja meg a 20 millió EUR-t;
 - c) a technikai módosításokra, feltéve, hogy az ilyen módosítások érdemben nem érintik az adott cselekvési terv vagy intézkedés célkitűzéseit, mint például:
 - i. a végrehajtási módszer változása;
 - ii. a forrásoknak az adott cselekvési tervben szereplő tevékenységek közötti átcsoportosítása;
 - iii. a cselekvési tervek és intézkedések költségvetésének az eredeti költségvetés legfeljebb 20 %-át érintő és 10 millió EUR-t meg nem haladó növelése vagy csökkentése.

Többéves cselekvési tervek és intézkedések esetében a (2) bekezdés a) és b) pontjában, valamint c) pontjának iii. alpontjában hivatkozott küszöbértékek éves alapon alkalmazandók.

Az e bekezdés szerinti elfogadás esetén a cselekvési tervekről és intézkedésekről – a rendkívüli támogatási intézkedések kivételével –, valamint a technikai módosításokról az elfogadásukat követő egy hónapon belül a 35. cikkben említett megfelelő bizottság tájékoztatja az Európai Parlamentet és a tagállamokat.

- (3) A legfeljebb 20 millió EUR költségű rendkívüli támogatási intézkedések elfogadása vagy meghosszabbítása előtt a Bizottság tájékoztatja a Tanácsot ezek jellegéről és célkitűzéseiről, valamint a tervezett pénzügyi összegekről. A Bizottság tájékoztatja a Tanácsot azt megelőzően is, hogy a már elfogadott rendkívüli támogatási intézkedéseken jelentős tartalmi módosításokat hajtana végre. Az Unió külső tevékenységeinek összhangja érdekében a Bizottság az ilyen intézkedések tervezése és végrehajtása során figyelembe veszi a Tanács vonatkozó szakpolitikai megközelítését.

A Bizottság megfelelő módon, kellő időben tájékoztatja az Európai Parlamentet az e cikk szerinti rendkívüli támogatási intézkedések – többek között a tervezett pénzügyi összegek – tervezéséről és végrehajtásáról, továbbá az említett támogatás jelentős módosításairól vagy hosszabbításairól is tájékoztatja az Európai Parlamentet.

- (4) Kellően indokolt, rendkívül sürgős esetben – mint például válságok, köztük természeti vagy ember okozta katasztrófák esetén, a demokráciát, a jogállamiságot, az emberi jogokat vagy az alapvető szabadságokat fenyegető közvetlen veszély esetén – a Bizottság a 35. cikk (4) bekezdésében említett eljárással összhangban közvetlenül alkalmazandó végrehajtási jogi aktusok formájában cselekvési terveket és intézkedéseket, illetve a meglévő cselekvési tervek és intézkedések vonatkozásában módosításokat fogadhat el.
- (5) A tevékenységek szintjén megfelelő előzetes környezeti vizsgálatot kell végezni az alkalmazandó uniós jogalkotási aktusokkal, köztük a 2011/92/EU⁸² európai parlamenti és tanácsi irányelvvel és a 85/337/EGK tanácsi irányelvvel⁸³ összhangban, többek között az éghajlatváltozási és biológiai sokféleséggel kapcsolatos hatások tekintetében, beleértve adott esetben a környezetvédelmi szempontból érzékeny tevékenységek, különösen a nagyobb új infrastruktúrák környezeti hatásvizsgálatát.

Amennyiben szükséges, az ágazati programok végrehajtásakor stratégiai környezeti vizsgálatot kell végezni. Biztosítani kell az érdekelt felek környezeti vizsgálatokba való bevonását és az ilyen vizsgálatok eredményeihez való nyilvános hozzáférést.

22. cikk

Együttműködési módszerek

- (1) A jelen eszközből történő finanszírozást a költségvetési rendeletnek megfelelően a Bizottság hajtja végre, a Bizottság, az uniós küldöttségek és végrehajtó ügynökségek által közvetlenül, vagy a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjában feltüntetett bármely jogalany által közvetetten.
- (2) A jelen eszközből történő finanszírozás nemzetközi, regionális vagy nemzeti alapokhoz, például az EBB, a tagállamok, a partnerországok és -régiók vagy nemzetközi szervezetek, illetve más donorok által létrehozott vagy igazgatott alapokhoz történő hozzájárulás útján is megvalósítható.
- (3) A költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjában és e rendelet 29. cikkének (1) bekezdésében felsorolt entitások évente eleget tesznek a költségvetési rendelet 155. cikke szerinti beszámolási kötelezettségüknek. Az említett jogalanyokra vonatkozó beszámolási kötelezettséget rögzíti a partnerségi keretmegállapodás, a hozzájárulási megállapodás, a költségvetési garanciákról szóló megállapodás vagy a finanszírozási megállapodás.
- (4) Az eszköz keretében finanszírozott tevékenységek végrehajthatók párhuzamos és közös társfinanszírozás útján is.

⁸² Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (kodifikált szöveg) (HL L 26., 2012.1.28., 1. o.).

⁸³ A Tanács 85/337/EGK irányelve (1985. június 27.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 175., 1985.7.5., 40. o.).

- (5) Párhuzamos társfinanszírozás esetén a tevékenységet több egyértelműen azonosítható részre osztják, amelyeket a társfinanszírozást nyújtó különböző partnerek egyenként finanszíroznak oly módon, hogy a finanszírozás végső felhasználása mindig azonosítható.
- (6) Közös társfinanszírozás esetén a tevékenység teljes költségét felosztják a társfinanszírozást nyújtó partnerek között, és a forrásokat úgy egyesítik, hogy a finanszírozás forrása a tevékenység részeként végzett intézkedések egyike esetében sem azonosítható.
- (7) Az Unió és a partnerei közötti együttműködés többek között a következő formákat öltheti:
- a) háromoldalú konstrukciók, amelyek keretében az Unió harmadik országokkal összehangolja a partnerországnak vagy -régiónak nyújtott támogatás finanszírozását;
 - b) igazgatási együttműködési intézkedések, mint amilyen a tagállamok, valamint a partnerországok vagy -régiók közintézményei, helyi hatóságai, nemzeti közjogi szervei vagy közfeladatokat ellátó magánjogi szervezetei közötti ikerintézményi együttműködés, valamint olyan együttműködési intézkedések, amelyek keretében a tagállamok és a tagállamok regionális és helyi hatóságai közszférából érkező szakértőket küldenek ki;
 - c) a köz- és magánszféra közötti partnerség kialakításához és igazgatásához szükséges költségekhez való hozzájárulás;
 - d) ágazati szakpolitikai támogatási programok, amelyek keretében az Unió egy partnerország ágazati programjához nyújt támogatást;
 - e) hozzájárulás az országok uniós ügynökségek és szervek, valamint az Európai Unióról szóló szerződés V. címe alapján a közös kül- és biztonságpolitika konkrét tevékenységeinek végrehajtásával megbízott szervek vagy személyek által végrehajtott uniós programokban és tevékenységekben való részvételének költségeihez;
 - f) kamattámogatások.

23. cikk

Az EU-finanszírozás formái és végrehajtási módszerek

- (1) Az uniós finanszírozás a költségvetési rendeletben előírányzott finanszírozási formák útján nyújtható, különös tekintettel az alábbiakra:
- a) vissza nem térítendő támogatások;
 - b) szolgáltatásokra, árukra vagy építési beruházásra vonatkozó közbeszerzési szerződések;
 - c) költségvetés-támogatás;
 - d) a Bizottság által létrehozott vagyonkezelői alapokhoz való hozzájárulás, a költségvetési rendelet 234. cikkével összhangban;
 - e) finanszírozási eszközök;
 - f) költségvetési garanciák;
 - g) vegyes finanszírozás;

- h) nemzetközileg elfogadott adósságcsökkentő programok keretében történő adósságcsökkentés;
 - i) pénzügyi támogatás;
 - j) javadalmazott külső szakértők.
- (2) A partnerországokból származó érdekelt felekkel való együttműködés során a Bizottság a finanszírozás módozatainak, a hozzájárulás formájának, az odaítélés módozatainak, valamint a vissza nem térítendő támogatások kezelésére vonatkozó igazgatási rendelkezéseknek a megállapítása során szem előtt tartja egyedi adottságaikat, többek között igényeiket és a releváns körülményeket, hogy a támogatás a lehető legtöbb ilyen érdekelt félhez eljuthasson és szükségleteiket a lehető legjobban kielégítse. A költségvetési rendelettel összhangban bátorítandó az olyan egyedi módozatok alkalmazása, mint például a partnerségi megállapodások, a harmadik feleknek nyújtott pénzügyi támogatás engedélyezése, a közvetlenül odaítélt szerződések vagy a korlátozott részvételi jogosultsággal közzétett ajánlattételi felhívások, illetve az egyösszegű átalány, az egységköltség és átalányfinanszírozás, továbbá a költségekkel kapcsolatban nem álló finanszírozás, a költségvetési rendelet 125. cikke (1) bekezdésének megfelelően.
- (3) A költségvetési rendelet 195. cikkében hivatkozott eseteken túlmenően a közvetlen odaítélési eljárás alkalmazható a következők érdekében:
- a) az emberijog-védőknek nyújtott kisebb értékű, vissza nem térítendő támogatások sürgős védelmi tevékenységek finanszírozására, adott esetben társfinanszírozás szükségessége nélkül;
 - b) vissza nem térítendő támogatások – adott esetben a társfinanszírozás szükségessége nélkül – a tevékenységek legnehezebb körülmények között történő finanszírozására, ahol nincs lehetőség pályázati felhívások közzétételére, többek között olyan helyzetekben, amelyekben súlyos problémát jelent az alapvető szabadságok hiánya, a leginkább veszélyben van a humánbiztonság vagy az emberi jogi szervezetek és emberijog-védők különösen nehéz körülmények között tevékenykednek. Az ilyen támogatások maximális összege legfeljebb 1 000 000 EUR, és időtartamuk legfeljebb 18 hónap lehet, amely a végrehajtásukat hátráltató objektív és előre nem látható akadályok esetén további 12 hónappal meghosszabbítható;
 - c) vissza nem térítendő támogatások az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala, valamint a Global Campus, az emberi jogokkal és demokratizálódással foglalkozó Európai Egyetemközi Központ részére, amely az emberi jogok és a demokratizálódás területén szerezhető európai mesterfokozatot kínál, valamint az ahhoz kapcsolódó egyetemi hálózat részére, amely az emberi jogok terén szerezhető posztgraduális diplomákat ad ki, ideértve a harmadik országokból származó diákoknak és emberijog-védőknek nyújtott ösztöndíjakat is.

Az (1) bekezdés c) pontjában hivatkozott, akár ágazati reformra vonatkozó teljesítésszerződések formájában megvalósuló költségvetés-támogatás az országok felelősségvállalásán, kölcsönös elszámoltathatóságán és az egyetemes értékek, a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság iránti közös elkötelezettségen alapul, és célja az Unió és a partnerországok közötti partnerség erősítése. Kiterjed a megerősített szakpolitikai párbeszédre, a kapacitásépítésre és az irányítás javítására, kiegészítve a partnerek arra irányuló törekvéseit, hogy több forrást szedjenek be és

azokat jobban költsék el a fenntartható és inkluzív gazdasági növekedés és a munkahelyek támogatása, valamint a szegénység felszámolása érdekében.

A költségvetés-támogatás nyújtására vonatkozó minden döntést az EU által jóváhagyott költségvetés-támogatási politikák, a jogosultság egyértelmű kritériumai, valamint a kockázatok és előnyök körültekintő elemzése alapján kell meghozni.

- (4) A költségvetés-támogatást oly módon kell differenciálni, hogy az instabil helyzeteket is szem előtt tartva jobban tudjon igazodni a partnerország politikai, gazdasági és társadalmi kereteihez.

A költségvetési rendelet 236. cikke szerint nyújtott költségvetés-támogatás során a Bizottság világosan meghatározza és nyomon követi a költségvetés-támogatás feltételrendszerét, ideértve a reformok és az átláthatóság terén elért haladást, valamint támogatja a parlamenti ellenőrzés, a nemzeti ellenőrzési kapacitások, a nagyobb átláthatóság és a nyilvánosság információhoz való hozzáféréseinek fejlődését.

- (5) A költségvetés-támogatás kifizetése olyan mutatók alapján történik, amelyek szemléltetik, hogy megfelelő előrelépés történik az adott partnerországgal együtt elfogadott célkitűzések megvalósítása terén.

- (6) Az e rendelet által szabályozott pénzügyi eszközök különböző formákat ölthetnek, úgy mint kölcsönök, biztosítékok, tulajdonviszonyt, illetve részben tulajdonviszonyt megtestesítő befektetések és részesedések, kockázatmegosztási eszközök, amennyiben lehetséges és a költségvetési rendelet 209. cikkének (1) bekezdésében rögzített elveknek megfelelően az EBB, valamely multilaterális európai pénzügyi intézmény (például az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank), illetve valamely bilaterális európai pénzügyi intézmény (például bilaterális fejlesztési bankok) vezetésével, lehetőség szerint további más formákat öltő, a tagállamoktól és harmadik felektől származó pénzügyi támogatásokkal összevonva.

Az e rendelet által szabályozott uniós finanszírozási eszközökhöz hozzájárulhatnak a tagállamok, vagy a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett bármely jogalany.

- (7) Az említett finanszírozási eszközök végrehajtási és a jelentéstételi célból csoportosíthatók.
- (8) Az uniós finanszírozás nem keletkeztethet különadókat, illetékeket és díjakat, és nem vezethet ezek beszedéséhez.
- (9) A partnerországok által kivetett adók, illetékek és díjak jogosultak lehetnek a jelen rendelet szerinti finanszírozásra.

24. cikk

Résztételre jogosult személyek és jogalanyok

- (1) A földrajzi programokból, valamint a Társadalmi szervezetek és a Globális kihívások elnevezésű tematikus programokból finanszírozott tevékenységekkel kapcsolatos közbeszerzés, vissza nem térítendő támogatás vagy pénzdíj odaítélési eljárásában való részvétel nyitva áll a nemzetközi szervezetek és minden más olyan jogalany előtt, aki a következő országok vagy területek állampolgára, illetve a jogi személyek

esetében azok, amelyek ténylegesen letelepedettek a következő országok vagy területek valamelyikében:

- a) a tagállamok, az (EU) .../... (IPA III) rendelet kedvezményezettjei, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás szerződő felei;
 - b) szomszédságpolitikai partnerországok, valamint az Oroszországi Föderáció, amennyiben az adott eljárásra az I. mellékletben említett olyan programok keretében kerül sor, amelyekben az Oroszországi Föderáció is részt vesz;
 - c) a hivatalos fejlesztési támogatásban részesülő kedvezményezetteknek a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet Fejlesztési Támogatási Bizottsága által közzétett jegyzékén szereplő fejlődő országok és területek közül azok, amelyek nem tagjai a G20-csoportnak, valamint az (EU) .../... tanácsi határozatban meghatározott tengerentúli országok és területek;
 - d) a hivatalos fejlesztési támogatásban részesülő kedvezményezettek jegyzékében szereplő fejlődő országok, amelyek tagjai a G20-csoportnak, valamint más országok és területek, amennyiben a vonatkozó eljárásra az e rendelet hatálya alá tartozó olyan uniós finanszírozású tevékenység összefüggésében kerül sor, amelyben ezek az országok és területek részt vesznek;
 - e) olyan országok, amelyek számára a Bizottság külső finanszírozás kölcsönös igénybevételének lehetőségét biztosítja; ez az igénybevételi lehetőség legalább egyéves, korlátozott időtartamra biztosítható, amikor egy ország egyenlő feltételek mellett részvételre jogosítja az Unió és az e rendelet alapján jogosult országok jogalanyait; a Bizottság az érintett címzett országgal vagy országokkal folytatott konzultációt követően határoz a kölcsönös igénybevételi lehetőségről és annak időtartamáról;
 - f) a hivatalos fejlesztési támogatásban részesülő kedvezményezettek jegyzékében szereplő legkevésbé fejlett országok vagy súlyosan eladósodott szegény országok egyikében végrehajtott szerződések esetében a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet tagországai.
- (2) A tevékenység jellegéből és célkitűzéseiből következő korlátozások sérelme nélkül az Emberi jogok és demokrácia, illetve a Stabilitás és béke elnevezésű programból finanszírozott tevékenységekre, továbbá a gyorsreagálási tevékenységekre vonatkozó közbeszerzés, vissza nem térítendő támogatás vagy pénzdíj odaítélési eljárásaiban való részvétel korlátozások nélkül nyitott.
- (3) A jelen rendelet alapján finanszírozott áruk és anyagok bármelyik országból származhatnak.
- (4) Az e cikkben rögzített szabályok nem alkalmazandók és nem keletkeztetnek állampolgársághoz kapcsolódó korlátozásokat az olyan természetes személyekre vonatkozóan, akik egy részvételre jogosult vállalkozó vagy adott esetben alvállalkozó alkalmazásában vagy vele más jogszerű szerződéses viszonyban állnak.
- (5) Egy jogalannyal együtt társfinanszírozott, vagy a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdése c) pontjának ii.–viii. alpontjában említett jogalanyokkal közvetlen vagy közvetett irányítás útján végrehajtott tevékenység esetében az említett jogalanyok részvételi jogosultságára vonatkozó szabályok is alkalmazandók.
- (6) Amennyiben a donorok a Bizottság által létrehozott vagyonkezelői alapok számára vagy külső címzett bevételek útján nyújtanak finanszírozást, akkor a vagyonkezelői

alap alapító okiratában, illetve külső címzett bevételek esetében a donorral kötött megállapodásban szereplő részvételi jogosultsági szabályok alkalmazandók.

- (7) Az e rendelet alapján és más uniós programból finanszírozott tevékenységek esetében az említett programok szerint részvételre jogosult jogalanyok részvételre jogosultnak minősülnek.
- (8) Több országra irányuló tevékenységek esetén részvételre jogosultnak tekinthetők a tevékenység hatókörébe tartozó országok és területek állampolgárságával rendelkező jogalanyok, illetve jogi személyek esetében azok, amelyek ténylegesen letelepedettek az érintett országok vagy területek valamelyikében.
- (9) Az e cikk szerinti részvételi jogosultsági szabályok korlátozhatók a kérelmezők állampolgársága, földrajzi elhelyezkedése vagy jellege alapján, ha a korlátozást a tevékenység sajátos jellege és célkitűzései indokolják, és amennyiben ez a tevékenység hatékony végrehajtása érdekében szükséges.
- (10) A részvételre nem jogosult országokból származó ajánlattevők, pályázók és részvételre jelentkezők részvételre jogosultnak tekinthetők sürgős esetekben, vagy a szolgáltatásoknak az érintett országok és területek piacán tapasztalt hiánya esetén, vagy más olyan kellően indokolt esetekben, amikor a részvételi jogosultsági szabályok alkalmazása lehetetlenné tenné vagy rendkívül megnehezítené egy tevékenység megvalósítását.
- (11) A helyi kapacitások, piacok és beszerzések támogatása érdekében előnyben kell részesíteni a helyi és a regionális vállalkozókat, ha a költségvetési rendelet biztosítja, hogy a szerződés egyetlen ajánlat alapján is odaítélhető. Minden más esetben a helyi és a regionális vállalkozók részvétele az említett rendelet vonatkozó rendelkezéseivel összhangban támogatandó.
- (12) A Demokrácia és emberi jogok program keretében a 2. cikk (6) bekezdésében szereplő fogalom meghatározás alá nem tartozó valamennyi jogalany jogosult a részvételre, ha az e program beavatkozási területeinek érdekében szükséges.

25. cikk

Átvitel, éves részletek, kötelezettségvállalási előirányzatok, visszafizetések és a finanszírozási eszközök által generált bevételek

- (1) A költségvetési rendelet 12. cikkének (2) bekezdésén túlmenően az e rendelet szerinti fel nem használt kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok átvitele automatikus, és azok a következő pénzügyi év december 31-ig leköthetők. A következő pénzügyi évben először az átvitt összeg használandó fel.

A Bizottság a költségvetési rendelet 12. cikkének (6) bekezdése szerint tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot az átvitt kötelezettségvállalási előirányzatokról.
- (2) A költségvetési rendeletnek az előirányzatok újbóli rendelkezésre bocsátásáról szóló 15. cikkében szereplő szabályokon túlmenően a jelen rendelet szerinti tevékenységek teljes vagy részleges végre nem hajtásának eredményeképpen visszavont kötelezettségvállalások összegének megfelelő kötelezettségvállalási előirányzatok újra elérhetővé válnak az eredeti költségvetési tétel számára.

A többéves pénzügyi keretről szóló rendelet 12. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szereplő hivatkozások a költségvetési rendelet 15. cikkére úgy értendők, hogy e rendelet céljából a jelen bekezdésre való hivatkozást is tartalmazzák.

- (3) Az egy pénzügyi évnél hosszabb időszakon átívelő tevékenységek költségvetési kötelezettségvállalásai felbonthatók több évre esedékes éves részletekre a költségvetési rendelet 112. cikke (2) bekezdésének megfelelően.

A költségvetési rendelet 114. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdése nem alkalmazandó az ilyen többéves tevékenységekre. A Bizottság automatikusan visszavonja a kötelezettségvállalást az adott tevékenységre vonatkozó költségvetési kötelezettségvállalás bármely olyan része tekintetében, amely a költségvetési kötelezettségvállalást követő ötödik év december 31-ig nem került felhasználásra előfinanszírozásként vagy időközi kifizetésként, vagy amelyre vonatkozóan nem nyújtottak be igazolt költségnyilatkozatot vagy kifizetési kérelmet.

E cikk (2) bekezdése az éves részletekre is alkalmazandó.

- (4) A költségvetési rendelet 209. cikkének (3) bekezdésétől eltérve a visszafizetéseket és a valamely finanszírozási eszköz által generált bevételeket az igazgatási költségek és díjak levonását követően belső címzett bevételként az eredeti költségvetési tételhez kell jóváírni. A Bizottság ötévente megvizsgálja az uniós célkitűzések megvalósításához nyújtott hozzájárulást, továbbá a már meglévő finanszírozási eszközök hatékonyságát.

IV. fejezet

EFFA+, költségvetési garanciák és harmadik országoknak nyújtott pénzügyi támogatás

26. cikk

Hatókör és finanszírozás

- (1) A 6. cikk (2) bekezdésének a) pontjában hivatkozott pénzügyi keretösszeg finanszírozza az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Pluszt (a továbbiakban: EFFA+) és a külső tevékenységi garanciát.

Az EFFA+ egy integrált pénzügyi csomag, amely a 23. cikk (1) bekezdésének a), e), f) és g) pontjával létrehozott végrehajtási módszerekre építve finanszírozási kapacitást biztosít, és célja a beruházások támogatása és a finanszírozáshoz jutás növelése a fenntartható és inkluzív gazdasági és társadalmi fejlődés előmozdítása érdekében, valamint a társadalmi-gazdasági reziliencia előmozdítása a partnerországokban, különös tekintettel a szegénység felszámolására, a fenntartható és inkluzív növekedésre, a tisztességes munkahelyek megteremtésére, a készségekre és a vállalkozói készségekre, a társadalmi-gazdasági ágazatokra, a mikro-, kis- és középvállalkozásokra, továbbá az irreguláris migráció konkrét társadalmi-gazdasági kiváltó okainak a kezelése, a vonatkozó indikatív programozási dokumentumoknak megfelelően. Különös figyelem fordítandó az instabilként azonosított vagy konfliktus sújtotta országokra, a legkevésbé fejlett országokra és a súlyosan eladósodott szegény országokra.

- (2) A külső tevékenységi garancia támogatja a költségvetési garanciák által lefedett EFFA+-műveleteket e rendelet 27., 28. és 29. cikkének megfelelően, valamint a

makroszintű pénzügyi támogatást és az ENBE-rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében említett, harmadik országoknak nyújtott kölcsönöket.

- (3) A külső tevékenységi garancia keretében az Unió 2021. január 1. és 2027 december 31. között aláírt műveletekhez biztosíthat garanciát, legfeljebb 60 000 000 000 EUR értékben.
- (4) A tartalékfeltöltési ráta 9 % és 50 % között mozog, a műveletek típusától függően.
- A külső tevékenységi garancia tartalékfeltöltési rátája 9 % az Unió makroszintű pénzügyi támogatása és a hitelezési műveletekkel társított államadósság-kockázatokat fedező költségvetési garanciák esetében.
- A tartalékfeltöltési rátákat a rendelet alkalmazásának a 40. cikkben rögzített kezdőnapjától kezdve háromévenként felül kell vizsgálni. A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 34. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e ráták kiegészítése vagy módosítása céljából.
- (5) A külső tevékenységi garancia a költségvetési rendelet 212. cikke által létrehozott közös tartalékalap egyedi garanciájának tekintendő.
- (6) Az EFFA+ és a külső tevékenységi garancia finanszírozási és beruházási műveleteket támogathat a 4. cikk (2) bekezdésében említett földrajzi térségekben található partnerországokban. A külső tevékenységi garancia tartalékát a vonatkozó földrajzi program 6. cikk (2) bekezdésének a) pontja által létrehozott költségvetéséből finanszírozzák, és a közös tartalékalapba utalják át. Az EFFA+ és a külső tevékenységi garancia az IPA III-rendelet I. mellékletében felsorolt kedvezményezett területén folytatott műveleteket is támogathat. E műveletek EFFA+ keretében történő finanszírozását és a külső tevékenységi garancia tartalékát az IPA-rendeletből fedezik. Az ENBE-rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében említett, harmadik országoknak nyújtott kölcsönöket fedező külső tevékenységi garancia tartalékfeltöltését az ENBE-rendeletből kell finanszírozni.
- (7) A költségvetési rendelet 211. cikkének (2) bekezdésében említett tartalékot az Unió összes kint lévő kötelezettsége alapján képezik, melyek az egyes műveletekből következnek, ideértve a 2021 előtt aláírt és az Unió által garantált műveleteket is. Az előírt tartalék éves összege legfeljebb hétéves időszak során képezhető.
- (8) Az (EU) 2017/1601 európai parlamenti és tanácsi rendelettel, illetve a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelettel létrehozott EFFA-garanciaalap és a külső fellépésekre vonatkozó garanciaalap eszközeinek 2020. december 31-i mérlegét átutalják a közös tartalékalapba azzal a céllal, hogy az e cikk (4) bekezdésében hivatkozott ugyanazon egyedi garancia keretében feltöltsék a vonatkozó műveletek tartalékalapjait.

27. cikk

A műveletek és partnerek részvételi jogosultsága és kiválasztása

- (1) A külső tevékenységi garanciából támogatható finanszírozási és beruházási műveleteknek illeszkedniük kell az uniós szakpolitikákhoz, valamint a partnerországok stratégiáihoz és szakpolitikáihoz. Különösen támogatniuk kell e rendelet és a vonatkozó indikatív programozási dokumentumok célkitűzéseit, általános elveit és szakpolitikai keretét, megfelelően figyelembe véve az V. mellékletben rögzített prioritási területeket.

- (2) A külső tevékenységi garancia támogatja a költségvetési rendelet 209. cikke (2) bekezdésének a)–c) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő finanszírozási és beruházási műveleteket, valamint amelyek:
- a) biztosítják a komplementaritást a többi kezdeményezéssel;
 - b) gazdasági és pénzügyi szempontból életképesek, megfelelően figyelembe véve az állami vagy magánszférabeli partnerek által a projekthez nyújtott lehetséges támogatást és társfinanszírozást, szem előtt tartva ugyanakkor a sajátos működési környezetet és az olyan országok kapacitásait, amelyeket instabil vagy konfliktus sújtotta országnak, legkevésbé fejlett országnak vagy súlyosan eladósodott szegény országnak minősítettek, amelyek számára kedvezményes feltételeket lehet biztosítani;
 - c) technikai szempontból életképesek, illetve környezeti és társadalmi szempontból fenntarthatók.
- (3) A külső tevékenységi garancia a következő eszközök kockázatainak fedezésére szolgál:
- a) hitelek, köztük helyi pénznemben nyújtott hitelek és makroszintű pénzügyi támogatás keretében nyújtott hitelek;
 - b) garanciák;
 - c) viszontgaranciák;
 - d) tőkepiaci eszközök;
 - e) a finanszírozás vagy hitelminőség-javítás bármely más formái, biztosítások, és sajáttőke- vagy kvázi-sajáttőke eszközök.
- (4) A külső tevékenységi garancia céljából részvételre jogosult partnerek a költségvetési rendelet 208. cikkének (4) bekezdésében szereplők, ideértve az e rendelet 28. cikkének megfelelően a Bizottság jóváhagyása esetén a külső tevékenységi garanciához hozzájáruló harmadik országokból származókat is. Ezenkívül és a költségvetési rendelet 62. cikke (2) bekezdésének c) pontjától eltérve, a tagállamok vagy egy a 28. cikknek megfelelően a külső tevékenységi garanciához hozzájáruló harmadik ország magánjoga által szabályozott szervei, amelyek megfelelő biztosítékkal szolgálnak finanszírozási képességeikről, részvételre jogosultak a garancia céljából.
- (5) A részvételre jogosult partnereknek be kell tartaniuk a költségvetési rendelet 62. cikke (2) bekezdésének c) pontjában előírt szabályokat és feltételeket. A valamely tagállam vagy egy a jelen rendelet 28. cikke szerint a külső tevékenységi garanciához hozzájáruló harmadik ország magánjoga alapján működő szervezetek esetében az olyan szervezetek élveznek elsőbbséget, amelyek információkat közölnek a környezeti, társadalmi és vállalatirányítási kritériumokkal kapcsolatban.
- A Bizottság biztosítja a rendelkezésre álló források eredményes, hatékony és méltányos felhasználását a részvételre jogosult partnerek körében, elősegítve ugyanakkor az együttműködést közöttük.
- A Bizottság biztosítja minden részvételre jogosult partner számára a méltányos bánásmódot, valamint biztosítja, hogy az EFFA+ végrehajtási szakasza során elkerüljék az összeférhetetlenséget. A komplementaritás biztosítása érdekében a Bizottság kérheti a részvételre jogosult partnerektől, hogy adjanak meg minden releváns információt az EFFA+ által finanszírozottól eltérő műveleteikről.

- (6) A Bizottság a költségvetési rendelet 154. cikke szerint kiválasztja a részvételre jogosult partnereket, a következőket megfelelően figyelembe véve:
- a) a stratégiai és regionális műveleti testületek tanácsa, a VI. mellékletnek megfelelően;
 - b) a beruházási keret célkitűzései;
 - c) a részvételre jogosult partner tapasztalatai és kockázatkezelési képessége;
 - d) a részvételre jogosult partner olyan saját, illetve a magánszektor által társfinanszírozott forrásainak összege, amelyeket kész mozgósítani a beruházási keret céljaira.
- (7) A Bizottság e rendelet alapján, a külső tevékenységi garancia keretében egy meghatározott összegig finanszírozható beruházási kereteket alakít ki a régiók, az egyes partnerországok vagy mindkettő számára, konkrét ágazatok számára, illetve konkrét projektek, a végső kedvezményezettek konkrét kategóriái vagy mindkettő számára. A Bizottság tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot arról, hogy a beruházási keretek milyen módon felelnek meg ennek a cikknek, valamint a beruházási keretek részletes finanszírozási prioritásairól. A beruházási kereteken belüli pénzügyi támogatás iránti valamennyi kérelmet a Bizottsághoz kell benyújtani.
- A választott beruházási kereteket a piaci hiányosságok vagy az optimálistól elmaradó beruházási helyzetek elemzésével kellően indokolni kell. Ezt az elemzést a Bizottság végzi a potenciálisan részvételre jogosult partnerekkel és érdekelt felekkel együttműködésben.
- A (3) bekezdésben említett eszközöket a részvételre jogosult partnerek egy beruházási kereten keresztül vagy egy részvételre jogosult partner által irányított egyéni projekt keretében nyújthatják. Ezek az eszközök nyújthatók a partnerországok – közöttük instabil vagy konfliktus sújtotta országok, vagy az újjáépítés és a konfliktus utáni helyreállítás kihívásaival küzdő országok – javára, e partnerországok intézményei – közöttük az állami nemzeti bankok és a helyi magánbankok és pénzügyi intézmények – javára, valamint e partnerországok magánszektorbeli szervezetei javára.
- (8) A Bizottság a (2) és (3) bekezdésben megállapított jogosultsági kritériumok szerint értékeli a külső tevékenységi garanciából támogatott műveleteket, amennyiben lehetséges, a részvételre jogosult partnerek meglévő eredménymérési rendszereire támaszkodva. A Bizottság az egyes beruházási keretekre vonatkozó értékelésének eredményét évente közzéteszi.
- (9) A Bizottság felhatalmazást kap felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására a 34. cikknek megfelelően az V. mellékletben szereplő prioritási területek, valamint az EFFA+ VI. mellékletben szereplő irányításának kiegészítése vagy módosítása céljából.

28. cikk

Más donzorok hozzájárulása a külső tevékenységi garanciához

- (1) Tagállamok, harmadik országok és egyéb harmadik felek hozzájárulhatnak a külső tevékenységi garanciához.

A költségvetési rendelet 218. cikke (2) bekezdésének második albekezdésétől eltérve az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás szerződő felei garancia vagy készpénz formájában tehetik meg hozzájárulásait.

Az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás szerződő feleitől eltérő harmadik országok és egyéb harmadik felek készpénz formájában teszik hozzájárulásait, melyeket jóvá kell hagynia a Bizottságnak.

A Bizottság késedelem nélkül tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot a megerősített hozzájárulásokról.

A tagállamok kérésére az általuk tett hozzájárulások konkrét régiókra, országokra, ágazatokra vagy meglévő beruházási keretekre irányuló tevékenységekhez rendelkezhetők hozzá.

- (2) A garancia formájában tett hozzájárulások nem haladják meg az e rendelet 26. cikkének (2) bekezdésében említett összeg 50 %-át.

A tagállamok és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás szerződő felei által garancia formájában tett hozzájárulások kizárólag azt követően használhatók fel garanciahívás nyomán történő kifizetésre, hogy az Unió általános költségvetéséből származó, az esetleges egyéb készpénz-hozzájárulásokkal megnövelt forrásokat már felhasználták garanciahívások kifizetésére.

A garanciahívások fedezésére a hozzárendeléstől függetlenül bármely hozzájárulás felhasználható.

A hozzájárulási megállapodást az Unió nevében a Bizottság és a hozzájáruló köti meg, és a megállapodásnak rendelkezéseket kell tartalmaznia különösen a fizetési feltételekről.

29. cikk

A külső tevékenységi garanciamegállapodások végrehajtása

- (1) Az Unió nevében a Bizottság külső tevékenységi garanciamegállapodásokat köt a 27. cikk szerint kiválasztott, részvételre jogosult partnerekkel. Két vagy több részvételre jogosult partnerből álló konzorciummal is köthető megállapodás.
- (2) A Bizottság és a kiválasztott, részvételre jogosult partner vagy partnerek az egyes beruházási keretek vonatkozásában egy vagy több külső tevékenységi garanciamegállapodást kötnek. Ezenkívül a konkrét igények kielégítése érdekében egyedi finanszírozási vagy beruházási műveletekhez is nyújtható külső tevékenységi garancia.

Kérésre minden külső tevékenységi garanciamegállapodást az Európai Parlament és a Tanács rendelkezésére kell bocsátani, figyelembe véve a bizalmas és az üzleti szempontból érzékeny információk védelmét.

- (3) A külső tevékenységi garanciamegállapodás különösen a következőket tartalmazza:
- a) a fedezetre, a követelményekre, a jogosultságra, a részvételre jogosult partnerekre és az eljárásokra vonatkozó részletes szabályok;
 - b) a külső tevékenységi garancia nyújtására vonatkozó – többek között a fedezetre vonatkozó feltételekkel és a meghatározott eszköztípusokból álló portfóliókra, illetve projektekre megállapított fedezettel kapcsolatos – részletes szabályok,

valamint a projektek és a projekt-portfóliók kockázatelemzése ágazati, regionális és nemzeti szinten is;

- c) e rendelet célkitűzésinek és céljának említése, szükségletfelmérés és az elvart eredmények feltüntetése, figyelembe véve a vállalati társadalmi felelősségvállalás és a felelős üzleti magatartás ösztönzését;
 - d) a garancia ellentételezése, amelynek tükröznie kell a kockázat szintjét, valamint az a lehetőség, hogy az ellentételezés a kedvezményes feltételek biztosítása érdekében részben állami támogathatásban részesíthető legyen kellően indokolt esetekben;
 - e) a külső tevékenységi garancia igénybevételének feltételei, ideértve a fizetési feltételeket is, így például a konkrét időkeretek, az esedékes összegek után fizetendő kamat, a kiadások és a behajtási költségek, valamint az esetlegesen szükséges likviditási intézkedések;
 - f) a követelésekkel kapcsolatos eljárások – többek között, de nem kizárólag a kiváltó események és a türelmi idők – és a követelések behajtásával kapcsolatos eljárások;
 - g) nyomonkövetési, jelentéstételi és értékelési kötelezettségek;
 - h) világos és hozzáférhető panasztételi eljárások olyan harmadik felek számára, amelyeket hátrányosan érinthet a külső tevékenységi garancia által támogatott projektek végrehajtása.
- (4) A részvételre jogosult partner saját szabályainak és eljárásainak megfelelően jóváhagyja a finanszírozási és beruházási műveleteket a külső tevékenységi garanciamegállapodásban rögzített feltételek betartása mellett.
- (5) A külső tevékenységi garancia kiterjedhet a következőkre:
- a) a hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok esetében a kiválasztott részvételre jogosult partner számára esedékes tőke és minden kamat, illetve összeg, amelyek a finanszírozási műveletek feltételeinek megfelelően a nemteljesítést követően még nem folytak be;
 - b) a sajáttőke-befektetések esetében a befektetett összegek és az azokhoz kapcsolódó finanszírozási költségek;
 - c) a 27. cikk (2) bekezdésében említett egyéb finanszírozási és beruházási műveletek esetében a felhasznált összegek és az azokhoz kapcsolódó finanszírozási költségek;
 - d) a nemteljesítési eseményhez kapcsolódó valamennyi releváns kiadás és behajtási költség, amennyiben azokat a behajtott összegből nem vonták le.
- (6) A Bizottság által végzett számvitel, valamint a külső tevékenységi garanciával fedezett kockázatokkal kapcsolatos és a költségvetési rendelet 209. cikkének (4) bekezdése szerinti bizottsági jelentéstétel céljából azok a részvételre jogosult partnerek, akikkel garanciamegállapodást kötöttek, évente a Bizottság és a Számvevőszék rendelkezésére bocsátják az e rendelet hatálya alá tartozó finanszírozási és beruházási műveletekről szóló, független külső ellenőr által vizsgált pénzügyi jelentéseket, amelyek tartalmazzák többek között az alábbiakra vonatkozó információkat:

- a) a részvételre jogosult partnerek finanszírozási és beruházási műveleteinek kockázatelemzése, ideértve a költségvetési rendelet 80. cikkében és az IPSAS-okban szereplő számviteli szabályok szerint megállapított uniós kötelezettségekre vonatkozó információkat is;
 - b) az Unió fennálló, a részvételre jogosult partnerek részére és finanszírozási és beruházási műveleteikre biztosított EFFA+-műveletekből eredő pénzügyi kötelezettségei, egyedi műveletek szerinti bontásban.
- (7) A részvételre jogosult partnerek kérésre minden olyan további információt a Bizottság rendelkezésére bocsátanak, amely a Bizottság e rendelettel összefüggő kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges.
- (8) A Bizottság a költségvetési rendelet 241. és 250. cikkének megfelelően jelentést tesz a finanszírozási eszközökről, a költségvetési garanciákról és a pénzügyi támogatásról. E célból a részvételre jogosult partnerek évente benyújtják az ahhoz szükséges információkat, hogy a Bizottság eleget tudjon tenni jelentéstételi kötelezettségének.

30. cikk

Tőkerészesedés egy fejlesztési bankban

A 6. cikk (2) bekezdésének a) pontjában szereplő, földrajzi programokra vonatkozó keretösszeg felhasználható európai vagy más fejlesztési pénzügyi intézmények tőkéjéhez való hozzájárulásra.

V. fejezet

Nyomon követés, jelentéstétel és értékelés

31. cikk

Nyomon követés és jelentéstétel

- (1) A 3. cikkben meghatározott egyedi célkitűzések megvalósítása terén e rendelet keretében tett előrelépésekről történő jelentéstételhez használandó mutatókat a VII. melléklet tartalmazza, melyek összhangban állnak a fenntartható fejlesztési célok mutatóival. A mutatók 2021. január 1-jei értékeit kell alapul venni annak értékelésekor, hogy milyen mértékben valósultak meg a célkitűzések.
- (2) A Bizottság rendszeresen nyomon követi a rendelet alapján végrehajtott tevékenységeket és áttekinti, hogy milyen mértékben sikerült elérni az elvárt eredményeket, a közvetlen eredményeket és azok hozadékait is ideértve.
- Az elvárt eredmények tekintetében tett előrehaladást világos, átlátható, és adott esetben mérhető mutatók alapján kell nyomon követni. Korlátozott számú mutatót kell alkalmazni az időben történő jelentéstétel megkönnyítése érdekében.
- (3) A 12. cikk (4) bekezdésében szereplő kritériumoknak megfelelő közös programozási dokumentumokban foglalt közös eredménykeretek biztosítják az alapot egy adott partnerország számára az Unió és a tagállamok által közösen biztosított támogatás végrehajtásának közös nyomon követéséhez.

A teljesítményjelentési rendszer biztosítja, hogy a program végrehajtásának nyomon követésére vonatkozó adatokat és az eredményeket hatékonyan, eredményesen és időben összegyűjtsék. Ennek érdekében az uniós pénzeszközök címzettjeire vonatkozóan arányos jelentéstételi követelményeket kell megállapítani.

- (4) A Bizottság vizsgálja az e rendelet végrehajtása terén elért eredményeket. 2022-től kezdve a Bizottság éves jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az e rendelet célkitűzéseinek teljesítése terén elért eredményekről, az elért eredményeket és a rendelet hatékonyságát mérő mutatók alapján. Az említett jelentést megküldi az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának is.
- (5) Az éves jelentésben a kiadását megelőző év vonatkozásában országokra, régiókra és együttműködési ágazatokra lebontva ismertetni kell a finanszírozott intézkedéseket, a nyomon követés és értékelés eredményeit, az érintett partnerek közreműködését, valamint a költségvetési kötelezettségvállalások és kifizetési előirányzatok végrehajtását. Az éves jelentés értékeli az uniós finanszírozás eredményeit, és – amennyire csak lehetséges – az e rendelet célkitűzéseinek elérésében betöltött szerepét jelző egyedi és mérhető mutatókat használ fel erre. A fejlesztési együttműködés esetében a jelentésben értékelni kell – amennyiben lehetséges és indokolt – a fejlesztéshatékonysági elvek betartását, az innovatív finanszírozási eszközök tekintetében is.
- (6) A 2021-ben készítendő éves jelentésnek tartalmaznia kell a 2014–2020-as időszakra vonatkozó éves jelentésekben szereplő, a 40. cikk (2) bekezdésében hivatkozott rendeletek hatálya alá tartozó valamennyi támogatásról – így a külső címzett bevételekről és a vagyonkezelői alapokhoz való hozzájárulásokról – szóló összesített információkat, a kiadások részletezését az ország, a finanszírozási eszközök felhasználása, a kötelezettségvállalások és a kifizetések szerinti bontásban feltüntetve. A jelentés összegzi a főbb tapasztalatokat és a korábbi években végzett külső értékelésekben megfogalmazott ajánlások nyomon követését.
- (7) Az elfogadott indikatív programozási dokumentumok alapján az éghajlat-politikához és a biológiai sokféleséghez kapcsolódó összes kiadásra vonatkozóan éves becslést kell készíteni. Az e rendelet keretében odaítélt finanszírozást a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet módszertanán (a riói mutatókon) alapuló éves rendszerrel kell nyomon követni – nem zárva ki az adott esetben azt, hogy a rendelkezésre álló pontosabb módszertanokat alkalmazzák az uniós programok teljesítménymenedzsmentjének meglévő módszertanába integrálva – annak érdekében, hogy számszerűsíteni lehessen az éghajlat-politikával és a biológiai sokféleséggel összefüggésben a 19. cikkben említett cselekvési tervek és intézkedések szintjén végrehajtott, az értékelésekben és az éves jelentésekben rögzített kiadásokat.
- (8) A Bizottság elismert nemzetközi szabványoknak megfelelően bocsátja rendelkezésre a fejlesztési együttműködésre vonatkozó információkat.
- (9) Annak biztosítása érdekében, hogy hatékony értékelés készüljön az e rendelet által a célkitűzéseinek megvalósítása felé tett előrehaladásról, a Bizottság felhatalmazást kap felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására a 34. cikknek megfelelően a VII. melléklet módosítása céljából a szükségesnek tartott esetekben a mutatók felülvizsgálata vagy kiegészítése érdekében, továbbá e rendeletnek a nyomonkövetési és értékelési keret kialakításáról szóló rendelkezésekkel való kiegészítése érdekében.

32. cikk
Értékelés

- (1) A rendelet időközi értékelését a végrehajtásáról rendelkezésre álló elegendő információ birtokában, de legkésőbb négy évvel az eszköz végrehajtásának kezdetét követően kell elvégezni.

Az értékelés adott esetben felhasználja a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet Fejlesztési Támogatási Bizottságának bevált gyakorlatra vonatkozó elveit, és arról igyekszik bizonyosságot szerezni, hogy teljesültek-e a célkitűzések, valamint ajánlások megfogalmazására törekszik a jövőbeni intézkedések javítása céljából.

- (2) A rendelet végrehajtásának végén, de legkésőbb négy évvel az 1. cikkben meghatározott időszak végét követően a Bizottság elvégzi a rendelet végső értékelését. Ez az értékelés áttekinti az Unió e rendelet célkitűzéseinek megvalósításához tett hozzájárulását, figyelembe véve az elért eredményeket mérő mutatókat és a rendelet hatásával kapcsolatos bármilyen megállapítást és következtetést.

A végső értékelő jelentés kitér a hatékonyságra, a hozzáadott értékre, az egyszerűsítési lehetőségekre, a belső és külső koherenciára, valamint e rendelet célkitűzéseinek további relevanciájára.

A végső értékelő jelentést az uniós finanszírozás végrehajtásának javítása céljából kell elkészíteni. A jelentés információkkal szolgál a rendelet keretében végrehajtott tevékenységi formák megújítása, módosítása vagy felfüggesztése kérdésében hozott határozatokhoz.

A végső értékelő jelentésnek emellett tartalmaznia kell a vonatkozó éves jelentésekben szereplő, az e rendelet hatálya alá tartozó valamennyi támogatásról – így a külső címzett bevételekről és a vagyonkezelői alapokhoz való hozzájárulásokról – szóló összesített információkat, a kiadások részletezését a kedvezményezett ország, a finanszírozási eszközök felhasználása, a kötelezettségvállalások és a kifizetések szerinti bontásban feltüntetve.

A Bizottság az értékelések következtetéseit és az azokkal kapcsolatos észrevételeit a 35. cikkben említett megfelelő bizottságon keresztül megküldi az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a tagállamoknak. A tagállamok kérésére a konkrét értékelések az érintett bizottságon belül megvitathatók. Az eredményeket fel kell használni a programtervezés és a forráselosztás során.

A Bizottság megfelelő mértékig minden érintett érdekelt felet bevon az e rendelet szerint nyújtott uniós finanszírozás értékelésének folyamatába, és adott esetben törekedhet arra, hogy az uniós tagállamokkal és a fejlesztési partnerekkel közös értékelést készítsen, a partnerországok szoros bevonásával.

- (3) A költségvetési rendelet különös jelentéstételi rendelkezéseinek megfelelően a Bizottság 2025. december 31-ig, majd azt követően háromévente értékeli a külső tevékenységi garancia alkalmazását és működését. A Bizottság benyújtja értékelő jelentését az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. Az értékelő jelentéshez csatolni kell a Számvevőszék véleményét.

III. CÍM

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

33. cikk

Az e rendelet hatókörébe nem tartozó ország vagy terület részvétele

- (1) Kellően indokolt esetekben, és amennyiben a végrehajtandó tevékenység globális, térségeken átnyúló vagy regionális jellegű, a Bizottság határozhat úgy, hogy a vonatkozó többéves indikatív programokon vagy a vonatkozó cselekvési terveken és intézkedéseken belül kiterjeszti a tevékenységek hatókörét a 4. cikk szerint e rendelet hatálya alá nem tartozó országokra és területekre az uniós finanszírozás koherenciájának és hatékonyságának biztosítása, vagy a regionális vagy térségeken átnyúló együttműködés előmozdítása érdekében.
- (2) A Bizottság külön pénzügyi allokációt hozhat létre azzal a céllal, hogy segítse a partnerországokat és -régiókat a velük szomszédos uniós legkülső régiókkal és a *TOT-határozat* tanácsi határozat hatálya alá tartozó tengerentúli országokkal és területekkel folytatott együttműködésük megerősítésében. E célból adott esetben – és a *TOT-határozatból* és/vagy az *ETE-rendeletből* eredő finanszírozási szint kölcsönössége és arányossága alapján – e rendelet hozzájárulhat olyan tevékenységekhez, amelyeket egy partnerország vagy -régió, vagy bármely egyéb jogalany a jelen rendelet alapján valósít meg; amelyeket egy ország, terület vagy bármely más jogalany a *TOT-határozat* alapján valósít meg; vagy amelyeket az Unió valamely legkülső régiója közös operatív programok keretében valósít meg; illetve hozzájárulhat olyan interregionális együttműködési programokhoz vagy intézkedésekhez, amelyek meghatározása és végrehajtása az *ETE-rendelet* alapján történik.

34. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás gyakorlásának feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottságnak a 4. cikk (6) bekezdésében, a 26. cikk (3) bekezdésében, a 27. cikk (9) bekezdésében és a 31. cikk (9) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása a jelen rendelet érvényességi idejére szól.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 4. cikk (6) bekezdésében, a 26. cikk (3) bekezdésében, a 27. cikk (9) bekezdésében és a 31. cikk (9) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.
- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (6) A 4. cikk (6) bekezdése, a 26. cikk (3) bekezdése, a 27. cikk (9) bekezdése és a 31. cikk (9) bekezdése értelmében elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlament és a Tanács jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

35. cikk

Bizottság

- (1) A Bizottság munkáját a Szomszédügyi, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre való hivatkozás esetén a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.
- (3) Ha a bizottságnak írásbeli eljárásban kell véleményt nyilvánítania, az ilyen eljárást eredmény nélkül kell lezárni, amennyiben a véleménynyilvánításra megállapított határidőn belül az elnök úgy határoz, vagy a bizottsági tagok egyszerű többsége ezt kéri.
- (4) Az e bekezdésre történő hivatkozás esetén a 182/2011/EU rendeletnek az 5. cikkével együtt értelmezett 8. cikkét kell alkalmazni.
- (5) Az elfogadott határozat az elfogadott vagy módosított dokumentum, cselekvési program vagy intézkedés időtartamára marad hatályban.
- (6) Az Európai Beruházási Bank egy megfigyelője részt vesz a bizottságnak az Európai Beruházási Bankot érintő kérdésekkel kapcsolatos eljárásában.

36. cikk

Tájékoztatás, kommunikáció és közzététel

- (1) Az uniós finanszírozás címzettjei elismerik az uniós finanszírozás eredetét, és (különösen az intézkedések és azok eredményeinek népszerűsítésekor) gondoskodnak annak láthatóságáról azáltal, hogy következetes, hatékony és arányos módon célzott információkat juttatnak el többféle közönségnek, köztük a médiának és a nyilvánosságnak.
- (2) A Bizottság tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket végez a rendelethez, valamint annak intézkedéseivel és eredményeivel kapcsolódóan. A rendelethez allokált pénzügyi forrásokat ezenfelül az Unió politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikáció költségeinek fedezésére is kell fordítani, amennyiben azok a kihívások közvetlenül kapcsolódnak a 3. cikkben említett célkitűzésekhez.

37. cikk

A láthatósági követelményektől való eltérés

Biztonsági kérdések vagy a helyi politika szintjén érzékeny kérdések miatt ajánlatos vagy szükséges lehet a kommunikációs és láthatósági tevékenységek korlátozása bizonyos országokban vagy területeken, illetve bizonyos időszakokban. Az ilyen esetekben az Unióval való konzultációt és az Unió egyetértését követően eseti alapon kell meghatározni a célközönséget és egy adott tevékenység promóciójához használt láthatósági eszközöket, termékeket és csatornákat. Amennyiben gyors beavatkozásra van szükség egy hirtelen kialakult válsághelyzet megválaszolásához, nem szükséges azonnal teljes kommunikációs és láthatósági tervet készíteni. Ugyanakkor ilyen helyzetekben is megfelelően jelezni kell az uniós támogatást a kezdetektől fogva.

38. cikk

EKSZ-záradék

Ezt a rendeletet a 2010/427/EU határozattal összhangban kell alkalmazni.

39. cikk

Hatályon kívül helyezés és átmeneti rendelkezések

- (1) A 466/2014/EU határozat, a 480/2009/EK, Euratom rendelet és az (EU) 2017/1601 rendelet 2021. január 1-jétől hatályát veszti.
- (2) A rendelet pénzügyi keretösszegéből a jelen rendelet és az alábbi elődjei alapján elfogadott intézkedések közötti átmenet biztosításához szükséges technikai és igazgatási segítségnyújtási kiadások is fedezhetők: a 233/2014/EU rendelet; a 232/2014/EU rendelet; a 230/2014/EU rendelet; a 235/2014/EU rendelet; a 234/2014/EU rendelet, a 237/2014/Euratom rendelet, a 236/2014/EU rendelet, a 466/2014/EU határozat, a 480/2009/EK, Euratom rendelet és az (EU) 2017/1601 rendelet.
- (3) E rendelet pénzügyi keretösszege kiterjedhet a jelen rendelet bármilyen utódjának előkészítésével kapcsolatos költségekre.
- (4) A 2027. december 31-ig be nem fejezett tevékenységekkel kapcsolatos igazgatási feladatok ellátása céljából szükség esetén előirányzatok állíthatók be a 2027 utáni költségvetésbe a 20. cikk (1) bekezdésében meghatározott kiadások fedezésére.

40. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2021. január 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.
Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

- 1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe
- 1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek) (*programklaszter*)
- 1.3. A javaslat/kezdemenyezés típusa
- 1.4. A javaslat/kezdemenyezés indoklása
- 1.5. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama
- 1.6. Tervezett irányítási módszer(ek)

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

- 2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések
- 2.2. Irányítási és kontrollrendszer
- 2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

- 3.1. A többéves pénzügyi keret mely fejezetét/fejezeteit és a költségvetés mely kiadási tételét/tételeit érintik a kiadások?
- 3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás
 - 3.2.1. *A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése*
 - 3.2.2. *Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás*
 - 3.2.3. *Harmadik felek részvétele a finanszírozásban*
- 3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek) (Programklaszter)

Külső tevékenység

Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz

1.3. A javaslat/kezdemenyezés a következőre irányul:

☐ új intézkedés

☐ kísérleti projektet / előkészítő intézkedést követő új intézkedés⁸⁴

☐ jelenlegi intézkedés meghosszabbítása

☒ egy vagy több intézkedés összevonása vagy átcsoportosítása egy másik/új intézkedésre

1.4. A javaslat/kezdemenyezés indoklása

1.4.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

Hosszú távon a javasolt eszköz általános célkitűzése az Unió értékeinek és érdekeinek világszintű védelme és érvényre juttatása.

Az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkének (5) bekezdésével, 8. cikkével és 21. cikkével összhangban az egyedi célkitűzések közé a következők tartoznak:

a) párbeszéd és együttműködés támogatása és előmozdítása a szomszédságban, a Szubszaharai-Afrikában, Ázsiában és a csendes-óceáni térségben, valamint Amerikában és a karib-tengeri térségben elhelyezkedő harmadik országokkal és régiókkal;

b) globális szinten az emberi jogok és a demokrácia előmozdítása, a társadalmi szervezetek támogatása, a stabilitás és béke előmozdítása, valamint más globális kihívások kezelése;

c) gyors reakálás válság-, instabil és konfliktushelyzetekre; a reziliencia megerősítése, valamint a humanitárius és fejlesztési tevékenység összekapcsolása; továbbá külpolitikai szükségletek és prioritások figyelembevétele.

Az eszköz szerinti kiadások legalább 90 %-ának teljesítenie kell a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet Fejlesztési Támogatási Bizottsága által a hivatalos fejlesztési támogatásra vonatkozóan létrehozott kritériumokat.

⁸⁴

A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

- 1.4.2. *Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.*

Az uniós szintű fellépés indokai (előzetes)

Az elmúlt években szembesültünk regionális konfliktusokkal, terrorizmussal, a migrációs nyomással, az erőforrások nem fenntartható módon történő felhasználásával és a protekcionizmus növekedésével. Az egyes tagállamok maguk nem tudnának hatékony választ adni ezekre a globális folyamatokra, de az EU a Szerződésekből eredő alapvető kompetenciái, a béke előmozdítójaként, a demokrácia és az emberi jogok védelmezőjeként, valamint az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a környezetvédelem vezetőjeként képviselt értékei és hitelessége, politikai hatása és szupranacionális jellege, továbbá eszközeinek hatálya, koherenciája és összetétele, valamint a helyszíni végrehajtáshoz rendelkezésére álló eszközök széles köre miatt egyedülálló helyzetben van ahhoz, hogy kezelje a kihívásokat, lehetőségeket hozzon létre a gyorsan változó világ számára és külső támogatást nyújtson.

Az EU-nak lehetősége van teljes jogú partnerként párbeszédet kialakítani más regionális szervezetekkel, például az Afrikai Unióval.

Egyes olyan területeken, ahol a tagállamok nem lépnek fel aktívan, az EU marad a fő – és olykor egyetlen – beavatkozásra képes szereplő. Ez a helyzet az olyan érzékeny területek esetében, mint például az emberi jogok védelme és a választási megfigyelő missziók.

Az EU az eszközei révén mozgósított források volumenén, viszonylag rugalmas irányítási módszerein és a források többéves pénzügyi keret időszakán belüli kiszámíthatóságán keresztül hozzáadott értéket tud teremteni.

Az EU jelentős szakértelemmel rendelkezik egyes területeken Európa történelméből adódóan (például regionális integráció és demokratikus átmenet), valamint sikeres szakpolitikáknak köszönhetően (például az élelmezésbiztonsággal kapcsolatosan a közös agrárpolitikából és a közös halászati politikából szerzett szakértelem, illetve az egységes piac műszaki szabványaiival kapcsolatos szakértelem). Az EU a béke és a konfliktusmegelőzés előmozdítójaként és a szabad választások és az emberi jogok aktív támogatójaként nemzetközileg elismert hírnévnek örvend.

Az EU küldöttségeinek köszönhetően világszintű jelenléttel bír, ami hatalmas információs hálózatot biztosít számára a világ különböző országait érintő fejlesztésekkel kapcsolatban. Az EU ezenkívül részes fele a globális kihívások kezelésére irányuló legtöbb multilaterális folyamatnak. Ennek révén az EU folyamatosan tudomással bír az új szükségletekről és problémákról, és ezért ennek megfelelően át tudja csoportosítani a forrásokat. Növekszik az uniós fellépés és a tagállamok által végrehajtott tevékenységek közötti komplementaritás. Ez javítja a politikai párbeszédet és az együttműködést, amelyre egyre inkább a tagállamokkal megvalósuló közös programozáson keresztül kerül sor.

Az EU fellépése emellett ki tudja egészíteni a tagállami tevékenységeket potenciálisan veszélyes helyzetek kezelése vagy különösen költséges beavatkozások esetén.

A várható uniós hozzáadott érték (utólagos)

A Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz várható hozzáadott értéke elvileg a külső finanszírozási eszközre vonatkozó féldős felülvizsgálat megállapításait követi majd. A jelenlegi rendeletekben foglalt, a hatások mérésére alkalmazott (azaz a fenntartható fejlesztési célokra vonatkozó) mutatók féldős felülvizsgálat során végzett elemzése kedvező tendenciák kirajzolódását mutatta. 2020 után várhatóan ezek a tendenciák folytatódnak, melyeknek a 2030-ra kitűzött nemzetközi célszámokat kell megvalósítaniuk.

1.4.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

A Bizottság által 10 külső finanszírozási eszközre⁸⁵ vonatkozóan elfogadott féldős felülvizsgálati jelentés⁸⁶, a makroszintű pénzügyi támogatásra vonatkozó utólagos értékelési jelentések és az Európai Beruházási Bank külső hitelezési megbízatásáról készített féldős felülvizsgálat⁸⁷ egyöntetűen megállapították, hogy a külső finanszírozási eszközök összességében véve megfeleltek a célnak, és kedvező tendenciák jelentek meg a célkitűzések teljesítése terén. A jelentések rámutattak arra, hogy a külső finanszírozási eszközök további forrásokat tesznek szükségessé, mivel elérték pénzügyi határukat.

Az eszközök a szakpolitikák végrehajtására vonatkozóan meghatározták a hatályt, a célkitűzéseket és az eljárásokat. A féldős felülvizsgálati jelentés rámutatott arra, hogy megengedő jellegük révén az eszközök képesek lefedni az EU külső tevékenységének legtöbb szükségletét és célját. Előnyükre válna, ha jobban tükröznének számos olyan fejleményt, mint például: az új szakpolitikai keret, beleértve a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend egyetemes hatályát, a migrációs/menekültügyi válság és a belső politikák külső megjelenítése. Ezenkívül jobban át kell tekinteni a fejlesztés és a biztonság közötti kapcsolatokat, valamint a békére és a biztonságra irányuló általános ambíciószintet a külső tevékenységben.

Azáltal, hogy bizonyos eszközök (például a fejlesztési együttműködési eszköz) esetében bevezetésre került a fejlesztési együttműködésből való kikerülés elve⁸⁸, hiányosságok keletkeztek az EU-nak a közepes jövedelmű országok felső sávjával bilaterális együttműködés keretében folytatott együttműködésre irányuló képességében. Mivel egyes, ilyen országokban kialakult helyzetek (például a válságot követő helyzetek) támogatást igényelhetnek, megállapítást nyert, hogy az EU-nak – miként azt a fejlesztéspolitikáról szóló új európai konszenzus⁸⁹ meghatározza – innovatív módokat kell találnia az együttműködésre az előrébb járó fejlődő országokkal és a stratégiai partnerekkel, összhangban a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend egyetemes hatályával.

⁸⁵ A 10 eszköz: a Fejlesztési Együttműködési Eszköz, az Európai Fejlesztési Alap (EFA), az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz (ENI), az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA II), a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz, a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze, a Partnerségi Eszköz, a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz, a Grönland határozat és a közös végrehajtási rendelet volt.

⁸⁶ A COM(2017) 720 final féldős felülvizsgálati jelentés tíz – egy-egy eszközzel (lásd a fenti listát) foglalkozó – bizottsági szolgálati munkadokumentumon alapult, amelyekhez tíz független értékelés nyújtott alapot. A féldős jelentés, a bizottsági szolgálati munkadokumentumok és a független értékelések itt találhatók: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

⁸⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016DC0584&from=EN>

⁸⁸ A jelenlegi uniós együttműködésben „a fejlesztési együttműködésből való kikerülés” azt jelenti, hogy a közepes jövedelmű országok felső sávjába tartozók már nem jogosultak az EU bilaterális együttműködésében való részvételre.

⁸⁹ 91–93. pont.

Az alapvető értékek és az emberi jogok előmozdítása az eszközök központi eleme. Ugyanakkor egyes országokban nehézségekbe ütközött e kérdések előmozdítása és megvalósítása, és a társadalmi szervezetek számára rendelkezésre álló tér a megállapítások szerint sok országban leszűkült. Mindez megnehezíti az e kérdésekkel kapcsolatos munkát, és rávilágít arra a feszültségre, amivel az emberi jogi menetrendnek a partnerek saját kiemelt érdekeivel szembeni előmozdítása jár.

A többféle válság és konfliktus jelenlegi helyzetében az EU-nak képesnek kell lennie arra, hogy gyorsan reagáljon a változó eseményekre. Bizonyos eszközök esetében azonban a reagálást a pénzügyi rugalmasság hiánya hátráltatta. Amikor olyan új prioritások keletkeztek, mint például a migrációs/menekültügyi válság, problémák adódtak a források eszközökön belüli költségvetési átcsoportosításával, mivel nagy összegek hosszú távú programokra voltak lekötve, így nem állt rendelkezésre elegendő mozgástér. Amint a féldős felülvizsgálati jelentés is megállapította: növelni kell a rugalmasságot.

Összhangra van szükség egy adott eszköz összetevői között, a különböző eszközök között és a donorokkal. A féldős felülvizsgálati jelentés összességében véve vegyes megállapításokat tett a koherenciára vonatkozóan. Az eszközökön belüli koherenciát illetően a megállapítások kielégítőek voltak. Az eszközök között fennállt bizonyos szintű összhang, de a programok sokfélesége néha egymást átfedő tevékenységeket eredményezett, mindenekelőtt összetett együttműködést az előrébb járó fejlődő országokkal. Ezenkívül a földrajzi és a tematikus megközelítések közötti kölcsönhatás esetenként következetlen válaszokhoz vezetett az egyes országok szintjén. Az uniós küldöttségek visszajelzései alapján nehézséget jelentett számukra a komplementaritások kezelése és kiaknázása, valamint a szinergiák létrehozása az eszközök között. Összességében véve megállapítást nyert, hogy az EU nem használta ki az egy adott országra/régióra vonatkozó stratégiák koordinációjával kapcsolatos lehetőségeket.

A tagállamokkal való összhang kapcsán a felülvizsgálat megállapította, hogy lehetőség van a közös programozás további megerősítésére. Ehhez azonban egyes esetekben nagyobb elkötelezettségre lenne szükség mind a partnerországok kormányai, mind a tagállamok részéről.

A féldős felülvizsgálati jelentés kedvező tendenciák megjelenéséről számol be az eredmények elérése terén. Azonban nehézségeket jelzett az eredmények mérése kapcsán. Az eszközök gyakran korlátozott információkat tartalmaztak a nyomonkövetési rendszerekről. Hiányosak voltak az annak mérésére szolgáló adatok (az alapadatokat is beleértve), hogy az eszközök jó úton haladtak-e egyes célkitűzéseik teljesítése felé (különösen a magas szintű célkitűzések esetében), illetve hiányzott az a szemlélet, hogy sok külső tényező (például a partnerországi szakpolitikák és más donorok) hatással van a célkitűzések teljesítésére.

Az uniós prioritások érvényesítését illetően jelentős előrehaladás volt megállapítható a meglévő eszközök körében az éghajlatváltozás területén⁹⁰, míg további fellépésre van szükség más olyan környezetvédelmi kihívások léptékének kezelésére, mint például a biológiai sokféleség csökkenése és a természeti erőforrások kimerülése. Az

⁹⁰ Például a 11. EFA éghajlatváltozással kapcsolatos hozzájárulásai 3,3 %-ról 23,3 %-ra nőttek 2014 és 2016 között, míg a Fejlesztési Együttműködési Eszközé 17,7 %-ról 24,9 %-ra emelkedtek 2014 és 2016 között. Forrás: 12b mutató, az EU fejlesztési és együttműködési eredménykerete az OECD Fejlesztési Támogatási Bizottsága által fenntartott hitelezői tájékoztatórendszerrel kapott információk alapján.

emberi jogokat – többek között a nemek közötti egyenlőséget és a nők társadalmi szerepvállalásának növelését – illető érvényesítés az esetek többségében a „folyamatban lévő munka” kategóriájába került azzal, hogy a partnerországok kormányai néha nem mutattak érdeklődést – vagy ellenállást mutattak – ezekkel a területekkel kapcsolatban.

Míg általában véve a szervezeti teljesítmény a megállapítások szerint hatékony volt, egyes szereplők úgy ítélték meg, hogy néhány eszköz végrehajtása adminisztratív szempontból megterhelő volt. A megítélések szerint a Bizottság egyes esetekben nagyobb hangsúlyt fektetett az eljárásra, mint a szakpolitikai célkitűzésekre és az eredményekre.

1.4.4. *Egyéb releváns eszközökkel való összeegyeztethetőség és lehetséges szinergia*

E rendelet végrehajtása során biztosított lesz az összhang a külső tevékenység más területeivel és más releváns uniós szakpolitikákkal, valamint biztosított lesz a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia is⁹¹. A 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendben foglaltak szerint ehhez figyelembe kell venni azt a hatást, amelyet az összes szakpolitika az összes szinten – nemzeti és uniós szinten, más országokban és globális szinten – a fenntartható fejlődésre gyakorol.

Ezenkívül az egyesített beavatkozások hatásának maximalizálása érdekében szinergiák kialakítására kell törekedni más uniós programok – így például az európai strukturális és beruházási alapok és a Horizont Európa – alá tartozó tevékenységekkel.

Az e javaslat keretében finanszírozott tevékenységeknek összhangban kell állniuk a III. Előcsatlakozási Támogatási Eszköz, a tengerentúli országokról és területekről szóló határozat, a közös kül- és biztonságpolitika és az újonnan javasolt, az uniós költségvetésen kívüli Európai Békekeret keretében megvalósuló tevékenységekkel. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 214. cikke szerinti humanitárius segítségnyújtás finanszírozása nem e javaslat keretében fog történni, az továbbra is a humanitárius segítségnyújtásról szóló rendeleten keresztül zajlik majd.

A rendelet keretében biztosított finanszírozást az Erasmus programhoz nem társult harmadik országokba irányuló, onnan kiinduló vagy ilyen országok közötti, tanulási célú mobilitással, valamint az ezen országokkal folytatott együttműködéssel és szakpolitikai párbeszéddel kapcsolatos tevékenységek finanszírozására is igénybe kell venni oly módon, hogy az összhangban álljon az Erasmusról szóló rendelettel.

⁹¹

https://ec.europa.eu/europeaid/policies/policy-coherence-development_en

1.5. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama

☐ **határozott időtartam**

- ☐ időtartam: ÉÉÉÉ [HH/NN]-tól/-től ÉÉÉÉ [HH/NN]-ig
- ☐ Pénzügyi hatás: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig a kifizetési előirányzatok esetében.

☒ **határozatlan időtartam**

- Beindítási időszak: 2021-től

1.6. Tervezett irányítási módszer(ek)⁹²

☒ Bizottság általi **közvetlen irányítás**

- ☒ a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét
- ☒ végrehajtó ügynökségen keresztül

☐ **Megosztott irányítás** a tagállamokkal

☒ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

- ☒ harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek
- ☒ nemzetközi szervezetek és ügynökségek (nevezze meg)
- ☒ az EBB és az Európai Beruházási Alap
- ☒ a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek
- ☒ közjogi szervek
- ☒ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, olyan mértékben, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtanak
- ☒ a valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtó szervek
- ☒ az Európai Unióról szóló szerződés V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.
- *Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.*

Megjegyzések

A külső kiadások kapcsán biztosítani kell, hogy az összes lehetséges irányítási módszert szükség szerint és a végrehajtás során hozott döntések alapján lehessen igénybe venni.

⁹²

Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a Költségvetési Főigazgatóság honlapján:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek

A Bizottság nyomonkövetési és értékelési rendszerei egyre inkább az eredményekre összpontosítanak. E rendszerek magukban foglalják a belső alkalmazottakat, a végrehajtó partnereket és a külső szakértőket egyaránt.

A témafelelősök a küldöttségeken és a központban folyamatosan nyomon követik a projektek és a programok végrehajtását, felhasználva a végrehajtó partnerek által a rendszeres jelentéstétel keretében benyújtott információkat, és amikor lehetséges, helyszíni látogatásokkal kísérve. A belső nyomon követés értékes információkat nyújt az előrehaladásról, segíti a felelősöket a tényleges és a lehetséges szűk keresztmetszetek azonosításában és a korrekciós intézkedések meghozatalában.

Ezenkívül külső független szakértők kapnak megbízást az EU külső tevékenységének három különböző rendszeren keresztüli értékelésére. Ezek az értékelések hozzájárulnak az elszámoltathatósághoz és a folyamatban levő beavatkozások javításához, emellett levonják a tanulságokat a múltbeli tapasztalatokból a jövőbeli szakpolitikák és tevékenységek megalapozása érdekében. Az ilyen a rendszerek általában a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet Fejlesztési Támogatási Bizottsága által létrehozott, nemzetközileg elismert – a (lehetséges) hatásra is kiterjedő – értékelési kritériumokat alkalmazzák. Például a fejlesztési együttműködés esetében a központ által irányított eredményorientált monitoringrendszer tömör és koncentrált pillanatképet nyújt a mintában szereplő beavatkozások minőségéről projektszinten. Az eredményorientált monitoring független szakértői rendkívül strukturált és szabványosított módszertan alkalmazása mellett a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet Fejlesztési Támogatási Bizottsága által létrehozott értékelési kritériumok alapján értékelik a projekt teljesítményét, és ajánlásokat fogalmaznak meg arról, hogy miként javítható a jövőbeni végrehajtás.

A főként a projektért felelős uniós küldöttség által végzett projektszintű értékelések részletesebb és mélyrehatóbb elemzéssel szolgálnak, és segítik a projektvezetőket a folyamatban levő beavatkozások javításában, illetve a jövőbeli beavatkozások előkészítésében. Az elemzés elvégzésére tematikus és földrajzi szakértelemmel rendelkező külső független szakértők kapnak megbízást, akik visszajelzéseket és bizonyítékokat is gyűjtenek minden érdekelt féltől, különösen a végső kedvezményezettektől. Emellett a Bizottság stratégiai értékeléseket készít szakpolitikáiról, mely értékelések a programozástól és a stratégiától kezdve egészen a beavatkozás végrehajtásáig terjednek egy konkrét ágazat (például egészségügy vagy oktatás), egy ország vagy régió, illetve egy konkrét eszköz vonatkozásában. Ezek az értékelések fontos támpontul szolgálnak a szakpolitikák kidolgozásánál és az eszközök és projektek megtervezésénél. Az értékeléseket közzéteszik a Bizottság honlapján, a megállapítások összefoglalóját pedig belefoglalják a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez benyújtott éves jelentésbe.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása

Irányítási módszerek

Az irányítási módszereket illetően nincsenek sarkalatos változtatások előirányozva, és a bizottsági szolgálatok és a végrehajtási szereplők által a korábbi programok keretében szerzett tapasztalatok járulnak hozzá ahhoz, hogy a jövőben jobb eredményeket lehessen elérni.

Az e rendelet alapján finanszírozott tevékenységeket egyfelől a Bizottság hajtja végre közvetlen irányítással a központon és/vagy az uniós küldöttségeken keresztül, másfelől a költségvetési rendelet 62. cikkének (1) bekezdésének c) pontjában felsorolt valamely jogalany hajtja végre közvetett irányítás keretében a rendelet célkitűzéseinek jobb megvalósítása érdekében.

Miként az az új költségvetési rendelet 154. cikkében szerepel, közvetett irányítás esetében ezeknek a jogalanyoknak a közvetlen irányításával azonos szinten kell biztosítaniuk az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét. Sor kerül majd a jogalanyok rendszereinek és eljárásainak előzetes pilléralapú értékelésére az arányosság elvével összhangban, valamint a tevékenység jellegének és a kapcsolódó pénzügyi kockázatoknak a megfelelő figyelembevételével. Amennyiben a végrehajtás úgy kívánja, vagy az éves tevékenységi jelentésekben fenntartásokat fogalmaznak meg, egyedi kockázatcsökkentő intézkedéseket tartalmazó cselekvési tervek meghatározására és végrehajtására kerül sor. Ezenkívül a végrehajtást a Bizottság által bevezetett megfelelő felügyeleti intézkedések kísérhetik.

Az eszköz lehetővé tenné azt, hogy közvetett irányítással bízzanak meg partnerországokat vagy általuk kijelölt szerveket is. A partnerország által végzett közvetett irányítás különböző mértékű felhatalmazás formáját öltheti: lehet részleges felhatalmazás, amely során a Bizottság megtartja a partnerország döntései feletti előzetes ellenőrzést, és a partnerország nevében végrehajtja a kifizetéseket, amely az új költségvetési rendelet 154. cikke (6) bekezdésének b) pontja értelmében nem tesz szükségessé előzetes pilléralapú értékelést. Illetőleg lehet teljes körű felhatalmazás, amely során – egy előzetes pilléralapú értékelést követően – a partnerország saját értékelt rendszerei és eljárásai révén hajthatja végre a tevékenységet anélkül, hogy a Bizottság előzetes ellenőrzést végezne a tevékenység partnerország általi végrehajtásával kapcsolatban.

Költségvetés-támogatás alkalmazására is sor kerül.

Innovatív – többek között az Európai Beruházási Bankkal (EBB), a tagállamok pénzügyi intézményeivel és más nemzetközi pénzügyi szervezetekkel folytatott együttműködésben megvalósuló – finanszírozási eszközök felhasználásával vegyesfinanszírozási tevékenységek jönnek létre. Elő van irányozva vagyonkezelői alapok igénybevétele is.

A belső kontroll architektúrája

A belső kontrollal / irányítással kapcsolatos folyamat célja megalapozott bizonyosságot nyújtani a műveletek eredményességével, hatékonyságával kapcsolatos célkitűzések elérése, a pénzügyi jelentések megbízhatósága és a vonatkozó jogszabályi és eljárási kereteknek való megfelelés tekintetében.

Eredményesség és hatékonyság

A műveletek eredményességének és hatékonyságának biztosítása (és a külső támogatás környezetét jellemző magas kockázati szint enyhítése) érdekében a Bizottságra kiterjedő stratégiai politika és tervezési folyamat, a belső ellenőrzési környezet és a bizottsági belső kontrollrendszer egyéb követelményeinek összes eleme mellett a végrehajtást végző szolgálatok a támogatást a továbbiakban is

testreszabott kereten belül irányítják az összes eszközt illetően, mely a következőkre terjed ki:

- A külső támogatás legnagyobb részének irányítását a helyszínen jelen lévő uniós küldöttségekre ruházták át.
- Egyértelmű és formalizált struktúra a pénzügyi elszámoltathatóság tekintetében (a felhatalmazás által engedélyezésre jogosult tisztviselőtől (főigazgató)) a küldöttség vezetőjére történő, a központ átruházott felhatalmazás által engedélyezésre jogosult tisztviselője (igazgató) általi továbbruházással.
- Az uniós küldöttségek rendszeres jelentéstétele a központnak (külső támogatás irányításáról szóló jelentések), ideértve a küldöttségvezető által kiállított éves megbízhatósági nyilatkozatot.
- Jelentős képzési program biztosítása a munkatársaknak a központban és az uniós küldöttségeken egyaránt.
- Jelentős támogatás és iránymutatás a központ/küldöttség részéről (interneten keresztül is).
- Rendszeres felügyeleti látogatások a küldöttségekre minden 3–6 évben.
- A projekt- és programciklus irányítására vonatkozó módszertan, amely a következőkre terjed ki: minőségbiztosítási eszközök a beavatkozás kialakítására, annak megvalósítási módjára, a finanszírozási mechanizmusra, az irányítási rendszerre, az értékelésre és a végrehajtó partnerek kiválasztására, stb.; program- és projektirányítási, nyomonkövetési és jelentési eszközök a hatékony végrehajtás érdekében, köztük a projektek rendszeres helyszíni külső nyomon követése; valamint lényeges értékelési és ellenőrzési összetevők. Egyszerűsítési célból kiterjesztésre kerül az egyszerűsített költségelszámolási módszerek igénybevétele és a partnerszervezetek által végzett ellenőrzési munka eredményeinek átvétele. Folytatódni fog a kockázatokhoz igazodó, differenciáltabb ellenőrzésekre vonatkozó megközelítés a mögöttes kockázatokkal összhangban.

Pénzügyi jelentés és elszámolás

A végrehajtást végző szolgálatok az elszámolást és a pénzügyi jelentéstételt illetően a továbbiakban is a legszigorúbb standardokat fogják követni a Bizottság eredményszemléletű számviteli rendszerének (ABAC), valamint a külső segélyekre kialakított olyan eszközök, mint a Közös Relex Információs Rendszer (CRIS) és utódja (OPSYS) alkalmazásával.

A vonatkozó jogi és eljárási keretnek való megfelelés tekintetében a megfelelés ellenőrzésének módszereit a 2.3. szakasz tartalmazza (A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések).

2.2.2. *A felismert kockázatokkal és az enyhítésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk*

Az eszköz keretében folytatott együttműködés működési környezetében a következőkhöz kapcsolódóan jelentkeznek olyan kockázatok, melyek azt eredményezhetik, hogy nem valósulnak meg az eszköz célkitűzései, szuboptimális pénzügyi irányítás és/vagy az alkalmazandó szabályoknak való meg nem felelés (jogszerűségi és szabályszerűségi hibák) áll elő:

- gazdasági/politikai instabilitás és/vagy természeti katasztrófák, amelyek megnehezíthetik és késleltethetik a beavatkozások tervezését és végrehajtását, különösen az instabil helyzetű államokban,
- hiányzó intézményi és igazgatási kapacitás a partnerországokban, ami megnehezítheti és késleltetheti a beavatkozások kialakítását és végrehajtását,
- földrajzilag szétagolt (számos államot/területet/régiót hozzávetőlegesen lefedő) projektek, amelyek logisztikai/erőforrásokkal kapcsolatos kihívásokat állíthatnak a nyomon követés elé, különösen a helyszíni nyomonkövetési tevékenységek esetében,
- a potenciális partnerek/kedvezményezettek sokfélesége és azok különböző belső kontrollstruktúrái és kapacitásai szétagolhatják a Bizottság számára a végrehajtás támogatására és nyomon követésére rendelkezésre álló erőforrásokat, és ezáltal csökkenthetik ezen erőforrások eredményességét és hatékonyságát,
- a külső támogatás végrehajtásának eredményeivel és hatásával kapcsolatosan a partnerországokban rendelkezésre álló adatok elégtelensége és rossz minősége hátráltathatja a Bizottságot az eredményekre vonatkozó jelentéstételben és elszámoltathatóságban.

2.2.3. *A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)*

A belső kontrollal / irányítással kapcsolatos költség annak a 12,78 milliárd EUR-ra becsült éves átlagos összegnek a kb. 4 %-át teszi ki, melyet az összes (operatív és igazgatási) kötelezettségvállalásra terveztek a 2021–2027 közötti időszakban az EU általános költségvetéséből és az Európai Fejlesztési Alapból finanszírozott kiadások portfóliójában. Ez a kontrollköltség-számítás csak a Bizottság költségeit veszi figyelembe, abban nem szerepelnek a tagállamok és a megbízott jogalanyok költségei. A megbízott jogalanyok legfeljebb 7 %-ot visszatárhathatnak a pénzeszközök igazgatására, és ennek egy részét kontroll céljára is felhasználhatják.

Ezek az irányítási költségek magukba foglalják a központ és a küldöttségek teljes személyzetének költségét, az infrastruktúra, utazási, képzési, nyomonkövetési, értékelési és audit megbízások költségét (beleértve a kedvezményezettek által kezdeményezetteket is).

Az irányítási és a műveleti tevékenységek aránya csökkenhet az idő folyamán az új eszköz javított és egyszerűsített intézkedéseinek megfelelően és az új költségvetési rendelet által bevezetendő változásokra építve. Ezen irányítási költségek haszna leginkább a szakpolitikai célkitűzések teljesítésén, a hatékony és eredményes forrásfelhasználáson, valamint erőteljes és költséghatékony megelőző intézkedések és a források jogszerű és szabályos felhasználását biztosító egyéb ellenőrzések végrehajtásán mérhető le.

Bár folyamatosan törekszünk a portfólión belül az irányítási tevékenységek és a megfelelőségi ellenőrzések jellemzőinek és célzottságának javítására, ezek a költségek összességében szükségesek ahhoz, hogy az eszközök a meg nem felelés minimális kockázata mellett (2 % alatti kontroll utáni szabálytalan támogatásfelhasználási ráta) hatékonyan és eredményesen valósítsák meg célkitűzéseiket. Ezek a költségek lényegesen alacsonyabbak, mint azok a kockázatok, amelyek az e magas kockázatú területre irányuló belső kontrollok megszüntetése vagy csökkentése esetén jelentkeznének.

Az alkalmazandó szabályok be nem tartásának várható kockázata

Az eszközre alkalmazandó szabályoknak való megfelelésre vonatkozó célkitűzés a meg nem felelés eddigi kockázati szintjének (hibaarány) megőrzése, mely általánosan 2 % alatti reziduális „nettó” hibaszint (többéves alapon, azt követően, hogy elvégezték a lezárt szerződéseket érintő összes tervezett kontrollt és korrekciót). Ez hagyományosan 2–5 % közötti becsült hibatarományt jelentett az ügyletekből évente vett véletlenszerű minta tekintetében, melyet az Európai Számvevőszék az éves megbízhatósági nyilatkozat céljából végzett. A Bizottság ezt tekinti a lehető legalacsonyabb meg nem felelési kockázatnak a magas kockázati környezet fényében és figyelemmel a megfelelési ellenőrzéssel járó adminisztratív teherre és az ellenőrzés szükséges költséghatékonyságára. Hiányosságok azonosítása esetén célzott korrekciós intézkedések végrehajtására kerül sor a minimális hibaarányok biztosítása érdekében.

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

A magas kockázati környezetre tekintettel a rendszereknek tudniuk kell előre jelezni az ügyletek esetében potenciálisan nagy számban felmerülő megfelelési hibákat, és a kifizetési folyamat lehető legkorábbi szakaszába magas szintű megelőzési, felderítési és korrekciós ellenőrzést kell beépíteniük. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a megfelelési ellenőrzés elsősorban a többéves alapon a külső ellenőrök és a Bizottság személyzete által a helyszínen, a végső projektkifizetések előtt elvégzett jelentős előzetes ellenőrzések eredményeire támaszkodik (miközben bizonyos utólagos ellenőrzésre is sor kerül); ez az intézkedés jóval meghaladja a költségvetési rendeletben előírt pénzügyi biztosítékok szintjét. A megfelelési keret többek közt a következő jelentős elemekből áll:

Megelőző intézkedések

- kötelező alapképzés a csalásokat érintő kérdésekről a támogatásokat kezelő személyzet és az ellenőrök számára,
- iránymutatás nyújtása (interneten is), beleértve az eljárásokra vonatkozó olyan létező kézikönyveket, mint például a DEVCO tájékoztatója és a pénzgazdálkodási útmutató (a végrehajtó partnerek számára),
- előzetes értékelés annak biztosítására, hogy a közös és decentralizált igazgatás alatt álló forrásokat igazgató hatóságok számára megfelelő csalás elleni intézkedések állnak rendelkezésre az uniós források igazgatásával kapcsolatos csalások megelőzésére és feltárására,
- a partnerországban működő csalás elleni mechanizmusok előzetes átvilágítása az államháztartási gazdálkodásra vonatkozó költségvetéstámogatási jogosultsági kritérium értékelésének részeként (vagyis aktív elkötelezettség a csalás és a korrupció elleni küzdelem mellett, megfelelő ellenőrző hatóságok, elegendő igazságszolgáltatási kapacitás, valamint hatékony reagálási és szankcionálási mechanizmusok).

Felderítési és korrekciós intézkedések

- az ügyletek bizottsági személyzet által végzett előzetes ellenőrzése,

- ellenőrzések és vizsgálatok (kötelező és kockázatalapú), beleértve az Európai Számvevőszék által végzetteket is,
- visszamenőleges ellenőrzések (kockázatalapú) és behajtás,
- az uniós finanszírozás felfüggesztése súlyos csalások esetében – ideértve a nagymértékű korrupciót – egészen addig, amíg a hatóságok meg nem teszik a megfelelő intézkedéseket a csalás megszüntetése és az ilyen csalás jövőbeni megelőzése érdekében,
- korai felismerési és kizárási rendszer (EDES),
- szerződés felfüggesztése/megszüntetése,
- kizárási eljárás.

Az érintett szolgálatok rendszeresen felülvizsgált csalás elleni stratégiáit szükség szerint kiigazítják, amint a Bizottság közzétette csalás elleni stratégiájának (CAFS) új változatát, többek között a következők biztosítása érdekében:

- az uniós pénzeszközök harmadik országokban történő felhasználására szolgáló rendszereknek lehetővé kell tenniük a szükséges adatok lehívását azoknak a csaláskockázat-kezelési mechanizmusba való integrálása céljából (pl. a kettős finanszírozás elkerülésére),
- szükség szerint hálózati csoportok és megfelelő IT-eszközök hozhatók létre a külső segély ágazatához kapcsolódó csalás eseteinek elemzésére.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret fejezete és a költségvetés javasolt új kiadási tétele/tételei

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési tétel	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	VI. fejezet Szomszédság és a világ	diff./nem diff. ⁹³	EFTA-országoktól ⁹⁴	tagjelölt országoktól ⁹⁵	harmadik országoktól	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
VI.	15 01 01 A Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközzel kapcsolatos működési kiadások	nem-diff.	NEM	NEM	NEM	NEM
VI.	15 02 01 Harmadik országokkal és régiókkal folytatott földrajzi együttműködés	diff.	IGEN	IGEN	IGEN	IGEN
VI.	15 02 02 Tematikus beavatkozások	diff.	NEM	NEM	NEM	NEM
VI.	15 02 03 Gyorsreagálási tevékenységek	diff.	NEM	NEM	NEM	NEM
VI.	15 02 04 Újonnan felmerülő kihívások és prioritások számára képzett tartalék	diff.	NEM	NEM	NEM	NEM

⁹³ Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

⁹⁴ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

⁹⁵ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás

3.2.1. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése

millió EUR (három tizedesjegyre)

A többéves pénzügyi keret fejezete			<VI.>	VI. fejezet Szomszédság és a világ							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Operatív előirányzatok (a 3.1. pontban felsorolt költségvetési tételek szerint bontva) ⁹⁶	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1)	10 735,497	11 013,405	11 408,197	11 938,063	12 630,804	13 527,578	14 619,798		85 873,342
	Kifizetési előirányzatok	(2)	1 460,701	3 419,496	5 288,668	7 159,359	8 903,375	10 178,560	11 279,598	38 183,585	85 873,342
A programkeretből finanszírozott igazgatási előirányzatok ⁹⁷	Kötelezettségvállalási előirányzatok = Kifizetési előirányzatok	(3)	447,475	456,425	465,553	474,864	484,362	494,049	503,930		3 326,658
A programkeretre szóló előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=1+3	11 182,972	11 469,830	11 873,750	12 412,927	13 115,166	14 021,627	15 123,728		89 200,000
	Kifizetési előirányzatok	=2+3	1 908,176	3 875,921	5 754,221	7 634,223	9 387,737	10 672,609	11 783,528	38 183,585	89 200,000

⁹⁶ Ezek az operatív előirányzatok – együtt az IPA III és az ENBE előirányzataival – fogják fedezni a külső tevékenységi garanciát is, amely az EFFA+-műveleteket, a makroszintű pénzügyi támogatást és a 77/270/Euratom tanácsi határozat alapján harmadik országok számára nyújtott kölcsönöket támogatja 60 milliárd EUR javasolt összegben, amelyből 14 milliárd EUR makroszintű támogatás keretében nyújtott hitelek fedezésére van előirányozva.

⁹⁷ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

A többéves pénzügyi keret fejezete	VII.	„Igazgatási kiadások”
---	-------------	------------------------------

millió EUR (három tizedesjegyre)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Humán erőforrás		266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098		1 862,688
Egyéb igazgatási kiadások		34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958		244,703
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN		301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056		2 107,391

millió EUR (három tizedesjegyre)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
A többéves pénzügyi keret FEJEZETEIHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	11 484,028	11 770,886	12 174,806	12 713,983	13 416,222	14 322,683	15 424,784		91 307,391
	Kifizetési előirányzatok	2 209,232	4 176,977	6 055,277	7 935,279	9 688,793	10 973,665	12 084,584	38 183,584	91 307,391

3.2.2. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási előirányzatok felhasználását.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyre)

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
----	------	------	------	------	------	------	------	----------

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE								
Humán erőforrás	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	1 862,688
Egyéb igazgatási kiadások	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	244,703
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉNEK részösszege	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	2 107,391

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó kiadások ⁹⁸								
Humán erőforrás	353,505	353,505	353,505	353,505	353,505	353,505	353,505	2 474,538
Egyéb igazgatási kiadások ⁹⁹	93,970	102,919	112,048	121,359	130,856	140,543	150,424	852,120
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó kiadások részösszege	447,475	456,425	465,553	474,864	484,362	494,049	503,930	3 326,658

ÖSSZESEN	748,531	757,481	766,609	775,920	785,417	795,105	804,986	5 434,049
-----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

A humán erőforrással és más igazgatási kiadásokkal kapcsolatos előirányzat-igényeket az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt előirányzatokkal és/vagy az adott főigazgatóságon belüli átcsoportosítással kell teljesíteni. A források adott esetben a költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.

⁹⁸ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

⁹⁹ Ebben a szakaszban nincs előirányozva vissza nem térítendő támogatás az EACEA számára.

3.2.2.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek¹⁰⁰

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem igényel humánerőforrást.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)							
A központban és a bizottsági képviselveken	1 019	1 019	1 019	1 019	1 019	1 019	1 019
A küldöttségeknél	536	536	536	536	536	536	536
A kutatásban							
• Külső munkatársak teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve – AC, AL, END, INT és JED¹⁰¹							
7. fejezet							
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatokból finanszírozva	- a központban	107	107	107	107	107	107
	- a küldöttségeknél	39	39	39	39	39	39
A programkeretből finanszírozva ¹⁰²	- a központban	515	515	515	515	515	515
	- a küldöttségeknél	3 237	3 237	3 237	3 237	3 237	3 237
A kutatásban							
Egyéb (nevezze meg)							
ÖSSZESEN	5 453	5 453	5 453	5 453	5 453	5 453	5 453

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	A feladatok megegyeznek a jelenlegiekkel (szakpolitika, programozás, pénzügy és szerződések, egyéb horizontális feladatok)
Külső munkatársak	A feladatok megegyeznek a jelenlegiekkel (szakpolitika, programozás, pénzügy és szerződések, egyéb horizontális feladatok)

¹⁰⁰ A források uniós küldöttségeken történő mozgósítására a Bizottság és az EKSZ között 2010. december 20-án létrejött, szolgálat szintű megállapodásban foglalt rendelkezéseknek megfelelően kerül sor.

¹⁰¹ AC=szerződéses alkalmazott; AL=helyi alkalmazott; END=kirendelt nemzeti szakértő; INT=kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD=küldöttségi pályakezdő szakértő.

¹⁰² Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

3.2.3. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

A javaslat/kezdemenyezés

- ☒ nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.
- ☐ előirányoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet								
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN								

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

- ☒ A javaslatnak/kezdemenyezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.
- ☐ A javaslatnak/kezdemenyezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:
- ☐ a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást
- ☐ a javaslat más bevételre gyakorol hatást

kérjük adja meg, hogy a bevétel költségvetési tételhez van-e rendelve ☐

millió EUR (három tizedesjegyig)

Bevételi költségvetési tétel:	A javaslat/kezdemenyezés hatása ¹⁰³						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
... jogcímcsoport							

¹⁰³

A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összegeket, vagyis a 20 %-kal (beszedési költségek) csökkentett bruttó összegeket kell megadni.